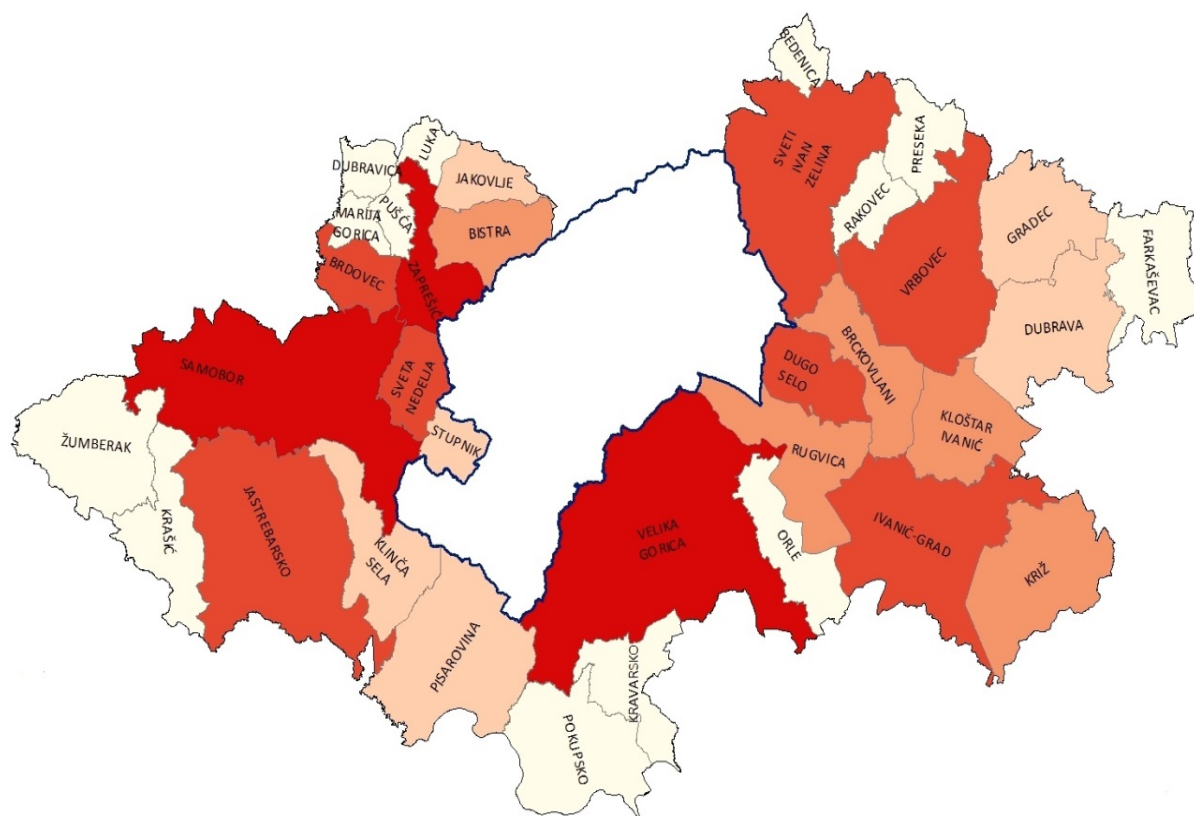

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

**Stručna podloga za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke
županije iz područja demografije**

Autor: Dr.sc. Nada Rajić

Zagreb, studeni 2015.

ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Stručna podloga za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije
iz područja demografije

Izrađeno: Temeljem Ugovora o djelu, Klasa: 350-01/13-01/42, URBROJ: 238/1-126-15-18
Zagreb, od 10. rujna 2015.

Autor: Dr.sc. Nada Rajić

Zagreb, 23. studeni 2015.

I.	OBRAZLOŽENJE	
1.	POLAZIŠTA	
1.1.	POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI ŽUPANIJSKOG PODRUČJA U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAVE DRŽAVE	3
1.1.1.	OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU	3
1.1.1.1.	POLITIČKO-TERITORIJALNI USTROJ ZAGREBAČKE ŽUPANIJE	3
1.1.1.3.	POVRŠINA, STANOVNIŠTVO I NASELJENOST	4
	A) Površina	4
	B) Stanovništvo	7
	C) Naseljenost	14
	D) Demografska povezanost Zagrebačke županije i Grada Zagreba	17
1.1.1.4.	PODRUČJE UZ DRŽAVNU GRANICU	29
1.1.1.5.	TABELARNI PRIKAZ OSNOVNIH PODATAKA O STANJU U PROSTORU	32
1.1.2.	PROSTORNO RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE	34
1.1.2.1.	NASELJA	34
	A) Popis naselja s osnovnim podacima	34
1.1.4.	OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE I GOSPODARSKE PODATKE, TE PROSTORNE POKAZATELJE	53
1.1.4.1.	OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE PODATKE	53
2.	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA	
2.2.	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA	63
2.2.1.	DEMOGRAFSKI RAZVOJ	63
3.	PLAN PROSTORNOG UREĐENJA	
3.4.	SUSTAV SREDIŠNJIH NASELJA I RAZVOJNIH SREDIŠTA	66
3.4.1.	PROJEKCIJE STANOVNIŠTVA ŽUPANIJE DO 2030. GODINE	66
3.4.2.	SUSTAV PLANIRANJA NASELJA	72

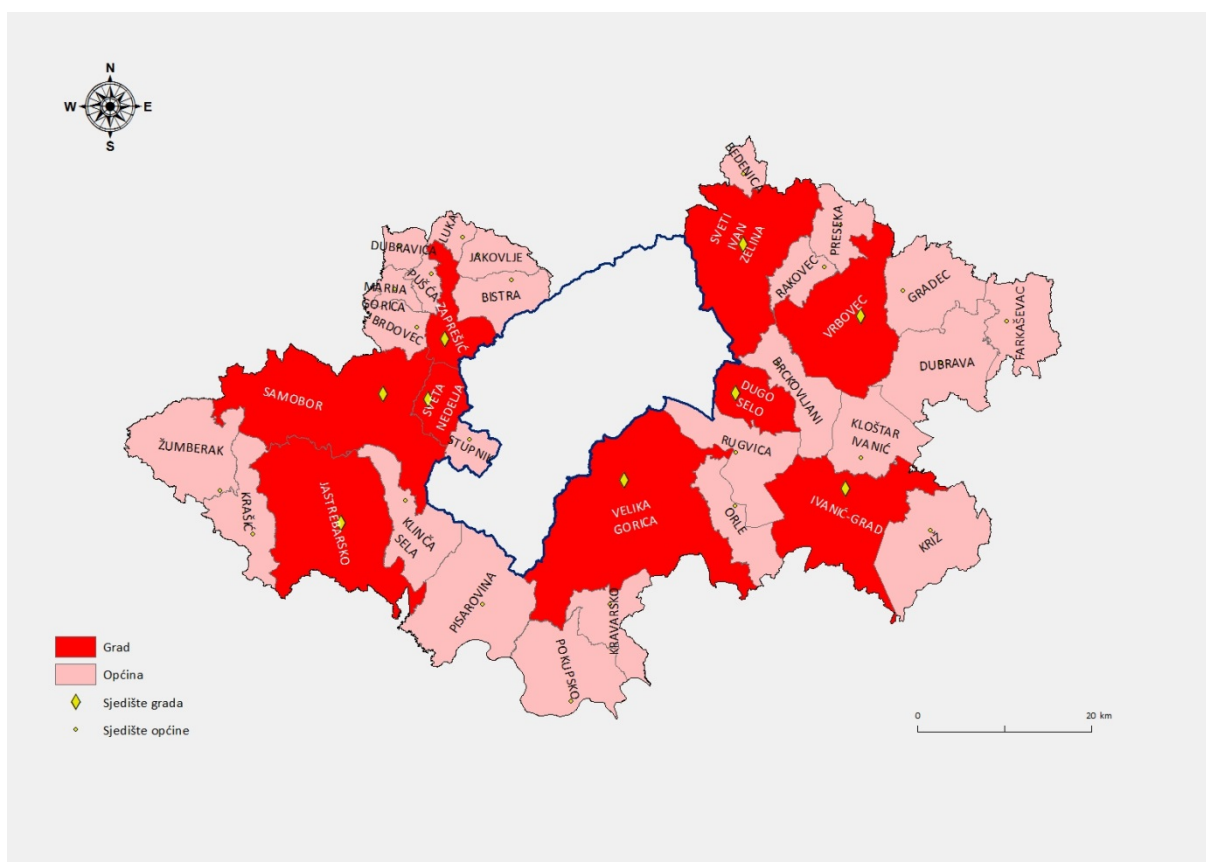
I. OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA

1.1. POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI ŽUPANIJSKOG PODRUČJA U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAVE DRŽAVE

1.1.1. OSNOVNI PODACI O STANJU U PROSTORU

1.1.1.1. POLITIČKO-TERITORIJALNI USTROJ ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Slika 2. Političko-teritorijalni ustroj Zagrebačke županije

Izvor : Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Pročišćeni tekst, „Narodne novine“, broj 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 –Odluka USHR, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15)

Temeljem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN br. 86/2006.) u sastav Zagrebačke županije ulaze 34 jedinice lokalne samouprave, od čega 9 gradova i 25 općina. Gradovi u sastavu Županije su: Dugo Selo, Ivanić-Grad, Jastrebarsko, Samobor, Sveta Nedelja, Sveti Ivan Zelina, Velika Gorica, Vrbovec i Zaprešić, a općine: Bedenica, Bistra, Brckovljani, Brdovec, Dubrava, Dubravica, Farkaševac, Gradec, Jakovlje, Klinča Sela, Kloštar Ivanić, Krašić, Kravarsko, Križ, Luka, Marija Gorica, Orle, Pisarovina, Pokupsko, Preseka, Pušća, Rakovec, Rugvica, Stupnik i Žumberak.

U razdoblju od 2006., nakon promjene statusa Svete Nedelje iz općine u grad, do 2015. godine, na području Županije nije bilo značajnijih upravno-teritorijalnih promjena, izuzev određenih promjena u naseljima i to:

- tri naselja u okviru grada Ivanić-Grada (Donji Šarampov, Jalševac Breški i Prkos Ivanički) u studenom 2010. donijeli su odluku o graničnom pripajanju naselju Ivanić-Grad (Službeni glasnik grada Ivanić-Grada br. 8/2010.);
- godine 2011. naselje Kraj Gornji-dio u općini Dubravica mijenja ime u Kraj Gornji Dubravički (Službeni glasnik općine Dubravica br. 3/2011.);
- 2011. godine, naselje Kraj Gornji-dio u općini Marija Gorica mijenja ime u Kraj Gornji (Sl.glasnik općine Marija Gorica, br. 113/2011).

Sjedište Županije nalazi se u Zagrebu.

U narednom tekstu Plana koji se odnosi na demografske podatke i ostale osnovne podatke o stanju u prostoru, navedene promjene po naseljima uzete su u obzir.

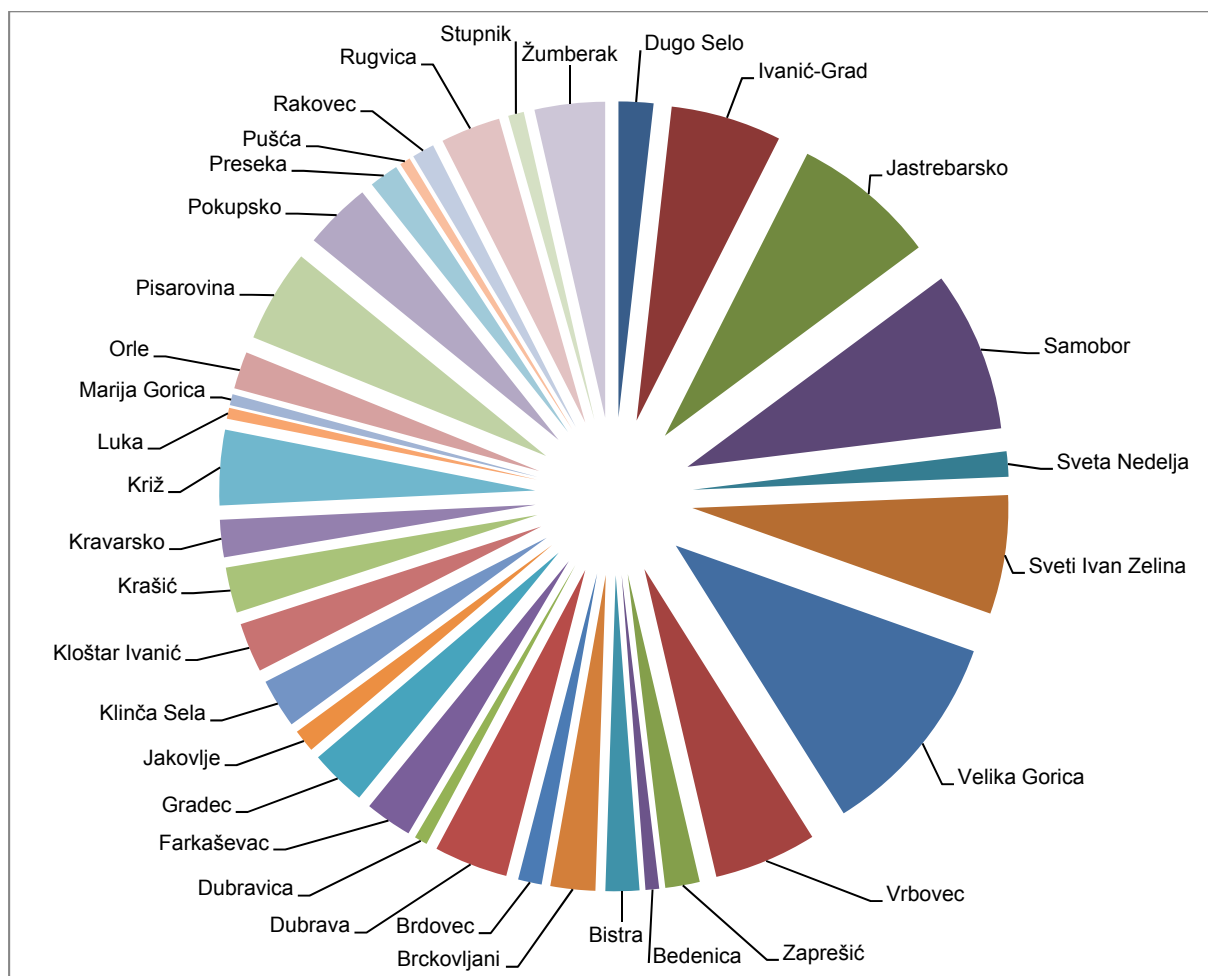
1.1.1.3. POVRŠINA, STANOVNIŠTVO I NASELJENOST

A) POVRŠINA

Zagrebačka županija veličinom svog prostora jedna je od većih županija u Hrvatskoj (zauzima 8. mjesto među županijama). U ovom Prostornom planu za površinu Županije, njenih gradova, općina i naselja, koriste se posljednji podaci Državne geodetske uprave, Središnjeg registra prostornih jedinica iz 2015. godine, prema kojima, usklađeno sa Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" broj 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka USHR, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15) i njegovim dotadašnjim izmjenama i dopunama, ukupna površina županije iznosi 3061,7 km². Udio površine Županije u ukupnoj površini Države iznosi 5,4 %. Gradovi zauzimaju 1472,8 (48,1 %), a općine 1588,9 (51,9%) ukupnog županijskog prostora.

Broj stanovnika u 9 gradova i 25 općina, odnosno 694 naselja, prema posljednjem popisu iz 2011. iznosio je ukupno 317. 606 stanovnika, što se prema primjenjenoj metodologiji popisa odnosi na stanovništvo u zemlji, za razliku od ranije primjenjivane metodologije u Hrvatskoj, kada se ukupno stanovništvo dijelilo na stanovništvo u zemlji i stanovništvo u inozemstvu. Proizlazi da je gustoća naseljenosti u Županiji (prema Popisu stanovništva iz 2011. godine) iznosila 103,7 st./km² i u vidljivom je

porastu (Tab. 1). To je iznad republičkog prosjeka i županija je na 5. je mjestu među županijama prema gustoći stanovnika po kilometru četvornom.

Udio površina gradova i općina u ukupnoj površini Županije

Tab.1. Udio površina gradova i općina u ukupnoj površini Županije, 2015.

Prostorne jedinice/JLS	Površina (km ²)	%
Gradovi - ukupno	1472,8	48,1
Dugo Selo	54,3	1,8
Ivanić-Grad	173,5	5,7
Jastrebarsko	226,4	7,4
Samobor	251,5	8,2
Sveta Nedelja*	39,7	1,3
Sveti Ivan Zelina	185,9	6,1
Velika Gorica	326,7	10,7
Vrbovec	160,8	5,3
Zaprešić	53,9	1,8
Općine - ukupno	1588,9	51,9
Bedenica	21,5	0,7
Bistra	52,9	1,7
Brckovljani	69,8	2,3
Brdovec	37,2	1,2
Dubrava	115,7	3,8
Dubravica	20,6	0,7
Farkaševac	73,8	2,4
Gradec	89,0	2,9
Jakovlje	35,6	1,2
Klinča Sela	77,0	2,5
Kloštar Ivanić	77,5	2,5
Krašić	71,5	2,3
Kravarско	58,4	1,9
Križ	117,8	3,8
Luka	17,4	0,6
Marija Gorica	17,1	0,6
Orle	58,6	1,9
Pisarovina	145,4	4,7
Pokupsko	105,7	3,5
Preseka	46,1	1,5
Pušća	17,0	0,6
Rakovec	34,9	1,1
Rugvica	93,7	3,1
Stupnik	24,8	0,8
Žumberak	110,1	3,6
Županija - ukupno	3061,7	100,0

Izvor: Središnji registar prostornih jedinica, DGU, 2015.

B) STANOVNIŠTVO

Na području Zagrebačke županije, prema popisu stanovništva, kućanstava i stanova iz 2011. godine, usklađeno s tadašnjim teritorijalnim ustrojem, živjelo je ukupno 317.606 stanovnika, što predstavlja porast od 2,6 % u odnosu na popis iz 2001. godine. To je činilo 7,4 % od ukupnog stanovništva Republike Hrvatske.

Poznato je da se u Hrvatskoj još od 1998. godine odnosno od Popisu 2001. primjenjuje nova metodologija popisa stanovništva u skladu s definicijama iz preporuka UN-a i EUROSTAT-a. Prema tim preporukama, za razliku od ranije službene metodologije o stanovništvu, u ukupno stanovništvo nekog naselja, grada ili županije, po “de facto” načelu ubrajaju se sve osobe koje na dotičnom području imaju prebivalište i prisutne su na tom području ili su odsutne s tog područja manje od jedne godine i sve osobe koje nemaju prebivalište na datom području, ali tu borave neprekidno godinu dana i duže. Međutim, službena statistika u posljednja dva popisa nije jednako i dosljedno primjenila prihvaćenu metodologiju popisa, zbog čega službeni podaci o stanovništvu nisu u potpunosti usporedivi, a dinamiku kretanja stanovništva teže je precizno sagledavati. Stoga demografi dodatno preciznije procjenjuju metodološki usporedive podatke ukupnog stanovništva za popis iz 2001. godine.

Treba imati u vidu da je u gore navedenom ukupnom “službenom” broju stanovnika iz 2011., za razliku od popisa iz 2001., dosljedno primjenjena metodologija popisa koja u ukupno stanovništvo ne uključuje stanovništvo koje trajno boravi u inozemstvu. Dakle, prema Metodološkim uputama i preporukama EUROSTA-a i UN-a za popise, uz ostalo i radi međunarodnih usporedbi, važan je princip prisutnosti odnosno odsutnosti stanovnika u trajanju od godinu dana i duže.

Radi nedosljedne statističke primjene ovog kriterija u popisu iz 2001., podaci ukupnog broja stanovnika iz 2011. nisu direktno usporedivi s objavljenim službenim rezultatima popisa iz 2001. godine. Tako je u popisu 2001. stanovništvo “u zemlji”, na području Zagrebačke županije, popisano ukupno 293.270 osoba, a ne 309.696 (Tab. 2, Tab.2-1). Ovaj posljednji podatak uz stanovništvo u zemlji, uključuje i ono popisano u inozemstvu od 16.426 ili 5,3 % stanovnika na trajnijem radu i boravku u inozemstvu.

Prema tome, kada se u popisnim rezultatima iz 2001. iz službenih rezultata popisa oduzmu osobe popisane u inozemstvu te prognanici i izbjeglice koji su u inozemstvu ostali znatno duže od godinu dana, a koji prema popisnoj metodologiji, nisu trebali ući u ukupan broj stanovnika u zemlji, dobije se navedeni procjenjeni podatak popisa ukupnog broja stanovnika u zemlji na području Županije od 293.270.

Prema tome, do popisa iz 2011. ukupan broj stanovnika na području Županije povećan je za 24.336 osoba ili 8,3 % u odnosu na 2001. godinu. Ukupan “službeni”

broj stanovnika, tj. zajedno s popisanim u inozemstvu, istodobno je povećan za 2,6 % (Tab.2.-1).

U svakom slučaju, čak i prema službenim rezultatima popisa, analiza promjena stanovništva po županijama u razdoblju između dvaju posljednjih popisa pokazuje da Zagrebačka županija spada među četiri županije koje bilježe porast ukupnog stanovništva i na drugom je mjestu prema indeksu rasta (102,6), nakon Zadarske (indeks 104,9) županije. Slijedi Grad Zagreb (indeks 101,4) i Istarska županija (indeks 100,8). Od 1983. - 2013. godine u Kontinentalnoj Hrvatskoj samo Grad Zagreb i Zagrebačka županija bilježe pozitivan zbroj prirodnog kretanja i neto migracije, uz županije uz jadransku obalu. U relativnom smislu u istom razdoblju, Zagrebačka županija, uz Zadarsku, ima najveći porast broja stanovnika, prema usporedivim podacima, više od 10 % ukupne populacije.

Demografske su odrednice ukupne populacijske dinamike: prirodno kretanje i migracije ili prostorna pokretljivost stanovništva, što je posljedica ne samo prirodnih već i društvenih, prvenstveno ekonomskih, čimbenika. Zato Zagrebačka županija i Grad Zagreb, prednjače po porastu udjela stanovništva u RH jer se u njima pružala veća mogućnost zapošljavanja u promatranom razdoblju, u odnosu na druge županije, a i porast broja novoizgrađenih stanova i poslovnih prostora, prije krize gospodarstva, bio je vrlo dinamičan. Stoga je, kako se dalje obrazlaže, saldo migracije s drugim županijama u ukupnom saldu migracija, na ovom području pozitivan i bio je znatno veći od salda migracije s inozemstvom.

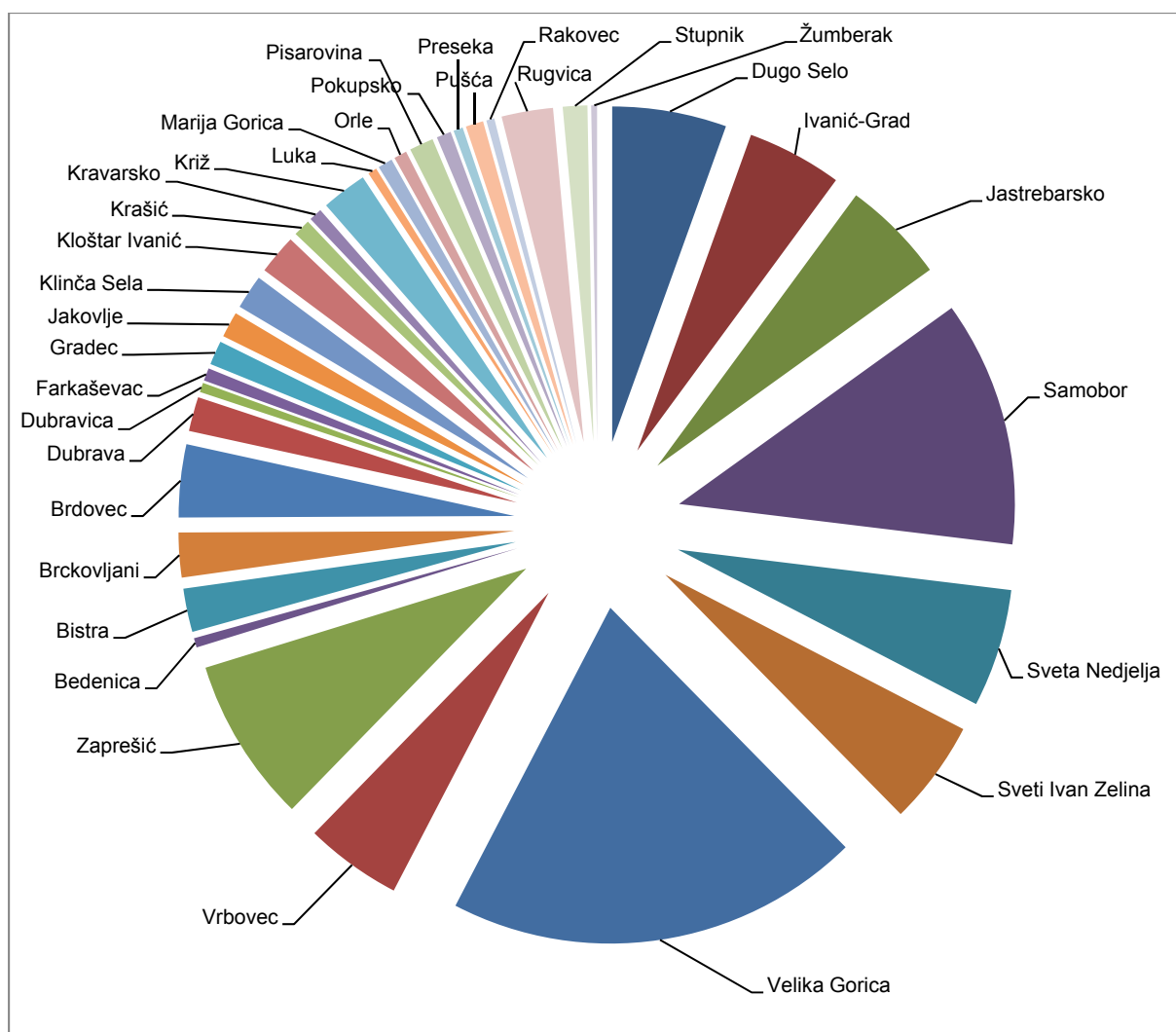
U 694 naselja Zagrebačke županije, prosječne površine 4,4 km², živjelo je prosječno 457,6 stanovnika. Stanovništvo Županije živjelo je 2011. godine u 139.233 stanova i 101.274 kućanstva. Broj stanova povećan je u odnosu na 2001. za 15,2 %, a kućanstava za 7,4 % s tim da je prosječno kućanstvo nešto smanjeno i imalo je 3,1 članova (Tab.2, Tab. 3).

Tab. 2. Kretanje broja stanovnika i kućanstva na području Zagrebačke županije, 2001. i 2011.

Prostorna jedinica	2001.				2011.			
	Broj stanovnika	%	Ukupan broj kućanstava	Prosječan broj članova kućanstva	Broj stanovnika	%	Ukupan broj kućanstava	Prosječan broj članova kućanstva
Gradovi								
Ukupno	214.992	69,4	65.749	3,3	223.068	70,2	72.034	3,1
Dugo Selo	14.300	4,6	4.129	3,5	17.466	5,5	5.363	3,3
Ivanić-Grad	14.723	4,7	4.863	3,0	14.548	4,6	4.957	2,9
Jastrebarsko	16.689	5,4	5.097	3,3	15.866	5,0	4.996	3,2
Samobor	36.206	11,7	11.086	3,3	37.633	11,8	12.286	3,1
Sveta Nedelja*	15.506	5,0	4.399	3,5	18.059	5,7	5.576	3,2
Sveti Ivan Zelina	16.268	5,3	4.841	3,4	15.959	5,0	4.907	3,3
Velika Gorica	63.517	20,5	19.848	3,2	63.517	20,0	20.944	3,0
Vrbovec	14.658	4,7	4.212	3,5	14.797	4,7	4.367	3,4
Zaprešić	23.125	7,5	7.274	3,2	25.223	7,9	8.638	2,9
Općine								
Ukupno	94.704	30,6	28.564	3,3	94.538	29,8	29.240	3,2
Bedenica	1.522	0,5	424	3,6	1.432	0,5	407	3,5
Bistra	6.098	2,0	1.821	3,3	6.632	2,1	2.071	3,2
Brckovljani	6.816	2,2	1.833	3,7	6.837	2,2	1.954	3,5
Brdovec	10.287	3,3	3.054	3,4	11.134	3,5	3.466	3,2
Dubrava	5.478	1,8	1.691	3,2	5.245	1,7	1.524	3,4
Dubravica	1.586	0,5	483	3,3	1.437	0,5	459	3,1
Farkaševac	2.102	0,7	621	3,4	1.937	0,6	544	3,6
Gradec	3.920	1,3	1.191	3,3	3.681	1,2	1.132	3,3
Jakovlje	3.952	1,3	1.216	3,3	3.930	1,2	1.265	3,1
Klinča Sela	4.927	1,6	1.453	3,4	5.231	1,6	1.514	3,5
Kloštar Ivanić	6.038	1,9	1.770	3,4	6.091	1,9	1.899	3,2
Krašić	3.199	1,0	1.018	3,1	2.640	0,8	879	3,0
Krvarsko	1.983	0,6	621	3,2	1.987	0,6	671	3,0
Križ	7.406	2,4	2.532	2,9	6.963	2,2	2.371	2,9
Luka	1.419	0,5	399	3,6	1.351	0,4	413	3,3
Marija Gorica	2.089	0,7	652	3,2	2.233	0,7	716	3,1
Orle	2.145	0,7	697	3,1	1.975	0,6	651	3,0
Pisarovina	3.697	1,2	1.100	3,4	3.689	1,2	1.163	3,2
Pokupsko	2.492	0,8	775	3,2	2.224	0,7	733	3,0
Preseka	1.670	0,5	531	3,1	1.448	0,5	436	3,3
Pušća	2.484	0,8	728	3,4	2.700	0,9	854	3,2
Rakovec	1.350	0,4	396	3,4	1.252	0,4	376	3,3
Rugvica	7.608	2,5	2.166	3,5	7.871	2,5	2.294	3,4
Stupnik	3.251	1,0	893	3,6	3.735	1,2	1.075	3,5
Žumberak	1.185	0,4	499	2,4	883	0,3	373	2,4
Županija								
Ukupno	309.696	100,0	94.313	3,3	317.606	100,0	101.274	3,1

* Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj iz 2006. godine (NN 86/06) Sveta Nedelja dobiva status grada. Za Svetu Nedelju podaci su usporedivi 2001. i 2011.

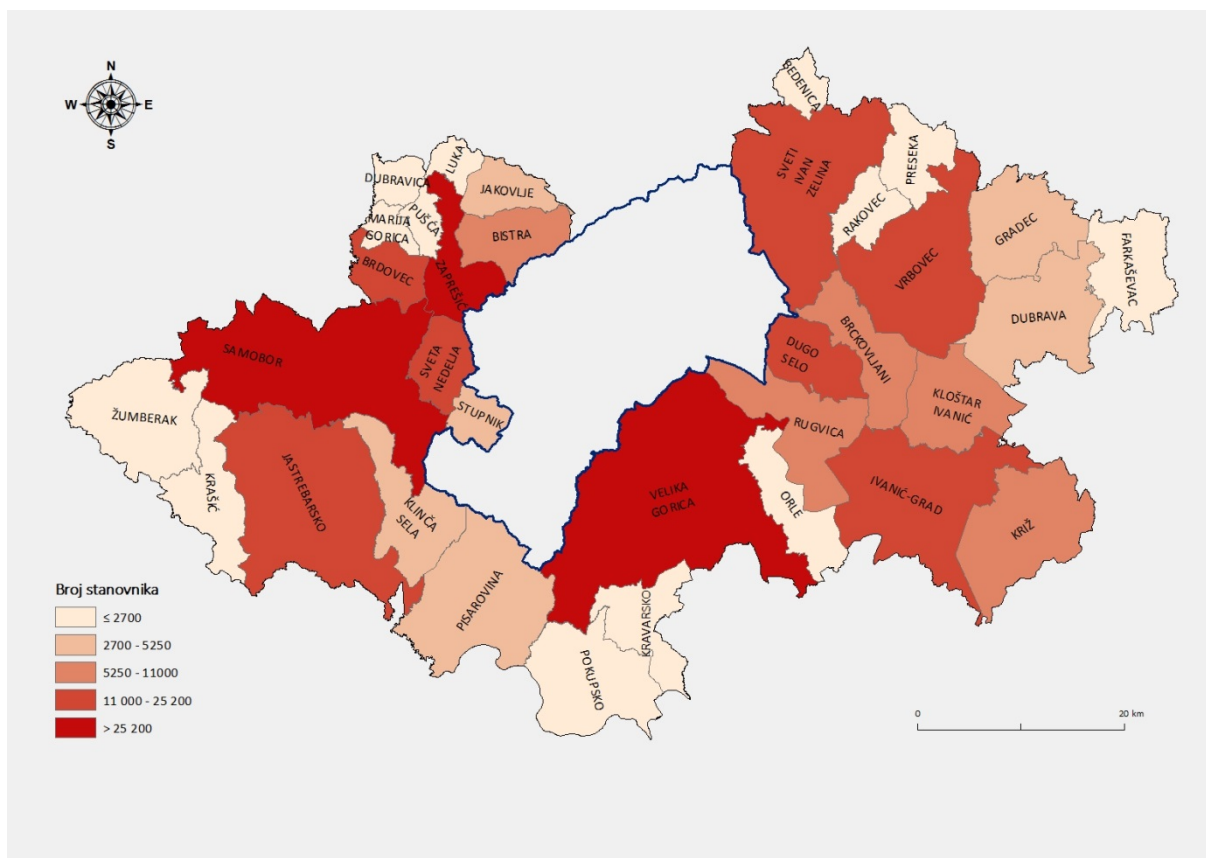
Izvor: Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gospodarstava 2001., Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, Zagreb, 2015.

Udio stanovništva pojedinih gradova i općina u ukupnom stanovništvu Županije, 2011. godine

U razdoblju 2001.-2011. stanovništvo Zagrebačke županije kretalo se po prosječnoj godišnjoj stopi rasta od 0,30, prema službenim rezultatima. kada se uzmu iznijeti podaci promjene ukupnog broja stanovnika prema usporedivoj metodologiji stanovništvo na području Županije realno je poraslo po znatno višoj stopi rasta od prosječno godišnje po 0,80 (indeks 108,3). Vidjeti Tab. 2.-1 i Tab. 3.

U usporedbi sa Gradom Zagrebom (stopa 0,10) radi se o znatno većem porastu, što znači da se i dalje potvrđuju ranije započeti demografski trendovi po kojima Zagrebačka županija kao neposredna okolica Grada Zagreba, preuzima funkciju demografskog rasta od Zagreba, čime se potvrđuje visoki stupanj demografske povezanosti ovih dviju županija. Stanovništvo ove županije podmiruje dio svojih važnih životnih potreba ne samo na svom području, u mjestima stanovanja, već i na području Zagreba, što se odnosi na rad, obrazovanje, zadovoljavanje zdravstvenih i drugih javnih usluga.

Slika 3. Prostorni razmještaj stanovnika Zagrebačke županije po gradovima i općinama, 2011.

Kada se promatra razmještaj stanovništva po pojedinim područjima Županije evidentno je da najveći dio stanovništva (44 %) živi u njenom zapadnom dijelu (Samobor, Zaprešić, Sveta Nedelja i okolne općine zapadnog i sjevero –zapadnog dijela Županije). U istočnom i sjevero-istočnom području Županije (Dugo Selo, Ivanić-Grad, Sveti Ivan zelina, Vrbovec sa okolnim općinama) živi 33.2 % županijske populacije, a u njenom južnom dijelu 23 %.

Tablica 2-1. Opće kretanje broja stanovnika Zagrebačke županije s popisanimima u inozemstvu i bez popisanih u inozemstvu, 2001. i 2011., usporedba sa RH

	Ukupan „službeni“ broj stanovnika -s popisanimima u inozemstvu		Broj stanovnika u zemlji -bez popisanih u inozemstvu	
	2001.	2011.*	2001.	2011.
Zagrebačka županija	309.69 6	317.606	293.270**	317.606
Republika Hrvatska**	4.437.460	4.284.889	4.200.214	4.284.889

	Indeks kretanja „službenog“ broja stanovnika s popisanimima u inozemstvu		Indeksi kretanja broja stanovnika u zemlji – bez popisanih u inozemstvu 2011./2001.	
	2001.	2011.*	2001.	2011.
Zagrebačka županija	100,0	102,6	100,0	108,3
Republika Hrvatska	100, 0	96,6	100, 0	102,0

*U službeni ukupni broj stanovnika popisa iz 2011. nisu uključene osobe koje trajno borave u inozemstvu.

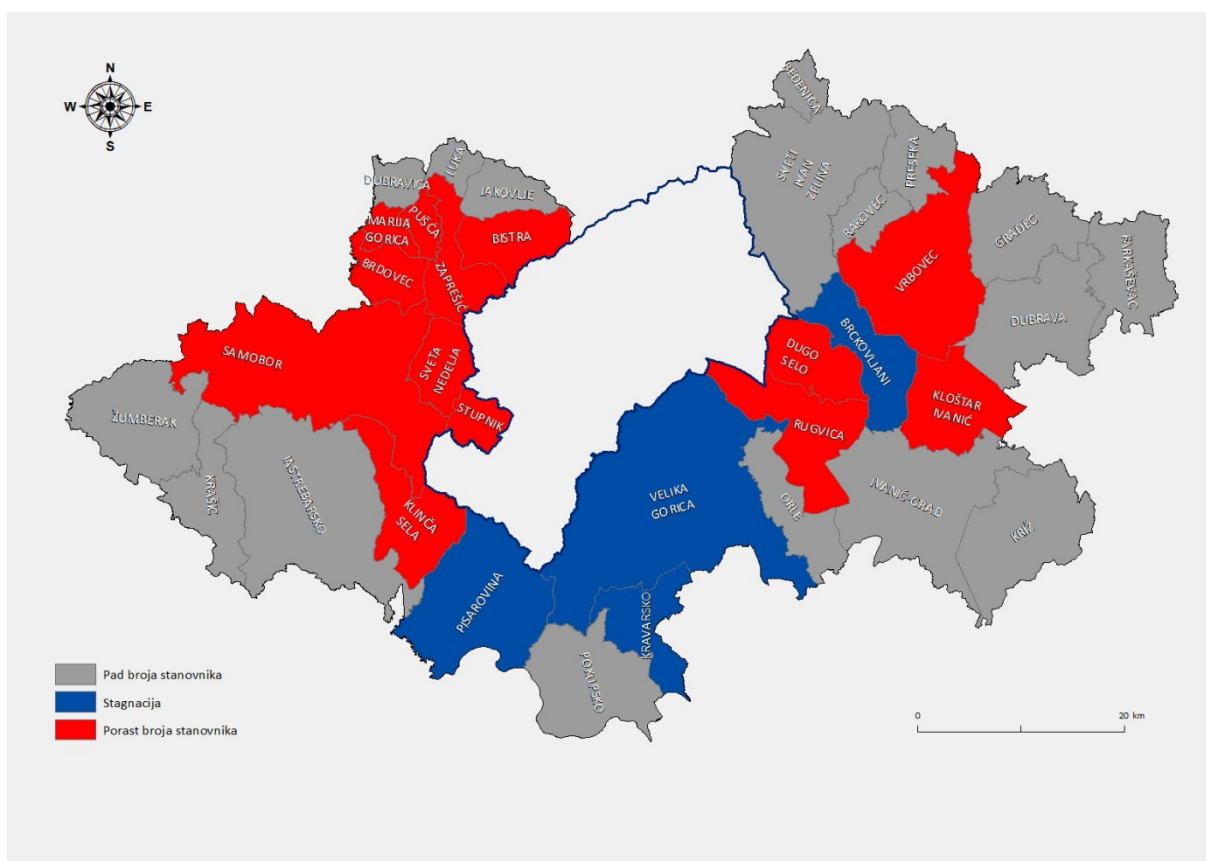
**Akrap, A., Promjene broja i prostornog razmještaja stanovništva Hrvatske i županija 1961.-2011., u Migracije i razvoj Hrvatske, Podloga za hrvatsku migracijsku strategiju (urednici: Puljiz, V., Tica, J., Vidović D.), HGK, Zagreb, 2014.

Izvor: Popisna dokumentacija DZS, 1994., 1996., 2003. i 2013.

Zapadno područje raste najdinamičnije (prosj. god. stopa rasta 0,50), slijedi istočno (po prosj. stopi od 0,20), dokle je južno područje obuhvata Županije u posljednjem razdoblju (2001.-2011.) u blagom opadanju (indeks 99, 4) , prosj. stopa rasta – 0,10).

Demografski najdinamičniji rast bilježe gradovi: Dugo Selo (indeks 120, 9, prosj. god. stopa rasta 1, 93), zatim Sveta Nedelja (indeks 116,5, prosj. stopa 1,58), slijedi Zaprešić (indeks 109,1, prosj. stopa 0,87) i Samobor (indeks 103,9, stopa 0,39). Velika Gorica i Vrbovec pokazuju stagnaciju stanovništva a ostali gradovi blaži pad.

Od općina najveći demografski rast pokazuje Stupnik (indeks 114,9), zatim Bistra, Pušća, Brdovec, Marija Gorica, Klinča Sela, a stagniraju općine Kloštar Ivanić i Kravarsko dokle veći broj općina demografski opada, ponajviše Žumberak, Krašić i Pokupsko (Tab.3.).

Slika 4. Područja demografskog rasta, stagnacije i depopulacije u Zagrebačkoj županiji, 2011.

Tab.3. Osnovni podaci o stanju u prostoru Zagrebačke županije, po gradovima i općinama, 2001.-2011.

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA Gradovi /Općine	Površina 2015.	Broj naselja 2011.	Broj stanovnika		Indeks 2011./2011.	Prosječna godišnja stopa rasta 2001.-2011.
			2001.	2011.		
Zagrebačka županija - ukupno	3061,7	694	309.696	317.606	102,6	0,30
Gradovi - ukupno	1472,8	352	214.992	223.068	103,8	0,39
Dugo Selo	54,3	11	14.300	17.466	122,1	2,01
Ivanić-Grad	173,5	19	14.723	14.548	98,8	-0,10
Jastrebarsko	226,4	59	16.689	15.866	95,1	-0,51
Samobor	251,5	78	36.206	37.633	103,9	0,39
Sveta Nedelja	39,7	14	15.506	18.059	116,5	1,54
Sveti Ivan Zelina	185,9	62	16.268	15.959	98,1	-0,20
Velika Gorica	326,7	58	63.517	63.517	100,0	0,00
Vrbovec	160,8	42	14.658	14.797	100,9	0,10
Zaprešić	53,9	9	23.125	25.223	109,1	0,87
Općine - ukupno	1588,9	342	94.704	94.538	99,8	0,00
Bedenica	21,5	6	1.522	1.432	94,1	-0,62
Bistra	52,9	6	6.098	6.632	108,8	0,87
Brckovljani	69,8	13	6.816	6.837	100,3	0,00
Brdovec	37,2	13	10.287	11.134	108,2	0,77
Dubrava	115,7	27	5.478	5.245	95,7	-0,41
Dubravica	20,6	10	1.586	1.437	90,6	-0,94
Farkaševac	73,8	11	2.102	1.937	92,2	-0,83
Gradec	89,0	20	3.920	3.681	93,9	-0,62
Jakovlje	35,6	3	3.952	3.930	99,4	-0,10
Klinča Sela	77,0	14	4.927	5.231	106,2	0,58
Kloštar Ivanić	77,5	11	6.038	6.091	100,9	0,10
Krašić	71,5	33	3.199	2.640	82,5	-1,91
Krvarsko	58,4	10	1.983	1.987	100,2	0,00
Križ	117,8	16	7.406	6.963	94,0	-0,62
Luka	17,4	5	1.419	1.351	95,2	-0,51
Marija Gorica	17,1	10	2.089	2.233	106,9	0,68
Orle	58,6	10	2.145	1.975	92,1	-0,83
Pisarovina	145,4	14	3.697	3.689	99,8	0,00
Pokupsko	105,7	14	2.492	2.224	89,2	-1,16
Preseka	46,1	15	1.670	1.448	86,7	-1,38
Pušća	17,0	8	2.484	2.700	108,7	0,87
Rakovec	34,9	12	1.350	1.252	92,7	-0,71
Rugvica	93,7	23	7.608	7.871	103,5	0,34
Stupnik	24,8	3	3.251	3.735	114,9	1,41
Žumberak	110,1	35	1.185	883	74,5	-2,91

Izvor: Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gospodarstava 2001., Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, Zagreb, 2015.; Središnji registar prostornih jedinica, DGU 2015.

C) NASELJENOST

Promjene u gustoći naseljenosti odvijaju se u skladu s promjenama broja stanovnika, budući da su površine uglavnom konstantne. .

Stoga je gustoća naseljenosti prosječno na razini Županije u momentu popisa 2011. iznosila 103,7 stanovnika po km^2 i povećana je kao i stanovništvo, za 2,6 %, u odnosu na popis iz 2001. godine. To je čak za 37 % više od prosječne gustoće naseljenosti na državnog prostora gdje je iznosila 75,7 st./km^2 i u opadanju je.

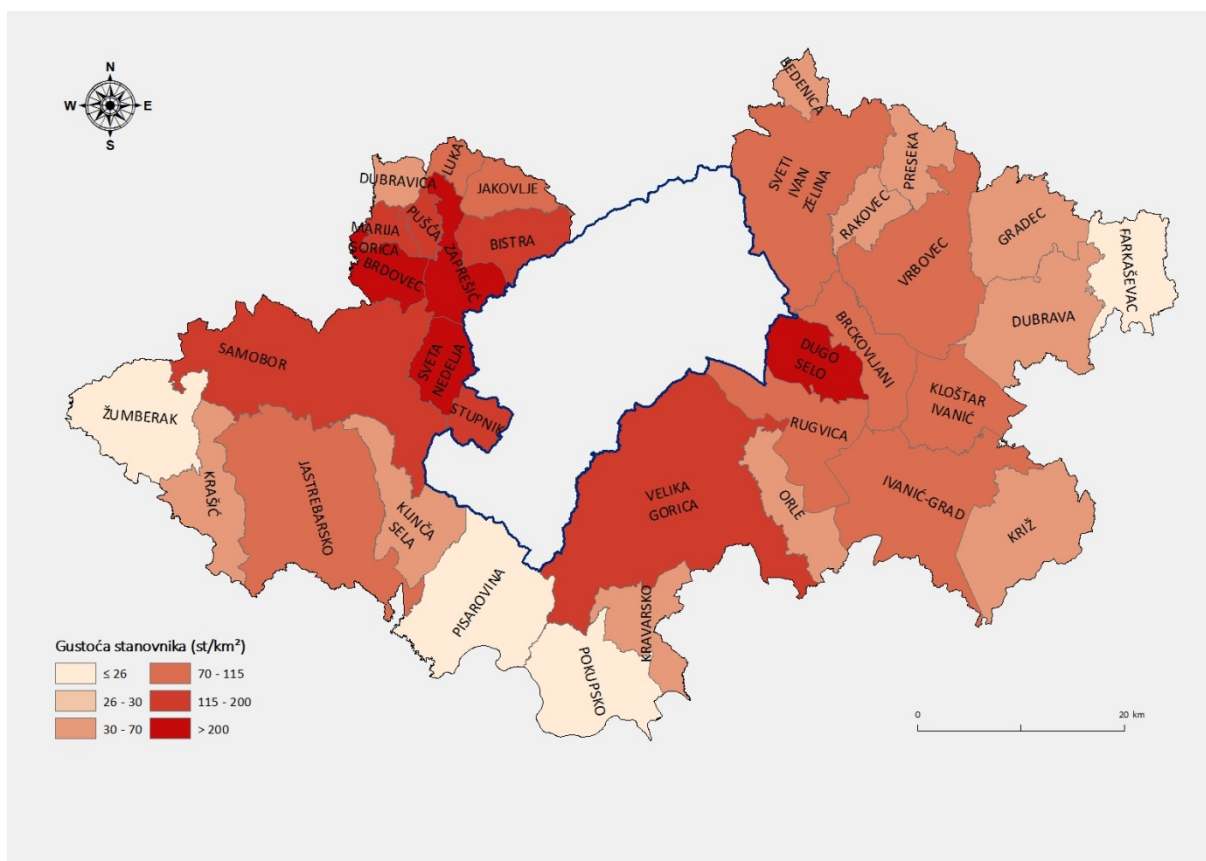
Gustoća se znatno razlikuje u pojedinim dijelovima Županije i kreće se od najgušće naseljenog grada Zaprešića (467,6 st./km^2) i Svete Nedelje (454,4 st./km^2), gdje je u zavidnom porastu (očekuje se da će do narednog popisa 2021. ovdje preći 500 st./km^2) do najslabije nastanjenog Žumberka (8,0 st./km^2) koji se ubraja u nekoliko općina u Hrvatskoj koje bilježe najveći stupanj izumiranja stanovništva.

Na prostoru **gradova** Županije prosječna gustoća naseljenosti prema popisu iz 2011. iznosila je prosječno 151,5 st./km^2 , s tim što je iznadprosječna bila na području Zaprešića (467,6 st./km^2), Svete Nedelje (454,4), Dugog Sela (321,7) i Velike Gorice (194,4). Gustoća je naseljenosti od 2001. do 2011. u porastu u svim gradovima, osim Ivanić-Grada, Jastrebarskog i Sv.Ivana Zelina, ali stagnirala u Velikoj Gorici i Vrbovcu.

Područja **općina** Županije u cjelini pokazuju ispodprosječnu naseljenost u odnosu na prosjek Županije i republički prosjek, a koja je u ukupnosti prema popisu iz 2011. iznosila tek 59,5 st./km^2 . Među brojnim općinama Županije iznadprosječnu naseljenost pokazuju općine: Brdovec (299), Pušća (158,6), Marija Gorica (130,2), Stupnik (150,3), Jakovlje (110,4) i Bistra (125,4), dok ostalih čak 15 općina imaju ispodprosječnu naseljenost, a kod mnogih je i u opadanju u odnosu na 2001. godinu (Tab.4.).

U promatranom razdoblju demografska kretanja na području Županije odvijaju se u cjelini uz negativno prirodno kretanje, a pozitivan saldo migracija (unutrašnjih i vanjskih) koji u cjelini utječe na rast stanovništva. Stoga je gustoća naseljenosti županijskog prostora ipak u porastu.

Podaci o gustoći naseljenosti s ostalim osnovnim podacima stanja u prostoru po naseljima u Županiji vidljivi su pod točkom 1.1.2.1. Naselja, pod a) Popis naselja s osnovnim podacima.

Slika 5. Gustoća naseljenosti na području Zagrebačke županije 2011. godine

Gustoća naseljenosti povećana je 2011. godine ukupno na području Županije na 103,7 st./km², od čega u gradovima na 151,5 dok je u općinama stupanj naseljenosti bio u blagom opadanju na 59,5 stanovnika po kilometru četvornom.

Pregledni prikaz gustoće naseljenosti u Županiji po gradovima i općinama za 2011. godinu, s usporednim podacima za Zagreb i Hrvatsku, daje se u sljedećoj tablici:

Tab. 4. Gustoća naseljenosti na prostoru Zagrebačke županije po gradovima i općinama, 2001. i 2011.

Prostorna jedinica	Gustoća naseljenosti (st./km ²)		Indeksi kretanja gustoće 2011./2001.
	2001.	2011.	
Županija - ukupno	101,2	103,7	102,6
Gradovi - ukupno	146,0	151,5	103,8
Dugo Selo	263,4	321,7	122,1
Ivanić-Grad	84,9	83,9	98,8
Jastrebarsko	73,7	70,1	95,1
Samobor	144,0	149,7	103,9
Sveta Nedelja*	390,2	454,4	116,5
Sveti Ivan Zelina	87,5	85,8	98,1
Velika Gorica	194,4	194,4	100,0
Vrbovec	91,2	92,0	100,9
Zaprešić	428,7	467,6	109,1
Općine - ukupno	59,6	59,5	99,8
Bedenica	70,9	66,7	94,1
Bistra	115,3	125,4	108,8
Brckovljani	97,6	97,9	100,3
Brdovec	276,3	299,1	108,2
Dubrava	47,4	45,4	95,7
Dubravica	77,2	69,9	90,6
Farkaševac	28,5	26,3	92,2
Gradec	44,1	41,4	93,9
Jakovlje	111,1	110,4	99,4
Klinča Sela	64,0	67,9	106,2
Kloštar Ivanić	77,9	78,6	100,9
Krašić	44,7	36,9	82,5
Kravarско	33,9	34,0	100,2
Križ	62,9	59,1	94,0
Luka	81,7	77,8	95,2
Marija Gorica	121,8	130,2	106,9
Orle	36,6	33,7	92,1
Pisarovina	25,4	25,4	99,8
Pokupsko	23,6	21,0	89,2
Preseka	36,2	31,4	86,7
Pušća	145,9	158,6	108,7
Rakovec	38,7	35,9	92,7
Rugvica	81,2	84,0	103,5
Stupnik	130,8	150,3	114,9
Žumberak	10,8	8,0	74,5
GRAD ZAGREB	1.215,0	1.232,0	101,4
REPUBLIKA HRVATSKA	78,4	75,7	96,6

Izvor: Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gospodarstava 2001., Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, Zagreb, 2015.; Središnji registar prostornih jedinica, DGU 2015.

D) DEMOGRAFSKA POVEZANOST ZAGREBAČKE ŽUPANIJE I GRADA ZAGREBA

Stanje i kretanje stanovništva Županije u velikoj je mjeri ovisno o dostignutoj razini i daljnjem razvitku Županije i Grada Zagreba, ali i ukupnj demografskoj slici i kretanjima u Republici Hrvatskoj.

Stoga je stanovništvo Županije kao i grada Zagreba, imajući u vidu sve njegovih strukturne komponente (prirodno kretanje i migracije), potrebno promatrati u međusobnoj vezi. Stanovništvo Županije, kako autohtono tako i doseljeno, unaprijed računa na zapošljavanje, obrazovanje i zadovoljavanje drugih potreba, prvenstveno u Zagrebu, a stanovanje i zadovoljavanje lokalnih potreba svog kućanstva u Županiji.

Dotle Zagreb računa s priljevom radno aktivnog stanovništva pri popunjavanju potreba radnih mjesta iz svog okolnog prostora, ali i na komplementarne mogućnosti koje pruža prostor Županije, zatim na veće mogućnosti Županije za potrebe razvoja gospodarstva, koje Zagreb često nije u mogućnosti udovoljiti prostorno-razvojnim zahtjevima poduzetnika, npr. za novim ulaganjima, dislokacijom industrije, skladišnih centara i sl. iz središta grada, stambenom i vikend izgradnjom na prostoru Županije, korištenje turističko – rekreativnih mogućnosti, vodnih resursa, opskrbu poljoprivrednim proizvodima, itd. Zato gospodarski i drugi subjekti u Gradu Zagrebu u proteklom razdoblju nisu imali većih problema sa zadovoljavanjem potražnje za radnom snagom, budući da svoja radna mjesta uvelike popunjavaju upravo radnicima- dnevnim migrantima s područja ove županije. Kako bi se smanjili problemi, osobni i komunalni uvjetovani dnevnim migriranjem, i ne samo zato, potrebno je u Županiji poduzimati mjere za poticanje gospodarskog razvoja i zapošljavanja

Ključni termini koji se ovdje upotrebljavaju, pored Zagrebačke županije (Županija) i Grada Zagreba su: širi zagrebački prostor (Zagrebački prostor) i Urbana aglomeracija Zagreb. Pod analitičkim pojmom **Zagrebačkog prostora** podrazumjeva se područje Zagrebačke županije i Grada Zagreba prema upravno-teritorijalnim razgraničenjima.

Granice Urbane aglomeracije Zagreb¹ od 2015.godine, temeljem zakonskih i metodoloških odredbi i kriterija za razgraničenje urbanih područja u Republici Hrvatskoj, definiraju se na način da obuhvaća područje Grada Zagreba u kojem je sjedište urbane aglomeracije i okolne jedinice lokalne samouprave, prema osnovnim kriterijima za uključivanje JLS-a u urbano područje, kao što su : udio zaposlenih dnevnih migranata koji dnevno dolaze u središte urbanog područja od minimalno 30 % i prostorni kontinuitet područja, kojima mogu biti dodani i drugi, tzv. dodatni kriteriji.

¹ Prema Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, članak 14., stavak 2.) i Smjernicama za izradu strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Zagreb, rujan 2015.

U Zagrebu je, u suradnji s predstavničkim tijelima jedinica lokalne samouprave iz četiriju okolnih županija predviđenih za uključivanje u ovo urbano područje, među kojima je najveći broj gradova i općina s područja Zagrebačke županije, u 2015. godini u tijeku postupak konačnog definiranja obuhvata Urbane aglomeracije Zagreb (u daljnjem tekstu-UA Zagreb). Također je u tijeku izrada stručne podloge za obuhvat UA Zagreb i izradu Strategije razvoja UA Zagreb pod nazivom: „Demografska kretanja i pokazatelji funkcionalne povezanosti područja urbane aglomeracije Zagreb“. Prema prvim stručnim sagledavanjima temeljenim na demografskim kriterijima, kriteriju prostorne cjelovitosti područja i nekim dodatnim (infrastrukturnim, gospodarskim i drugim) kriterijima ovog najvećeg urbanog područja u Hrvatskoj, UA Zagreb, uz Zagreb kao sjedište, obuhvaća još oko 30-ak JLS okolnog prostora, od čega su u tome 22 JLS (7 gradova i 15 općina) s područja Zagrebačke županije.² Cilj je utvrđivanja urbanih područja u Europi i izrade njihovih strategija, razvojno povezivanje gradova i njihovih okolica radi planiranja održivog razvoja gradova i kroz to izrada, a potom i financijska podrška zajedničkim infrastrukturnim, gospodarskim i drugim projektima iz financijskih fondova Europske unije.

U sljedećem tabelarnom prikazu daju se dijelovi i prostorni pokazatelji Zagrebačke županije i Zagrebačkog prostora:

Tab.5. Demografska povezanost Zagrebačke županije i Grada Zagreba

Dijelovi	Naselja	Površina u km ²	Ukupan broj stanovnika		Indeks 2011./2001.	Prosječna stopa rasta
			2001.	2011.		
Zagrebačka županija (1)	694	3.061,69	309.696	317.606	102,6	0,30
Gradovi – ukupno	352	1.472,75	214.992	223.068	103,8	0,39
Općine - ukupno	342	1.588,94	94.704	94.538	99,8	0,00
Grad Zagreb (2)	70	641,32	779.145	790.017	101,4	0,10
ZAGREBAČKI PROSTOR (1+2)	764	3.703,01	1.088.841	1.107.623	101,7	0,20
Republika Hrvatska	6.742	56.594	4.437.460	4.284.889	96,6	-0,30

Izvor: Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gospodarstava 2001., Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, Zagreb, 2015.; Središnji registar prostornih jedinica, DGU 2015.

Tab.6. Ukupno stanovništvo urbane aglomeracije Zagreb 2001.-2011.

Urbana aglomeracija Zagreb	Ukupan broj stanovnika naselja		Indeksi 2011./2001.	Prosječna stopa rasta
	2001.	2011.		
Grad Zagreb	779.145	790.017	101,4	0,10
Zagrebačka županija - dio u UA Zagreb *	246.445	256.689	104,2	0,39
Ostalo područje UA Zagreb **	49.966	47.478	95,0	-0,51
UA ZAGREB - UKUPNO	1.075.556	1.094.184	101,7	0,20

² U tijeku je provedba administrativnog postupka s procedurama donošenja odluka o utvrđivanju granica urbanih područja u RH, o čemu na prijedlog grada –središta urbanog područja, odluku u konačnosti u skladu sa zakonom, donosi ministar za regionalni razvoj i EU fondove, u suglasnosti s Ministarstvom graditeljstva i prostornog uređenja.

* U prostorni obuhvat UA Zagreb iz Zagrebačke županije ulaze 22 jedinice lokalne samouprave (7 gradova i 15 općina)

** U prostorni obuhvat UA Zagreb iz ostalih okolnih županija (Krapinsko-zagorska, Sisačko-moslavačka i Sisačko-moslavačka) ulazi još 9 jedinica lokalne samouprave (3 grada i 6 općina)

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2001. i 2011., DZS, Zagreb, 2015.

Zagrebački prostor obuhvaća površinu od oko 3.703 km² ili 6,5 % kopnenog teritorija Republike Hrvatske na kojem je 2011. živjelo ukupno 1.107.623 stanovnika ili 25,8 % pučanstva države. Rezidencijalno stanovništvo koje živi u naseljima popisa povećano je dakle za 1,7 % ili za 18. 782 osobe prema službenim rezultatima popisa u odnosu na popis iz 2001. ili po prosječnoj godišnjoj stopi od 0,20. na 1.074.244 ili za 7% odnosno na 24,5% republičkog pučanstva.

Posljednji podaci potvrđuju da Zagrebača županiji također od 2001. smanjuje dinamiku svog demografskog rasta od prosječne stope od 0,91 iz prethodnog međupopisnog razdoblja na 0,30 u posljednjem razdoblju. Ranije se (devedesetih godina prošlog stoljeća) po dinamičnijoj prosječnoj stopi rasta kretalo se stanovništvo Zagrebačke županije, posebno gradova Dugog Sela, Samobora, Svete Nedjelje, Velike Gorice i Zaprešića te područja njihovih okolnih općina (Brdovec, Bistra, Brckovljani, Stupnik i Sveta Nedelja). Unatoč činjenici što je uglavnom ovo područje i dalje u porastu, izuzev Velike Gorice, intenzitet tog rasta u razdoblju 2001.-2011. znatno je sporiji. Udio Županije u Zagrebačkom prostoru i dalje je raste u odnosu na Grad Zagreb, čije središte opada, ali je porast tog udjela usporen i iznosi 28,7 % prema Gradu Zagrebu koji čini 71,3 % stanovništva ovog područja (Tab. 5).

Bez obzira na to nastavljeni su ranije započeti trendovi dinamičnijeg demografskog rasta Zagrebačke županije (stopa rasta 0,30) od Grada Zagreba (0,10) i ukupnog hrvatskog prosjeka (-0,30).

Jedno je sigurno: vrijeme ekspanzivnog demografskog rasta Zagreba je prošlo, ali je uspored rast i Zagrebačke županije. Demografski tokovi prema Zagrebu su umjereniji, podržani još uvijek privlačnom sposobnošću velikog grada u okviru Hrvatske, ali pretežito su usmjereni na širi Zagrebački prostor odnosno na područje Županije. Tome su razlozi: gospodarska kriza koje je utjecala na pad zapošljavanja i na zagrebačkom području, zatim jačanje migracija hrvatskog stanovništva prema inozemstvu, uz negativno prirodno kretanje stanovništva u RH, jednako kao i na zagrebačkom području.

U analizi demografske i ukupne funkcionalne povezanosti velikih gradova s njihovim okolnim utjecajnim prostorom, važni su procesi demografske i ekonomske urbanizacije odnosno suburbanizacije gradskih okolica.

Suburbanizacija je složeni proces koji ukazuje da se na određenom stupnju razvoja radi o urbanizaciji okolice pod utjecajem nekog matičnog grada. Ovdje se ukratko, kroz pojavne oblike suburbanizacije prostora Županije (doseljavanje stanovništva, dnevne migracije zaposlenih, socioekonomsku preobrazbu naselja), pokazuje

intenzitet i prostorni dosezi suburbanizacije i kroz to demografska povezanost Zagrebačke županije i Grada Zagreba.

Podaci ovih procesa temelje se na rezultatima posljednjih dvaju popisa, 2001. i 2011. s analizom promjena u tom razdoblju.

Suburbanizacija obično započinje zapošljavanjem dijela seoskog stanovništva okolnog gradskog prostora u gradu. Dio stanovništva okolice preseljavao se u grad, a dio, putujući dnevno na rad, bilo u druga naselja istog grada/općine, bilo u naselja drugih gradova/općina iste županije ili izvan županije. Sve to čini ukupan broj dnevnih migranata, zaposlenog stanovništva, koje, uz učenike i studente, svakodnevno cirkulira u prostoru, između mjesta stanovanja u mjesto rada odnosno obrazovanja. Rezultat toga je pored ostalog da se taj dio stanovništva i njihovih kućanstava socijalno restrukturira, poprima gradska obilježja, zarađuje više dohotke i tako utječe na funkcionalno i drugo uređenje svojih naselja u kojima stanije. U kasnijim fazama razvoja, kako vrijednost okolice raste, u nju se doseljava stanovništvo iz drugih krajeva i iz obližnjeg grada, što postupno prati i prerasmjestaj radnih mjesta.

Općenito se može reći da suburbanizacija uvjetuje dekoncentraciju i decentralizaciju matičnog grada u korist okolice, određujući veličinu gravitacijskog područja dnevnih migracija ili tzv. commuting zonu, a grad i njegova zona dnevne migracije u europskoj i međunarodnoj terminologiji nove definicije gradova i gradskih područja naziva se velikim urbanim zonama (large urban zona -LUZ)³.

Glavni pokazatelji suburbanizacije Zagreba jesu: dnevne migracije zaposlenog stanovništva, doseljavanje na to područje, socioekonomska preobrazba naselja, pojava inicijalnih i gradskih središta rada na području gradske okolice, uz porast stupnja urbanizacije na tom području.

Doseljavanje stanovništva je značajan pokazatelj razvoja i atraktivnosti svakog područja.

Prema popisu iz 2011. doseljeno stanovništvo u Zagrebačku županiju činilo je 183.097 osoba ili 57,6 % od ukupnog stanovništva. udjel doseljenih u gradska naselja znatno veći, nego u ostala naselja. Tako je udjel doseljenika u gradskim naseljima Županije bio 64,1 % a u ostalim naseljima ukupno 54,6 %. Intenzivnija preseljavanja redovito prati pojačani gospodarski razvoj koji traži veću radnu snagu te urbanizacija naselja. Ovi procesi u svakom slučaju uvelike su povezani s mogućnostima zapošljavanja u Zagrebu i migracijskim kretanjima prema Zagrebu, ali i kvalitetom života na području Županije.

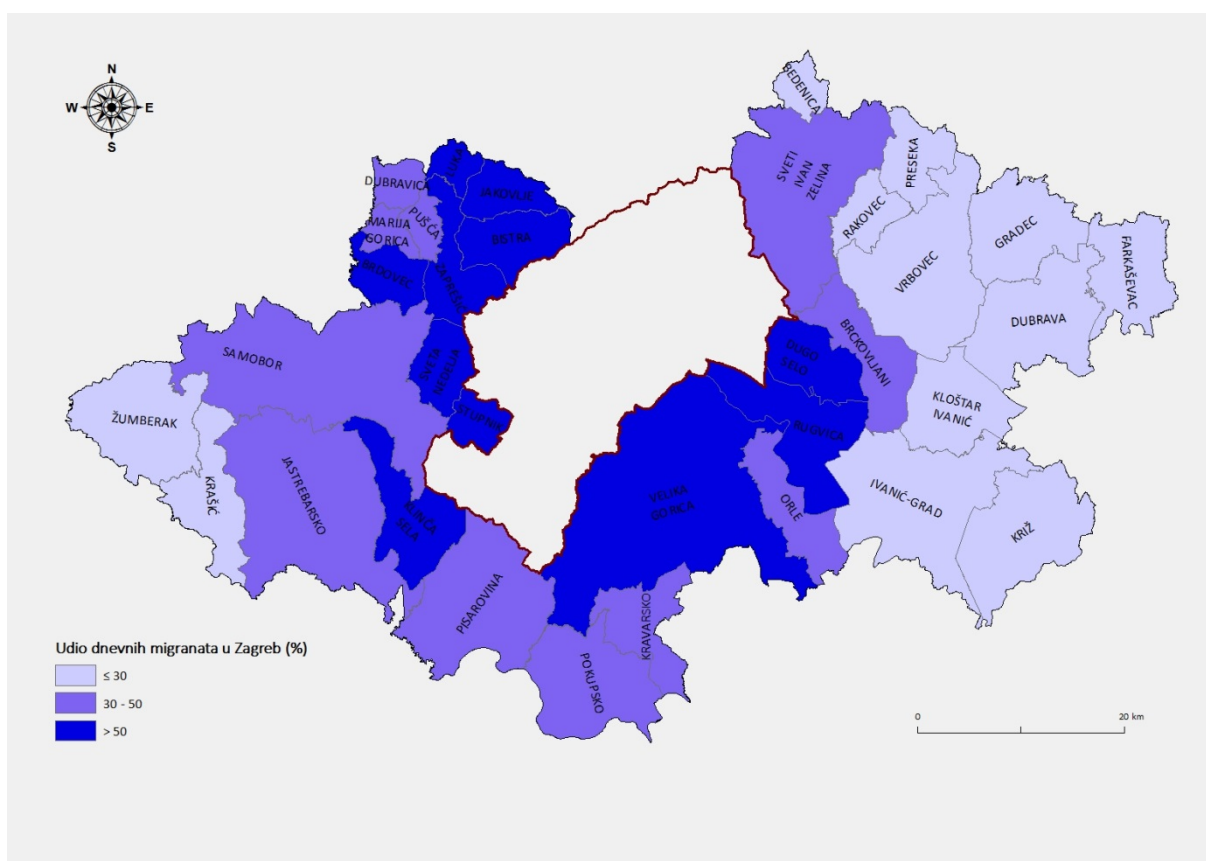
Udio je doseljenih u Županiju u posljednjem međupopisnom razdoblju bio veći nego u Zagrebu (51,2%), što ukazuje na povećanu vrijednost odnosno privlačnost područja Županije i na opću demografsku dekoncentraciju stanovništva na ovom području. Analiza doseljenog stanovništva po naseljima u posljednjem razdoblju pokazuje da je

³ Prema Cities in Europe - The new OECD-EC definition, EC, Regional focus 01/2012.

najjače doseljavanje bilo usmjereno prema gradovima Zaprešiću, Sv. Nedjelji, Dugom Selu i Samoboru te području između Samobora i Zagreba, kao i općinama oko Zaprešića. To je bilo pospješeno jeftinijim zemljištem te stoga jačom stambenom izgradnjom, izgradnjom komunalne infrastrukture te poslovnih objekata. Zato je i udio doseljenog stanovništva u navedenim gradovima, posebno u njihovim središnjim gradskim naseljima znatno veći od prosjeka i prelazi 60 posto, u gradskom naselju Zaprešić iznosi čak 72 %, po čemu je Zaprešić u Županiji ponajviše doseljenički grad. Radi se uglavnom o doseljenicima s područja središnje Hrvatske, ali i inozemcima-povratnicima.

U novije vrijeme Zagrebačka županija ima pozitivan saldo migracija s Gradom Zagrebom, tj. više je doseljenih s područja Grada Zagreba nego odseljenih iz Županije u Zagreb.

Dnevne migracije zaposlenih najvažniji su pokazatelj funkcionalne povezanosti gradova i njihovih okolica. Stoga su nesumnjivo važan pokazatelj u prostornom, prometnom i gospodarskom planiranju razvoja Županije, kao i za definiranje prostornog obuhvata UA Zagreb, na području Županije.

Slika 6. Udio dnevnih migranata - zaposlenih s područja Županije u naselje Zagreb, 2011.

Dnevne migracije, kružno kretanje ili cirkulacija je svako kretanje stanovništva između mjesta stalnog stanovanja u drugo mjesto, naselje istog grada/općine,

drugog grada/općine iste županije ili izvan županije, radi odlaska na posao, školovanja, nabave robe, usluga, itd.. Kružno kretanje ili svakodnevno potovanje na rad ili školovanje u neko drugo mjesto prema kriteriju trajanja i učestalosti može biti ti: redovito, (dnevno, tjedno ili rjeđe tj. povremeno), slučajno i sezonsko, a prema teritorijalnom dometu, lokalno, međugradsko, međuopćinsko ili međužupanijsko.

U ovom dijelu rada težište je na redovitim dnevnim, lokalnim i međužupanijskim kretanjima stanovništva radi rada i školovanja, budući da nam popisna statistika i daje podatke samo o dnevnim migrantima radnicima, radnicima, učenicima i studentima, tj. povremene migracije se zanemaruju. Intenzitet sdnevnih migracija stanovništva Županije je relativno visok i u dinamičnom je porastu, budući da popis iz 2011. godine bilježi da je s područja Županije dnevno migriralo ukupno 122.341 osoba ili 38,5% od ukupnog stanovništva (2001. to je bilo 100.989 osoba ili 32,6% stanovništva), što je za 21% više nego 2001.

Među njima je 89.507 ili 73,2% od ukupnog broja dnevnih migranata bilo radnika, a ostalo (32.834) su bili učenici i studenti. Najvažnija je i po obujmu najveća skupina zaposlenih dnevnih migranata (Tab. 6.) od kojih iz samo 9 gradskih naselja dnevno putuje u drugo mjesto na rad njih 28,6% (25.564), a samo u Grad Zagreb njih 56.390 (u naselje Zagreb 53.559), plus 7.056 učenika, te 6.894 studenta, što čini populaciju dnevnih putnika iz Županije u Grad Zagreb od ukupno 70.340 osoba.

Promatra li se dinamika kretanja obujma dnevnih migranata iz Županije samo na pravcu putovanja Županija - naselje Zagreb po pojedinim skupinama, evidentno je u porastu skupina dnevnih migranata - radnika i to za oko 11.000 od 2001.-2011. (sa 42.504 na 53.559) ili za 26%, dokle je broj dnevnih migranata - učenika i studenata uglavnom konstantan (oko 14.000).

Prema popisu iz 2011. udio dnevnih migranata–radnika s područja Županije u ukupnom stanovništvu iznosio je 28,2%, iz naselja Zaprešić 31%, iz naselja Sveta Nedelja 29%, dok je udio drugih gradskih naselja ispod navedenog prosjeka Županije (Tab. 6.).

Za analizu dnevnih migracija stanovništva Županije znakoviti su podaci o stupnju zaposlenosti (%-tku zaposlenih od aktivnih), broju radnih mjesta te broju dnevnih migranata-zaposlenih iz naselja stanovanja, koji migriraju dnevno po drugim naseljima u Županiji, ponajviše Zagreb (Tab. 7.), posebno iz gradskih naselja Županije.

Tab.7. Gradska naselja Zagrebačke županije prema broju stanovnika, radnih mjesta i udjelu dnevnih migranata na osnovi popisa iz 2011.

Središnja naselja/naselja stanovanja	Broj stanovnika 2011.	Indeks 2011./2001.	Broj zaposlenih prema mjestu rada (radna mjesta)		Broj dnevnih migranata-zaposlenih iz naselja stanovanja *			Udio dnevnih migranata od ukupnog stanovništva (%)
			2011.	Indeks 2011./2001.	2001.	2011.	Indeks 2011./2001.	2011.
Dugo Selo	10.453	117,7	3.493	113,0	1.603	2.774	173,1	26,5
Ivanić-Grad	9.379	121,6	4.550	112,3	805	1.451	180,2	15,5
Jastrebarsko	5.493	101,4	3.055	91,0	885	1.235	139,5	22,5
Samobor	15.956	105,3	7.298	111,6	2.872	3.878	135,0	24,3
Sveta Nedelja	1.338	106,4	3.107	100,4	331	389	117,5	29,0
Sv. Ivan Zelina	2.764	99,7	2.080	97,1	366	530	144,8	19,2
Velika Gorica	31.553	94,6	11.766	102,4	7.673	8.220	107,1	26,0
Vrbovec	4.947	101,7	3.150	113,7	901	1.005	111,5	20,3
Zaprešić	19.644	112,0	5.831	116,7	4.712	6.082	129,1	31,0
Gradska naselja-ukupno	101.527	104,7	44.330	106,7	20.148	25.564	126,9	25,2
Zagrebačka županija - ukupno	317.606	102,6	76.047	99,3	69.758	89.507	128,3	28,2

*Ukupan broj dnevnih migranata, osim zaposlenih koji dnevno putuju na posao u druga naselja izvan mjesta svog stanovanja, obuhvaća još dvije veće populacije dnevnih migranata, a to su učenici i studenti (ukupan broj dnevnih migranata s područja Županije 2011. je iznosio 122.341).

Izvor: Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gospodarstava 2001., Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, Zagreb, 2015.; Tablice DZS-a o broju radnih mjesta i dnevnih migranata 2011. (posebna obrada)

Dnevne migracije u Zagrebačkom prostoru pokazuju istaknutost dva migracijska tipa prostora: jedan je onaj koji ima visok stupanj zaposlenosti (preko 75% aktivnih), te visok udio dnevnih migranata od aktivnih i zaposlenih (preko 50%). Ovakva migracijska obilježja imaju sljedeće općine i gradove: Dugo Selo, Sv. Nedelja, Velika Gorica, Zaprešić, Bistra, Brdovec, Jakovlje, Klinča Sela, Luka, Rugvica i Stupnik, dokle ostali dio područja Županije ima između 25-40 % dnevnih migranata – radnika u Zagreb. Radi se o području kojem je Zagreb glavni centar rada i čiji je visok stupanj zaposlenosti ostvaren dnevnim migracijama. Nizak udio dnevnih migracija - zaposlenih (ispod 10%) imaju područja perifernih općina Županije: Dubrava, Farkeševac, Preseka, Rakovec i Žumberak koji imaju visok stupanj staračkog stanovništva. Između ta dva tipa su prijelazni oblici migracija, ovisno o stupnju zaposlenosti i zaposlenosti stanovništva u mjestu stanovanja.

Tab.8. Indeks zaposlenosti i udio dnevnih migranata s područja Zagrebačke županije u Zagreb, 2011.

Županija/gradovi/općine	Stupanj zaposlenosti (% zaposlenih od aktivnih)	Dnevni migranti u naselje Zagreb	
		% od aktivnih	% od zaposlenih
Zagrebačka županija	86,9	38,2	44
Gradovi - ukupno	87,2	39,4	45,2
Dugo Selo	84,5	43	50,8
Ivanić Grad	84,5	20,8	24,6
Jastrebarsko	87,8	29	33
Samobor	88,8	35,5	40
Sveta Nedelja	88,1	48,9	55,5
Sveti Ivan Zelina	87,6	28,5	32,6
Velika Gorica	87,3	46,2	52,9
Vrbovec	85,7	20,9	24,4
Zaprešić	87,9	50,8	57,8
Općine - ukupno	85,9	35,1	40,9
Bedenica	89,5	22,4	25
Bistra	86,9	51,1	58,8
Brckovljani	80,5	35,4	43,9
Brdovec	87,7	47,3	53,9
Dubrava	89,6	12,1	13,5
Dubravica	84,3	35,4	42
Farkaševac	85,6	4,4	5,1
Gradec	87,1	22	25,3
Jakovlje	84,4	48,5	57,5
Klinča Sela	87,8	47,8	54,5
Kloštar Ivanić	82,7	20	24,2
Krašić	87	13,2	15,2
Kravarско	88,8	31	34,9
Križ	82,4	19,1	23,2
Luka	85,7	44,5	51,9
Marija Gorica	84,7	41,4	48,9
Orle	83,4	32,5	39
Pisarovina	94,3	28,7	30,5
Pokupsko	80,4	24,5	30,5
Preseka	95,8	8,1	8,4
Pušća	86,5	40,5	46,8
Rakovec	92,2	8,9	9,7
Rugvica	82	48,8	59,5
Stupnik	85,7	54,7	63,8
Žumberak	82,8	5,7	6,9

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Tab.3.7. Broj dnevnih migranata zaposlenih u Gradu Zagrebu iz cijele RH (po naseljima,) posebna obrada DZS 2015.

Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Tab.18. Stanovništvo staro 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti, starosti i spolu, DZS, 2012.

Tab.9. Ukupan broj dnevnih migranata na području Zagrebačke županije po gradovima i općinama, 2011.

Županija/Grad/Općina	Ukupan broj dnevnih migranata*	Udio, %
Zagrebačka županija - ukupno	122.341	100,0
Gradovi - ukupno	84.963	69,4
Dugo Selo	6.463	5,3
Ivanić-Grad	3.715	3,0
Jastrebarsko	6.028	4,9
Samobor	15.141	12,4
Sveta Nedelja	8.548	7,0
Sveti Ivan Zelina	5.990	4,9
Velika Gorica	24.307	19,9
Vrbovec	5.200	4,3
Zaprešić	9.571	7,8
Općina - ukupno	37.378	30,6
Bedenica	493	0,4
Bistra	2.956	2,4
Brckovljani	2.839	2,3
Brdovec	5.215	4,3
Dubrava	1.426	1,2
Dubravica	613	0,5
Farkaševac	495	0,4
Gradec	1.395	1,1
Jakovlje	1.514	1,2
Klinča Sela	2.189	1,8
Kloštar Ivanić	2.193	1,8
Krašić	909	0,7
Kravorsko	817	0,7
Križ	2.384	1,9
Luka	549	0,4
Marija Gorica	954	0,8
Orle	757	0,6
Pisarovina	1.299	1,1
Pokupsko	812	0,7
Preseka	478	0,4
Pušća	1.169	1,0
Rakovec	380	0,3
Rugvica	3.629	3,0
Stupnik	1.737	1,4
Žumberak	176	0,1

Izvor: Popis stanovnika 2011., DZS, www.dzs.hr

*obuhvaća zaposlene, učenike i student koji migriraju po području Županije i izvan područja županije

Sliku intenziteta dnevnih migracija u Zagreb s područja Zagrebačke županije pokazuje postotni udio migranata od zaposlenog stanovništva po pojedinim općinama i naseljima 2011. (Tab.8.). Očito je visok intenzitet dnevnih migracija u Zagreb iz gotovo svih općina i gradova Županije. Općine s preko 50% dnevnih migracija gotovo zatvaraju prstenasti prostor oko Zagreba u prostornom kontinuitetu. Različitom obuhvatu stanovništva Županije u dnevni urbani sistem sa Zagrebom svakako je pridonijela razvijenost prometnica. Može se zaključiti da kružna zona naselja Županije s preko 50% dnevnih migranata u grad čini sa Zagrebom dnevni urbani sistem vrlo intenzivne dnevne interakcije. Stoga je itekako važan projekt integriranog sustava prometa Županije s Gradom Zagrebom.

Snažan pokazatelj suburbanizacije na prostoru Županije odnosno jačine međusobnih veza Županije sa Zagrebom je i **socioekonomska preobrazba naselja** s čime je u krajnjoj liniji povezan položaj stanovništva na socijalnoj ljestvici. Radi se o postupnoj promjeni načina života i stupnja urbanizacije naselja. Naime, naselja se tijekom razvoja postupno mjenjaju od ruralnih u slabije ili jače urbanizirana te gradska.

Prema modelu diferencijacije urbanih, ruralnih i prijelaznih naselja u Republici Hrvatskoj ⁴ na području Zagrebačke županije prema utvrđenim kriterijima za definiciju grada 2011. izdvojeno je svih devet gradskih naselja. To znači da se zone socioekonomske preobrazbe naselja Županije poklapaju s intenzivnijim prostorom dnevnih migracija. Drugim riječima, jezgre suburbanizacije Zagreba su veći, srednji i manji "satelitski" gradovi na prostoru Županije i obližnje općine. Prometne su veze sa Zagrebom, uz ostalo, omogućile razvoj okosnica urbanizacije oko glavnih prometnih pravaca.

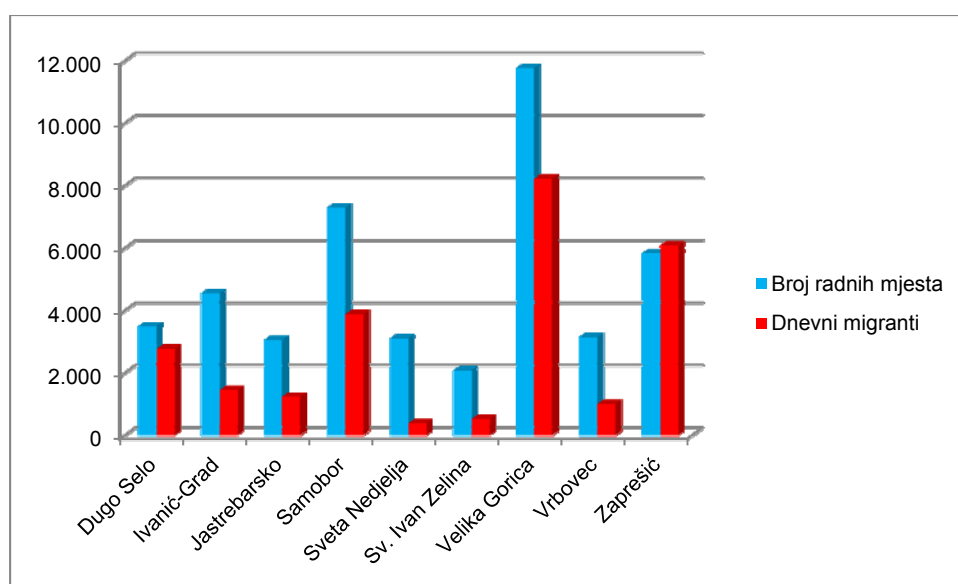
Demografsku i ukupnu razvijenost županijskog prostora kao i stupanj povezanosti Zagreba i Županije moguće je ocjenjivati prema **broju radnih mjesta**, odnosno centrima rada. Razvoj funkcije rada pokazuje tendencije slične demografskom razvoju, ali uz vremensko kašnjenje za kretanjem stanovništva. Rast stanovništva neminovno potiče otvaranje ili prerazmještaj radnih mjesta, pogotovo u uslužnom sektoru gradske okolice. Stoga prema broju radnih mjesta prednjače središnja naselja Velike Gorice, Samobora, Ivanić Grada, Zaprešića i Dugog Sela (Tab.7.). Premda je ukupan broj radnih mjesta u Županiji u blagom opadanju (indeks 99,3) i iznosio je u 2011. g. 76.047, broj radnih mjesta u svim gradskim naseljima, izuzev Zeline i Jastrebarskog bio je također u porastu i to ukupno za 6,7% i iznosio je 44.330 radnih mjesta, što je činilo 58,3% od ukupnog broja radnih mjesta Županije.

U cilju ravnomjernijeg demografskog, prostornog i drugog razvoja Zagreb i Županija imaju zajedničke interese da potiču tu decentralizaciju u prostoru odnosno stvaranje povoljnih uvjeta za ukupni razvoj na području Županije. Županija i njeni gradovi i

⁴ Metodološke upute 67, DZS, 2011.

općine, prema svojim nadležnostima i mogućnostima, ubuduće moraju voditi računa o stvaranju uvjeta za otvaranje novih radnih mjesta na svom području.

Zato je analiza dnevnih migracija i razmještaj radnih mjesta na području Županije višestruko važno u prostornom planiranju, posebno planiranju razvoja prometnica i prometa, u planiranju namjene prostora za razvoj gospodarskih, ali i mješovitih zona, poslovnih i društvenih sadržaja te sambene namjene, osiguranja prostornih mogućnosti za razvoj i uređenje naselja i porast stupnja urbanizacije naselja. Time bi se u budućnosti smanjio intenzitet dnevnih migracija-zaposlenih izvan područja Županije, povećanjem broja radnih mjesta na samom županijskom području.

Radna mjesta i dnevni migranti u gradskim naseljima 2011.

Sudeći prema broju i razmještaju radnih mjesta u Županiji može se zaključiti da na ovom području kroz prostorno plansku dokumentaciju treba osigurati prostorne uvjete za znatno veći broj radnih mjesta odnosno za nove investicije u gospodarske djelatnosti, kako za tvrtke - nove investitore, tako i za obrtništvo.

Na prostoru Županije početkom 2015. u pravnim osobama radilo oko 55.000 zaposlenih osoba u poslovnim subjektima odnosno ukupno 69.570, što ukazuje na određeno smanjenje broja zaposlenih u odnosu na 2011.godinu. To je činilo 14% od ukupno zaposlenih u zagrebačkom prostoru, dok je u Gradu Zagrebu u istim subjektima bilo 395.494 odnosno ukupna zaposlenost u Gradu iznosila je 427.430 zaposlenih.

U Zagrebačkom prostoru prema podacima iz ožujka 2015. zaposleno je oko 497.000 radnika ili 35,5% od ukupno zaposlenih u Republici Hrvatskoj, od čega u Gradu Zagrebu 30,5% a u Zagrebačkoj županiji 5,0% (Tab.10.).

Tab.10. Broj i struktura zaposlenih u Zagrebačkoj županiji u ožujku 2015., usporedni podaci sa Zagrebom i Hrvatskom

Osnove zaposlenosti	ZAGREBAČKA ŽUPANIJA		GRAD ZAGREB		REPUBLIKA HRVATSKA	
	Broj	Struktura u %	Broj	Struktura u %	Broj	Struktura u %
Zaposleni u pravnim osobama prema NKD-u	55.258	79,4	395.494	92,5	1.186.477	84,8
Vlasnici i radnici kod njih zaposleni u obrtu i djelatnici slobodnih profesija	12.302	17,7	30.082	7,0	184.328	13,2
Aktivni poljodjelci	1.617	2,3	518	0,1	21.447	1,5
Ostali	393	0,6	1.336	0,3	7.257	0,5
UKUPNO	69.570	100,0	427.430	100,0	1.399.509	100,0

Izvor: Priopćenja DZS br. 9.2.4./2015.; Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Statističko priopćenje broj 1/2015.

Struktura zaposlenih po osnovama zaposlenosti i djelatnostima je različita u promatranim prostornim jedinicama. U Zagrebu pretežu zaposleni u poslovnim subjektima, dok je u Županiji veći udio obrtnika i aktivnih poljodjelaca, u odnosu na strukturu zaposlenih u Republici Hrvatskoj.

Ovaj Plan polazi od činjenice da je stopa zaposlenosti (udio zaposlenih u radno sposobnom stanovništvu) nešto niža (56,5%) nego na prostoru Grada Zagreba, ali veća nego prosječno na razini RH, a stopa aktivnosti na području Županije gotovo je jednaka kao i za Grad Zagreb.

Tab.11. Stopa aktivnosti, zaposlenosti i nezaposlenosti 2001. i 2014.

Stope (u %)	ZAGREBAČKA ŽUPANIJA		GRAD ZAGREB		REPUBLIKA HRVATSKA	
	2001.	prosje 2014.	2001.	prosje 2014.	2001.	prosje 2014.
1. stopa aktivnosti	54,6	65,1	53,4	66,3	53,5	52,4
2. stopa zaposlenosti (15-64 g.)	30,4	56,5	64,3	60,0	46,7	43,3
3. stopa registrirane nezaposlenosti (godišnji prosjek)	17,5	21,1	8,0	9,3	18,0	18,8

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Godišnjak 2014., Popis stanovništva 2011., Tab. 1. i Tab. 18. Kontingenti stanovnika i stanovništvo prema starosti i spolu

Međutim, stopa registriranja nezaposlenosti u Županiji 2014. bila je iznad prosjeka Hrvatske i iznosila je 21,1 te je bila znatno iznad prosjeka Grada Zagreba (9,3).

Neosporno je da svi gradovi u Županiji predstavljaju glavne nositelje razvoja svog područja i područja okolnih naselja odnosno općina. Gradovi na području Županije, prema svim relevantnim pokazateljima, na najvišoj su razini razvoja u Zagrebačkom prostoru, odmah nakon Zagreba i s njim su funkcionalno povezani. Razmješteni su kao satelitski gradovi oko Zagreba na udaljenosti manjoj od 20 km od granica Grada, a na razini Županije važni su za njezin policentrični urbani i ukupni održivi razvoj u

budućnosti. Veličina pravih satelitskih gradova koji udovoljavaju kriterijima za definiciju "gradova - satelita" (Zaprešić, D. Selo, Samobor i Velika Gorica) kreće se između 10 i 31 tisuća stanovnika (gradska naselja), a međusobno se razlikuju po funkcionalnim demografskim obilježjima, kao što su broj radnih mjesta, broj stanovnika, broju dnevnih migranata-zaposlenih), ali i stupnju izgrađenosti, komunalnoj i drugoj izgrađenosti i uređenju naselja.

Proces suburbanizacije Zagreba u okolicu širi se najintenzivnije na području Zagrebačke županije, formirajući tako širu funkcionalnu gradsku regiju sa prostornim i drugim prilikama za budući razvoj do 2020. godine.

1.1.1.4. PODRUČJE UZ DRŽAVNU GRANICU

Sukladno Strategiji prostornog uređenja (1997., Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i stanovanja) i Nacrtu Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske (rujan, 2015.), područja uz državnu granicu od velikog su i posebnog strateškog značaja - u okviru međudržavnih okolnosti, međudržavnih (međususedskih) odnosa i nove hrvatske državne politike. Stoga će se posebnim propisom regulirati uređenje i zaštita ovog područja, jer se radi o području od posebnog interesa za Državu.

Područjem uz državnu granicu smatra se teritorij upravnog grada/općine neposredno uz kopnenu državnu granicu, kao i administrativno-teritorijalna jedinica koja nije uz samu granicu pod uvjetom da je sjedište udaljeno do 10 km od granice. Prema prethodno navedenom, taj se prostor prostire na 35% kopnene površine Hrvatske (40 upravnih gradova i 156 općina), te čini 35,3% stanovnika od ukupnog broja stanovnika Republike Hrvatske. Osnovna karakteristika područja uz državnu granicu je slaba naseljenost, relativno staro stanovništvo kao i manji udio gradskog stanovništva.

U okviru političko - teritorijalne podjele, sukladno Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske, u Zagrebačkoj županiji se na području uz državnu granicu sa Republikom Slovenijom nalazi 10 jedinica lokalne samouprave. To su gradovi Samobor, Zaprešić i Sveta Nedelja, te općine Dubravica, Luka, Pušća, Marija Gorica, Brdovec, Žumberak i Krašić.

Tab.12. Osnovni podaci na područjima uz državnu granicu u Zagrebačkoj županiji

Zagrebačka županija Područje uz državnu granicu			
Naziv grada/općine (stanje 2011.)	Broj stanovnika Popis 2011.	Površina (km ²)	Gustoća naseljenosti 2011. (st/ km ²)
Gradovi	80.915	345,1	234,4
1. Samobor	37.633	251,5	149,7
2. Sveta Nedelja*	18.059	39,7	454,4
3. Zaprešić	25.223	53,9	467,6
Općine	22.378	290,9	76,9
1. Dubravica	1.437	20,6	69,9
2. Luka	1.351	17,4	77,8
3. Pušća	2.700	17,0	158,6
4. Marija Gorica	2.233	17,1	130,2
5. Brdovec	11.134	37,2	299,1
6. Žumberak	883	110,1	8,0
7. Krašić	2.640	71,5	36,9
Ukupno:	103.293	636,0	162,4
% u Županiji:	32,5	20,8	-

* Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj iz 2006. godine Sveta Nedelja dobiva status Grada
Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, Zagreb, 2015.; Središnji registar prostornih jedinica, DGU 2015.

Definirani pojas prostire se na 636 km² ili 20,8% ukupne površine Županije (345,1 km² gradova i 290,9 km² općina). Broj stanovnika na tom prostoru iznosi 103.293 ili 32,5% ukupnog broja stanovnika Županije. U gradovima živi 78,3%, a u općinama 21,7% stanovništva pograničnog područja, no postoje velike razlike u veličini ovih jedinica lokalne samouprave. Najveću površinu zauzimaju grad Samobor (251,5 km²) i općina Žumberak (110,1 km²), a najmanju općine Pušća (17,0 km²) i Marija Gorica (17,1 km²). Razlike u broju stanovnika kreću se u rasponu od 883 (Žumberak) do 37.633 (Samobor). Gustoća naseljenosti na području uz državnu granicu iznosi 162,4 st/km², što je porast u odnosu na 2001. godinu kada je gustoća iznosila 154,0 st/km². Rast stanovništva (2011./2001.) na području uz državnu granicu iznosi 5,7 %.

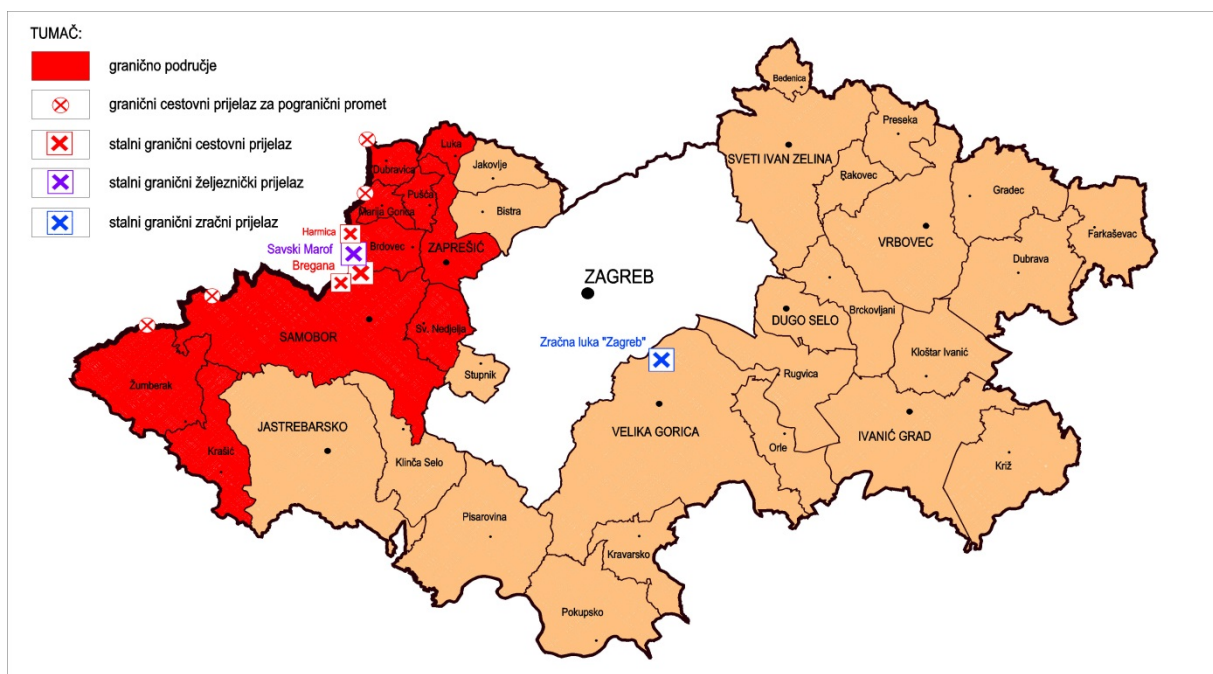
Područje uz državnu granicu karakterizira relativno visok stupanj ostarjelosti stanovništva. Stupanj ostarjelosti temelji se na bodovanju (prema broju mladih i starih), te se u konačnici ovaj prostor može podijeliti u 7 tipova ostarjelosti stanovništva ⁵ (Nejašmić, 2005.). Sukladno tome, 6 jedinica lokalne samouprave (Samobor, Sveta Nedelja, Zaprešić, Brdovec, Pušća i Luka) imaju tip 4 – duboka starost, 3 jedinice imaju tip 5 – vrlo duboka starost (Krašić, Marija Gorica i Dubravica), te 1 jedinica ima tip 6 – izrazito duboka starost (Žumberak). Općina Žumberak pripada jedinicama lokalne samouprave Republike Hrvatske sa najvećim brojem starog stanovništva, te ujedno i najvećim stupnjem ostarjelosti.

⁵ Tipizacija stupnja ostarjelosti stanovništva prema bodovnoj vrijednosti udjela mladih i starih: 1- na pragu starenja (90,5-100,0), 2 – starenje (84,5-90,0), 3 – starost (73,0-84,0), 4 – duboka starost (65,5-72,5), 5 – vrlo duboka starost (50,5-65,0), 6 – izrazito duboka starost (30,5-50,0) i 7 – krajnje duboka starost (0,0-30,0)

Na temelju Uredbe o graničnim prijelazima u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" broj 97/96, 7/98 i 69/00) na području Zagrebačke županije nalaze se sljedeći granični prijelazi između Republike Hrvatske i Republike Slovenije:

- ❑ Stalni međunarodni granični **cestovni prijelaz I. kategorije**: Bregana - Obrežje
- ❑ Stalni međudržavni granični **cestovni prijelazi II. kategorije**: Bregana Naselje - Slovenska Vas i Harmica - Rigonce
- ❑ Stalni međunarodni granični **željeznički prijelaz I. kategorije**: Savski Marof - Dobova
- ❑ Granični prijelazi za **pogranični cestovni promet**: Novo Selo Žumberačko - Planina, Kraj Donji – Rakovec,

te stalni međunarodni granični **zračni prijelaz I. kategorije**: Zagreb.

Slika 7. Područje uz državnu granicu u Zagrebačkoj županiji sa ucrtanim graničnim prijelazima

Izvor: Strategija i Program prostornog uređenja Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 50/99) i Uredba o graničnim prijelazima u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine" broj 97/96, 7/98 i 69/00).

1.1.1.5. TABELARNI PRIKAZ OSNOVNIH PODATAKA O STANJU U PROSTORU

Zbirna tablica 13:

Prostorna jedinica	Površina		Stanovništvo				Stanovi				Kućanstva		Gustoća naseljenosti (2011.)
			2001.		2011.		2001.		2011.		2001.	2011.	
	km ²	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	broj	br. stan/km ²
Županija Ukupno	3061,7	100,0	309.696	100,0	317.606	100,0	120.867	100,0	139.233	100,0	94.313	101.274	103,74
Gradovi Ukupno	1472,8	48,1	214.992	69,4	223.068	70,2	81.175	67,2	95.668	68,7	65.749	72.034	151,46
Dugo Selo	54,3	1,8	14.300	4,6	17.466	5,5	5.361	4,4	7.456	5,4	4.129	5.363	321,74
Ivanič-Grad	173,5	5,7	14.723	4,8	14.548	4,6	5.655	4,7	6.302	4,5	4.863	4.957	83,86
Jastrebarsko	226,4	7,4	16.689	5,4	15.866	5,0	7.235	6,0	8.237	5,9	5.097	4.996	70,07
Samobor	251,5	8,2	36.206	11,7	37.633	11,8	14.592	12,1	16.864	12,1	11.086	12.286	149,66
Sveta Nedelja	39,7	1,3	15.506	5,0	18.059	5,7	4.913	4,1	6.854	4,9	4.399	5.576	454,42
Sveti Ivan Zelina	185,9	6,1	16.268	5,3	15.959	5,0	7.265	6,0	8.472	6,1	4.841	4.907	85,83
Velika Gorica	326,7	10,7	63.517	20,5	63.517	20,0	23.170	19,2	25.956	18,6	19.848	20.944	194,44
Vrbovec	160,8	5,3	14.658	4,7	14.797	4,7	4.794	4,0	5.259	3,8	4.212	4.367	92,02
Zaprešić	53,9	1,8	23.125	7,5	25.223	7,9	8.190	6,8	10.268	7,4	7.274	8.638	467,61
Općine Ukupno	1588,9	51,9	94.704	30,6	94.538	29,8	39.692	32,8	43.565	31,3	28.564	29.240	59,50
Bedenica	21,5	0,7	1.522	0,5	1.432	0,5	525	0,4	699	0,5	424	407	66,68
Bistra	52,9	1,7	6.098	2,0	6.632	2,1	2.145	1,8	2.673	1,9	1.821	2.071	125,39
Brckovljani	69,8	2,3	6.816	2,2	6.837	2,2	3.529	2,9	3.444	2,5	1.833	1.954	97,91
Brdovec	37,2	1,2	10.287	3,3	11.134	3,5	3.744	3,1	4.526	3,3	3.054	3.466	299,10
Dubrava	115,7	3,8	5.478	1,8	5.245	1,7	2.198	1,8	2.129	1,5	1.691	1.524	45,35
Dubravica	20,6	0,7	1.586	0,5	1.437	0,5	697	0,6	721	0,5	483	459	69,91
Farkaševac	73,8	2,4	2.102	0,7	1.937	0,6	802	0,7	781	0,6	621	544	26,26
Gradec	89,0	2,9	3.920	1,3	3.681	1,2	1.449	1,2	1.430	1,0	1.191	1.132	41,37
Jakovlje	35,6	1,2	3.952	1,3	3.930	1,2	1.564	1,3	1.724	1,2	1.216	1.265	110,45
Klinča Sela	77,0	2,5	4.927	1,6	5.231	1,6	1.804	1,5	2.038	1,5	1.453	1.514	67,92
Kloštar Ivanić	77,5	2,5	6.038	1,9	6.091	1,9	2.962	2,5	3.108	2,2	1.770	1.899	78,61
Krašić	71,5	2,3	3.199	1,0	2.640	0,8	1.607	1,3	1.757	1,3	1.018	879	36,92
Kravarско	58,4	1,9	1.983	0,6	1.987	0,6	1.161	1,0	1.300	0,9	621	671	34,01
Križ	117,8	3,8	7.406	2,4	6.963	2,2	2.966	2,5	3.038	2,2	2.532	2.371	59,13
Luka	17,4	0,6	1.419	0,5	1.351	0,4	589	0,5	674	0,5	399	413	77,82
Marija Gorica	17,1	0,6	2.089	0,7	2.233	0,7	1.137	0,9	1.282	0,9	652	716	130,22
Orle	58,6	1,9	2.145	0,7	1.975	0,6	859	0,7	1.020	0,7	697	651	33,72
Pisarovina	145,4	4,7	3.697	1,2	3.689	1,2	1.831	1,5	2.004	1,4	1.100	1.163	25,38
Pokupsko	105,7	3,5	2.492	0,8	2.224	0,7	1.419	1,2	1.632	1,2	775	733	21,03
Preseka	46,1	1,5	1.670	0,5	1.448	0,5	712	0,6	680	0,5	531	436	31,40
Pušća	17,0	0,6	2.484	0,8	2.700	0,9	1.119	0,9	1.256	0,9	728	854	158,62

Rakovec	34,9	1,1	1.350	0,4	1.252	0,4	484	0,4	497	0,4	396	376	35,92
Rugvica	93,7	3,1	7.608	2,5	7.871	2,5	2.419	2,0	2.831	2,0	2.166	2.294	84,03
Stupnik	24,8	0,8	3.251	1,0	3.735	1,2	1.011	0,8	1.335	1,0	893	1.075	150,31
Žumberak	110,1	3,6	1.185	0,4	883	0,3	959	0,8	986	0,7	499	373	8,02

Izvor: Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gospodarstava 2001., Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, Zagreb, 2015.; Središnji registar prostornih jedinica, DGU 2015.

Zbirna tablica 14.

Naziv županije	POVRŠINA		STANOVNICI				GUSTOĆA NASELJENOSTI	
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	km ²	udio u površini županije %	Popis 2001.		Popis 2011.		Popis 2001.	Popis 2011.
			broj	%	broj	%	broj	broj
OBALNO (čl. 45 Zakona o prostornom uređenju)	–	–	–	–	–	–	–	–
OTOČNO (čl. 45 Zakona o prostornom uređenju)	–	–	–	–	–	–	–	–
KONTINENTALNO GRANIČNO	636,0	20,8	97.741	31,6	103.293	32,5	154,02	162,4
OSTALO	2425,6	79,2	211.955	68,4	214.313	67,5	87,45	88,4
ŽUPANIJA - ukupno	3061,7	100,0	309.696	100,0	317.606	100,0	101,27	103,7

Izvor: Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gospodarstava 2001., Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, Zagreb, 2015.; Središnji registar prostornih jedinica, DGU 2015.; Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske, nacrt konačnog prijedloga, rujan 2015., Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Hrvatski zavod za prostorni razvoj.

1.1.2. PROSTORNO RAZVOJNE I RESURSNE ZNAČAJKE

1.1.2.1. NASELJA

A) POPIS NASELJA S OSNOVNIM PODACIMA

U tabelarnim prikazima koji slijede prikazani su osnovni podaci (broj stanovnika, površina i gustoća) stanja u prostoru za svih 694 naselja Zagrebačke županije prema posljednjim službenim podacima iz Popisa 2011. godine. Naselja su razvrstana abecednim redom unutar jedinice lokalne samouprave kojoj pripadaju.

Izvori ovih podataka su:

- Državni zavod za statistiku - Knjige popisa stanovništva 2001. i 2011. godine,
- Državna geodetska uprava - "Središnja evidencija prostornih jedinica Republike Hrvatske" - Zagrebačka županija po gradovima, općinama i naseljima, Zagreb, 2015. godine.
- Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Urednički pročišćeni tekst, „Narodne novine“, broj 86/06, 125/06 – ispravak, 16/07 – ispravak, 95/08 – Odluka USHR, 46/10 – ispravak, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15).

Nakon promjene statusa Svete Nedelje od dotadašnje općine u grad, 2006. godine, do 2015. na području Županije nije bilo značajnijih upravno-teritorijalnih pomjena, izuzev određenih promjena u naseljima i to:

- tri naselja u okviru grada Ivanić-Grada (Donji Šarampov, Jalševac Breški i Prkos Ivanički) donijeli su u studenom 2010. odluku o graničnom pripajanju naselju Ivanić- Grad (Službeni glasnik grada Ivanić- Grada br. 8/2010.);
- Godine 2011. naselje Kraj Gornji- dio u općini Dubravica mijenja ime u Kraj Gornji Dubravički (Službeni glasnik općine Dubravica br. 3/2011.);
- također 2011. g., naselje Kraj Gornji- dio u općini Marija Gorica mijenja ime u Kraj Gornji (Sl.glasnik općine Marija Gorica, br. 113/2011).

U narednoj tablici popis pripadajućih naselja daje se za 2011. i retrospektivno za 2001., radi statističke usporedivosti podataka popisa, bez obzira što su se promjene u naseljima desila nakon 2001. godine. Promjene u naseljima navode se u napomeni ispod tablice za svaki grad/općinu na koje se odnose.

Tab.15. Osnovni podaci Zagrebačke županije po gradovima, općinama i naseljima, 2001. i 2011. godine

GRAD DUGO SELO*					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Andrilovac	289	286	7,60	37,6
2	Donje Dvorišće	-	188	1,64	114,3
3	Dugo Selo	8.880	10.453	12,40	842,9
4	Kopčevac	624	1.093	4,59	237,9
5	Kozinščak	1176	1.345	1,83	734,5
6	Leprovica	261	254	4,28	59,4
7	Lukarišće	896	1.020	1,81	563,9
8	Mala Ostrna	343	325	3,11	104,5
9	Prozorje	319	521	5,64	92,4
10	Puhovo	469	710	4,62	153,8
11	Velika Ostrna	1.043	1.271	6,76	187,9
Ukupno:		14.300	17.466	54,29	321,7

* Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj iz 2006. godine mijenja se obuhvat Grada Dugog Sela, pripajanjem naselja Donje Dvorišće iz Općine Brckovljani). U ovoj tablici navedeno naselje se prikazuje za obje godine, s naglaskom da je broj stanovnika 2001. izostavljen u ovoj tablici, te dodan u tablici općine Brckovljani, kako bi ukupan broj stanovnika za Grad Dugo Selo odgovarao službenim rezultatima obaju popisa.

GRAD IVANIČ-GRAD*					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Caginec	605	555	5,26	105,5
2	Deanovec	566	536	6,72	79,8
3	Derežani	245	246	5,28	46,6
4	Donji Šarampov	656	-	-	0,0
5	Graberje Ivaničko	618	664	7,98	83,2
6	Greda Breška	165	156	2,94	53,1
7	Ivanič-grad	7.714	9.379	43,38	216,2
8	Jalševac Breški	669	-	-	0,0
9	Lepšić	54	46	3,29	14,0
10	Lijevi Dubrovčak	405	351	6,87	51,1
11	Opatinec	316	321	2,86	112,4
12	Posavski Bregi	783	816	18,14	45,0
13	Prečno	123	98	5,20	18,9
14	Prerovec	127	98	4,49	21,8
15	Prkos Ivanički	299	-	-	0,0
16	Šemovec Breški	89	85	1,54	55,4
17	Šumećani	494	494	8,21	60,2
18	Tarno	65	57	2,47	23,1
19	Topolje	117	112	31,47	3,6
20	Trebovec	376	347	14,67	23,7
21	Zaklepica	101	88	0,89	99,0
22	Zelina Breška	136	99	1,86	53,3
Ukupno:		14.723	14.548	173	83,9

* Godine 2010, mijenja se obuhvat Grada Ivanič-Grada, kada je izvršeno granično pripajanje triju naselja (naselja Donji Šarampov, Prkos Ivanički i Jalševac Breški) naselju Ivanič-Grad; objavljeno u Službenom glasniku Ivanič-Grada, broj 8, 2010.)

GRAD JASTREBARSKO					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Belčiči	93	91	0,68	132,9
2	Brebrovac	121	74	2,56	28,9
3	Brezari	85	66	1,09	60,6
4	Breznik Plešivički	134	123	2,01	61,1
5	Bukovac Svetojanski	92	85	1,61	52,7
6	Celine	80	68	0,93	72,8
7	Crna Mlaka	42	30	12,09	2,5
8	Cvetković	692	616	9,81	62,8
9	Čabdin	170	139	18,64	7,5
10	Čeglje	445	373	8,99	41,5
11	Čmilovec	137	123	3,39	36,2
12	Dolanjski Jarak	44	32	0,40	80,4
13	Domagović	502	541	9,23	58,6
14	Donja Reka	325	349	1,95	178,8
15	Donji Desinec	844	799	11,20	71,3
16	Draga Svetojanska	212	153	0,95	161,5
17	Dragovanščak	120	101	1,60	63,0
18	Goljak	84	59	2,40	24,6
19	Gorica Svetojanska	137	116	2,49	46,6
20	Gornja Kupčina	195	148	11,13	13,3
21	Gornja Reka	324	359	2,88	124,6
22	Gornji Desinec	552	651	2,36	276,3
23	Grabarak	-	-	3,05	0,0
24	Gračac Slavetički	12	5	1,86	2,7
25	Guci Draganički	385	302	3,77	80,1
26	Hrastje Plešivičko	165	182	1,40	129,8
27	Hrašća	139	86	3,88	22,2
28	Ivančiči	212	198	4,20	47,1
29	Izimje	246	221	3,20	69,0
30	Jastrebarsko	5.419	5.493	19,57	280,7
31	Jurjevčani	108	99	2,33	42,5
32	Kupeć Dol	110	97	1,68	57,8
33	Lanišće	-	-	1,70	0,0
34	Lokošin Dol	87	95	0,51	187,8
35	Malunje	238	211	4,50	46,9
36	Miladini	73	58	0,97	59,7
37	Novaki Petrovinski	324	292	1,77	165,3
38	Orešje Okičko	10	16	2,52	6,3
39	Paljugi	17	10	1,43	7,0
40	Pavlovčani	280	290	2,62	110,6
41	Pesak	23	13	1,47	8,8
42	Petrovina	274	246	7,34	33,5
43	Plešivica	312	292	3,52	82,9
44	Prhoć	242	235	2,46	95,4
45	Prilipje	261	225	3,62	62,1
46	Prodin Dol	105	97	3,23	30,1
47	Rastoki	106	109	1,44	75,6
48	Redovje	37	29	0,68	42,7
49	Slavetić	116	84	4,46	18,8
50	Srednjak	67	45	1,12	40,3
51	Stankovo	378	370	4,83	76,6
52	Špigelski Breg	-	-	2,52	0,0
53	Tihočaj	4	3	2,74	1,1

54	Toplice	110	96	1,66	57,8
55	Vlaškovec	120	120	3,59	33,4
56	Volavje	445	398	6,24	63,7
57	Vranov Dol	145	137	2,16	63,5
58	Vukšin Šipak	387	310	3,18	97,4
59	Zdihovo	302	306	0,78	392,7
Ukupno:		16.689	15.866	226,44	70,1

GRAD SAMOBOR					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Beder	104	83	4,09	20,3
2	Bobovica	279	285	1,79	159,1
3	Braslovje	361	345	3,24	106,4
4	Bratelji	17	17	1,90	8,9
5	Bregana	2.528	2.440	2,82	864,0
6	Breganica	68	65	1,55	41,9
7	Brezovac Žumberački	27	23	6,52	3,5
8	Budinjak	15	11	2,24	4,9
9	Bukovje Podvrško	46	31	0,65	47,5
10	Celine Samoborske	280	292	0,87	334,3
11	Cerje Samoborsko	392	381	2,36	161,1
12	Cerovica	6	5	1,61	3,1
13	Dane	22	14	2,00	7,0
14	Dolec Podokički	78	84	0,39	216,2
15	Domaslovec	835	949	1,77	536,7
16	Draganje Selo	83	83	1,24	67,1
17	Dragonoš	27	21	4,88	4,3
18	Drežnik Podokički	235	253	4,21	60,1
19	Dubrava Samoborska	189	244	1,69	144,5
20	Falašćak	148	136	2,22	61,2
21	Farkaševac Samoborski	463	454	1,52	298,6
22	Galgovo	685	686	5,31	129,1
23	Golubići	17	17	8,49	2,0
24	Gornja Vas	42	36	3,38	10,6
25	Gradna	432	541	1,27	425,1
26	Grdanjci	331	307	4,39	70,0
27	Gregurić Breg	117	118	3,84	30,8
28	Hrastina Samoborska	750	837	1,39	601,5
29	Jarušje	100	72	6,99	10,3
30	Javorek	87	73	2,20	33,1
31	Kladje	718	829	4,12	201,4
32	Klake	278	237	5,05	47,0
33	Klokočevac Samoborski	403	364	1,39	262,7
34	Konščica	287	289	1,70	170,3
35	Kostanjevec Podvrški	88	89	4,96	17,9
36	Kotari	88	63	0,97	64,7
37	Kravljak	21	15	4,95	3,0
38	Lug Samoborski	785	981	0,67	1468,3
39	Mala Jazbina	430	484	1,38	351,6
40	Mala Rakovica	655	745	2,10	354,1
41	Mali Lipovec	103	122	2,99	40,8
42	Manja Vas	78	80	0,94	85,2
43	Medsave	246	242	2,04	118,7
44	Molvice	566	642	5,81	110,6
45	Noršić Selo	167	135	11,89	11,4
46	Novo Selo Žumberačko	31	24	4,17	5,8

47	Osredok Žumberački	17	22	2,10	10,5
48	Osunja	20	14	2,85	4,9
49	Otruševac	298	303	2,06	147,4
50	Pavučnjak	600	569	8,05	70,7
51	Petkov Breg	252	279	1,35	207,3
52	Podgrađe Podokičko	186	162	1,81	89,3
53	Podvrh	519	562	1,86	301,4
54	Poklek	53	35	3,43	10,2
55	Prekrižje Plešivičko	24	18	2,47	7,3
56	Rakov Potok	1.049	1.134	6,83	166,1
57	Rude	1.141	1.131	6,90	163,9
58	Samobor	15.147	15.956	16,50	966,8
59	Samoborski Otok	639	600	5,53	108,5
60	Savršćak	192	199	3,03	65,8
61	Selce Žumberačko	7	4	2,99	1,3
62	Sječevac	15	14	4,55	3,1
63	Slani Dol	226	208	3,97	52,4
64	Slapnica	23	16	2,53	6,3
65	Slavagora	83	74	1,66	44,6
66	Smerovišće	134	116	1,09	106,4
67	Stojdraga	91	52	5,57	9,3
68	Sveti Martin Pod Okićem	257	258	1,33	194,7
69	Šimraki	9	5	2,16	2,3
70	Šipački Breg	45	44	2,33	18,8
71	Tisovac Žumberački	7	4	1,80	2,2
72	Velika Jazbina	225	258	0,21	1202,7
73	Velika Rakovica	432	502	1,64	306,4
74	Veliki Lipovec	99	85	2,44	34,9
75	Višnjevec Podvrški	40	42	3,70	11,4
76	Vratnik Samoborski	100	108	2,20	49,1
77	Vrbovec Samoborski	283	271	3,05	88,7
78	Vrhovčak	285	344	1,53	225,5
Ukupno:		36.206	37.633	251,46	149,7

GRAD SVETA NEDELJA*					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Bestovje	2.261	2.402	1,62	1.482,0
2	Brezje	1.026	1.506	2,47	609,3
3	Jagnjić Dol	454	486	1,94	251,2
4	Kalinovica	374	385	2,14	179,6
5	Kerestinec	1.199	1.433	4,90	292,6
6	Mala Gorica	545	623	2,69	231,6
7	Novaki	1.748	2.091	2,71	771,0
8	Orešje	958	1.043	3,24	321,6
9	Rakitje	2.156	2.301	4,95	464,4
10	Srebrnjak	121	128	0,87	146,6
11	Strmec	3.012	3.907	7,55	517,7
12	Sveta Nedelja	1.257	1.338	2,92	458,2
13	Svetonedeljski Breg	154	177	0,77	228,5
14	Žitarka	241	239	0,96	249,3
Ukupno:		15.506	18.059	39,74	454,4

* Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj iz 2006. godine Sveta Nedelja dobiva status Grada. Naziv jedinice lokalne samouprave mijenja se iz Sveta Nedelja u Sveta Nedelja, a mijenjaju se i nazivi sljedećih naselja: Brezje Samoborsko u Brezje, Novaki Samoborski u Novaki, Strmec Samoborski u Strmec.

GRAD SVETI IVAN ZELINA					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Banje Selo	140	106	4,59	23,1
2	Berislavec	43	46	1,72	26,8
3	Biškupec Zelinski	969	988	2,71	364,7
4	Blaškovec	602	577	4,04	142,8
5	Blaževdol	399	433	3,28	132,2
6	Breg Mokrički	51	45	1,72	26,2
7	Brezovec Zelinski	138	167	1,90	87,7
8	Bukevje	70	84	2,26	37,1
9	Bukovec Zelinski	425	413	2,28	181,5
10	Bunjak	135	133	1,85	72,0
11	Curkovec	100	88	4,16	21,2
12	Črečan	198	167	0,70	239,2
13	Donja Drenova	330	308	2,82	109,3
14	Donja Topličica	70	68	0,34	202,7
15	Donja Zelina	731	847	4,62	183,2
16	Donje Orešje	539	502	6,36	79,0
17	Donje Psarjevo	318	311	1,63	190,7
18	Dubovec Bisaški	83	86	1,45	59,4
19	Filipovići	72	70	0,80	87,5
20	Goričanec	72	77	0,86	89,1
21	Goričica	323	370	1,41	261,7
22	Gornja Drenova	374	322	6,47	49,8
23	Gornja Topličica	121	157	1,90	82,4
24	Gornje Orešje	284	251	5,49	45,7
25	Gornje Psarjevo	477	467	7,77	60,1
26	Gornji Vinkovec	68	66	2,47	26,7
27	Hrastje	211	193	2,05	93,9
28	Hrnjanec	469	409	3,57	114,7
29	Kalinje	243	236	3,15	75,0
30	Keleminovec	140	116	0,80	145,4
31	Kladešćica	2	-	8,99	0,0
32	Komin	261	250	2,13	117,3
33	Krečaves	270	256	5,09	50,3
34	Križevčec	96	102	2,12	48,0
35	Laktec	172	175	3,03	57,7
36	Majkovec	180	194	4,33	44,8
37	Marinovec Zelinski	74	73	0,51	142,7
38	Mokrica Tomaševečka	37	40	4,53	8,8
39	Nespeš	404	338	2,23	151,8
40	Novakovec Bisaški	23	30	1,72	17,5
41	Novo Mjesto	140	147	4,42	33,3
42	Obrež Zelinski	65	64	4,54	14,1
43	Paukovec	337	342	7,90	43,3
44	Polonje	382	344	1,87	183,7
45	Polonje Tomaševečko	48	42	1,96	21,4
46	Prepolno	81	71	0,90	78,8
47	Pretoki	310	295	0,80	367,7
48	Radoišće	295	250	8,40	29,7
49	Salnik	72	72	2,64	27,3
50	Selnica Psarjevačka	233	223	1,43	156,1
51	Suhodol Zelinski	95	99	1,33	74,7
52	Sveta Helena	400	366	6,17	59,3
53	Sveti Ivan Zelina	2.772	2.764	3,98	695,0
54	Šalovec	168	169	1,21	139,6

55	Šulinec	191	214	1,31	163,5
56	Šurdovec	50	33	0,68	48,6
57	Tomaševac	208	198	3,12	63,5
58	Velika Gora	81	82	0,99	83,1
59	Vukovje Zelinsko	89	90	1,46	61,7
60	Zadrkovec	196	214	2,45	87,5
61	Zrinščina	150	126	4,28	29,4
62	Žitomir	191	193	4,27	45,2
Ukupno:		16.268	15.959	185,94	85,8

GRAD VELIKA GORICA					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Bapča	151	129	1,60	80,6
2	Bukovčak	77	65	3,16	20,6
3	Buševec	906	886	7,67	115,5
4	Cerovski Vrh	97	93	3,68	25,3
5	Cvetković Brdo	45	32	2,70	11,9
6	Črnkovec	334	412	4,16	99,1
7	Donja Lomnica	1.665	1.732	13,46	128,7
8	Donje Podotočje	335	375	3,10	121,0
9	Drenje Ščitarjevsko	212	203	2,12	96,0
10	Dubranec	338	349	12,36	28,2
11	Gornja Lomnica	534	580	1,96	295,4
12	Gornje Podotočje	294	491	2,96	165,7
13	Gradiči	1.759	1.860	2,10	887,0
14	Gudci	321	374	3,79	98,7
15	Gustelnica	125	118	3,97	29,7
16	Jagodno	456	521	1,88	277,1
17	Jerebić	41	41	3,62	11,3
18	Ključić Brdo	195	214	4,60	46,5
19	Kobilić	524	533	1,32	404,1
20	Kozjača	330	342	6,13	55,8
21	Kuče	1.226	1.453	32,79	44,3
22	Lazi Turopoljski	69	57	2,66	21,4
23	Lazina Čička	436	566	6,96	81,3
24	Lekveno	373	383	3,13	122,3
25	Lukavec	1.119	1.140	12,16	93,7
26	Mala Buna	274	261	1,98	131,7
27	Mala Kosnica	58	49	0,27	180,4
28	Markuševac Turopoljski	313	328	3,90	84,1
29	Mičevac	1.254	1.286	4,17	308,2
30	Mraclin	1.106	1.074	13,43	80,0
31	Novaki Ščitarjevski	170	158	2,27	69,5
32	Novo Čiče	1.141	1.255	5,73	219,0
33	Obrezina	570	555	1,82	305,7
34	Ogulinec	248	292	3,89	75,1
35	Okuje	437	467	4,54	102,9
36	Petina	218	213	1,28	166,9
37	Petravec	90	76	2,07	36,8
38	Petrovina Turopoljska	507	708	2,46	288,1
39	Poljana Čička	612	688	7,53	91,4
40	Prvonožina	43	42	1,20	35,1
41	Rakitovec	567	570	11,98	47,6

42	Ribnica	700	803	6,81	117,9
43	Sasi	172	159	1,42	111,7
44	Selnica Ščitarjevska	532	535	1,61	333,1
45	Sop Bukevski	94	85	2,84	30,0
46	Staro Čiče	787	790	3,41	231,4
47	Strmec Bukevski	390	366	6,12	59,8
48	Ščitarjevo	442	442	4,71	93,8
49	Šiljakovina	720	672	16,50	40,7
50	Trnje	50	62	1,28	48,5
51	Turopolje	1.033	953	1,35	706,1
52	Velika Buna	686	856	11,46	74,7
53	Velika Gorica	33.339	31.553	36,93	854,4
54	Velika Kosnica	541	770	2,57	299,7
55	Velika Mlaka	3.306	3.334	4,77	699,1
56	Vukomerić	137	158	3,62	43,7
57	Vukovina	970	947	6,05	156,6
58	Zablatje Posavsko	48	61	2,69	22,7
Ukupno:		63.517	63.517	326,67	194,4

GRAD VRBOVEC					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Banovo	121	113	0,72	156,2
2	Brčevac	546	546	4,72	115,7
3	Celine	917	977	3,21	304,3
4	Cerik	70	48	1,91	25,1
5	Cerje	207	217	1,00	217,3
6	Dijaneš	162	167	2,19	76,1
7	Donji Tkalec	105	97	4,14	23,4
8	Dulepska	159	155	1,83	84,8
9	Đivan	44	32	1,15	27,9
10	Gaj	418	381	6,43	59,2
11	Gornji Tkalec	218	185	4,12	44,9
12	Gostović	152	139	4,07	34,2
13	Graberanec	1	-	1,20	0,0
14	Graberščak	88	87	1,56	55,8
15	Greda	129	96	3,47	27,7
16	Hruškovica*	-	71	2,11	33,6
17	Konak	159	115	3,52	32,7
18	Krkač	102	89	2,59	34,4
19	Kučari	42	92	0,31	295,9
20	Lonjica	985	1.020	15,01	68,0
21	Lovrečka Varoš	141	157	1,63	96,5
22	Lovrečka Velika	194	198	3,07	64,4
23	Luka	876	840	12,40	67,7
24	Lukovo	181	184	3,56	51,7
25	Marenić	65	58	1,93	30,1
26	Martinska Ves	545	506	1,75	288,6
27	Naselje Stjepana Radića	168	246	2,79	88,2
28	Negovec	198	176	7,13	24,7
29	Novo Selo	100	123	4,88	25,2
30	Peskovec	325	323	4,21	76,8
31	Pirakovec	111	170	3,31	51,4
32	Podolec	116	96	1,45	66,2
33	Poljana	441	423	10,56	40,1
34	Poljanski Lug	453	425	12,60	33,7
35	Prilesje	160	181	2,16	83,7
36	Samoborec	126	117	1,80	65,1

37	Savska Cesta	193	162	0,31	519,5
38	Topolovec	103	133	1,68	79,4
39	Vrbovec	4.862	4.947	10,45	473,6
40	Vrbovečki Pavlovec	366	398	2,72	146,1
41	Vrhovec	145	140	1,72	81,3
42	Žunci	164	167	3,42	48,8
Ukupno:		14.658	14.797	160,80	92,0

* Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj iz 2006. godine mijenja se obuhvat Grada Vrbovca (naselje Hruškovica prelazi iz Općine Preseka u Grad Vrbovec).). U ovoj tablici navedeno naselje se prikazuje za obje godine, s naglaskom da je broj stanovnika 2001. izostavljen u ovoj tablici, te dodan u tablici općine Preseka, kako bi ukupan broj stanovnika za Grad Vrbovec odgovarao službenim rezultatima obaju popisa.

GRAD ZAPREŠIĆ					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Hruševac Kupljenski	453	432	3,80	113,8
2	Ivanec Bistranski	932	937	6,91	135,6
3	Jablanovec	1.343	1.378	7,52	183,3
4	Kupljenovo	705	704	4,53	155,5
5	Lužnica	62	40	2,01	19,9
6	Merenje	158	129	1,86	69,5
7	Pojatno	1.157	1.213	5,61	216,2
8	Šibice	777	746	2,75	271,3
9	Zaprešić	17.538	19.644	18,96	1036,2
Ukupno:		23.125	25.223	53,94	467,6

OPĆINA BEDENICA					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Bedenica	535	555	8,29	66,9
2	Beloslavec	295	263	4,34	60,7
3	Bosna	112	97	0,38	255,6
4	Omamno	159	151	1,46	103,5
5	Otrčkovec	45	32	0,97	33,1
6	Turkovčina	376	334	6,04	55,3
Ukupno:		1.522	1.432	21,48	66,7

OPĆINA BISTRA					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Bukovje Bistransko	382	395	3,05	129,6
2	Donja Bistra	1.273	1.438	11,16	128,8
3	Gornja Bistra	1.629	1.836	20,17	91,0
4	Novaki Bistranski	777	763	11,30	67,5
5	Oborovo Bistransko	938	939	2,41	390,2
6	Poljanica Bistranska	1.099	1.261	4,80	262,9
Ukupno:		6.098	6.632	52,89	125,4

OPĆINA BRCKOVLJANI					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Božjakovina	216	178	2,57	69,2
2	Brckovljani	1.243	1.542	2,73	564,4
3	Donje Dvorišće*	141	-	-	0,0
4	Gornja Greda	586	625	3,19	196,1
5	Gornje Dvorišće	335	66	0,44	149,1
6	Gračec	997	1.127	3,81	295,8
7	Hrebinec	237	242	6,05	40,0
8	Kusanovec	53	49	1,25	39,3
9	Lupoglav	1.064	1.086	25,60	42,4
10	Prečec	224	220	9,46	23,2
11	Prikraj	590	603	2,96	203,5
12	Stančić	738	687	2,90	236,9
13	Štakorovec	281	315	5,85	53,8
14	Tedrovec	111	97	3,01	32,3
Ukupno:		6.816	6.837	69,83	97,9

* Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj iz 2006. godine mijenja se obuhvat Općine Brckovljani (naselje Donje Dvorišće prelazi u Grad Dugo Selo). U ovoj tablici navedeno naselje se prikazuje za obje godine, s naglaskom da je broj stanovnika 2011. ovdje izostavljen, te dodan u tablici Grada Dugog Sela, kako bi ukupan broj stanovnika za općinu Brckovljani odgovarao službenim rezultatima obaju popisa.

OPĆINA BRDOVEC					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Brdovec	2.310	2.801	4,46	628,6
2	Donji Laduč	745	828	2,39	346,4
3	Drenje Brdovečko	694	685	6,99	97,9
4	Gornji Laduč	864	826	1,74	475,3
5	Harmica	232	284	0,59	480,6
6	Javorje	634	679	2,22	305,9
7	Ključ Brdovečki	663	604	3,25	186,0
8	Prigorje Brdovečko	1.258	1.345	4,75	282,9
9	Prudnice	641	688	2,49	276,0
10	Savski Marof	35	29	0,80	36,3
11	Šenkovec	733	734	0,90	816,9
12	Vukovo Selo	381	427	1,92	222,9
13	Zdenci Brdovečki	1.097	1.204	4,73	254,7
Ukupno:		10.287	11.134	37,23	299,1

OPĆINA DUBRAVA					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Bađinec	173	174	4,68	37,2
2	Brezje	121	122	1,77	69,1
3	Donji Marinkovac	101	95	1,97	48,2
4	Donji Vukšinci	103	117	1,98	59,1
5	Dubrava	1.275	1.298	8,03	161,6
6	Dubravski Markovac	169	177	6,17	28,7

7	Gornji Marinkovac	157	134	3,52	38,1
8	Gornji Vukšinar	146	150	5,17	29,0
9	Graberec	226	231	3,48	66,3
10	Habjanovac	200	183	4,47	41,0
11	Koritna	204	182	5,02	36,3
12	Kostanj	102	111	5,04	22,0
13	Kundevac	92	79	1,21	65,5
14	Ladina	125	94	1,74	53,9
15	Mostari	211	184	11,08	16,6
16	Nova Kapela	279	243	13,38	18,2
17	Novaki	232	197	3,20	61,6
18	Paruževac	157	135	9,40	14,4
19	Pehardovac	16	4	2,25	1,8
20	Podlužan	185	176	2,32	75,9
21	Radulec	132	132	1,68	78,6
22	Stara Kapela	242	192	4,23	45,4
23	Svinjarec	63	53	5,00	10,6
24	Zetkan	209	223	1,89	117,7
25	Zgališće	180	213	1,71	124,3
26	Zvekovac	217	193	3,45	55,9
27	Žukovec	161	153	1,81	84,7
Ukupno:		5.478	5.245	115,65	45,4

OPĆINA DUBRAVICA					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Bobovec Rozganski	411	405	8,73	46,4
2	Donji Čemehovec	44	38	0,35	107,9
3	Dubravica	141	123	1,52	80,7
4	Kraj Gornji	200	170	1,71	99,6
5	Lugarski Breg	108	82	1,36	60,5
6	Lukavec Sutlanski	158	133	0,88	151,1
7	Pologi	100	103	0,69	149,6
8	Prosinec	112	94	2,18	43,2
9	Rozga	161	134	1,59	84,4
10	Vučilčevo	151	155	1,55	99,8
Ukupno:		1.586	1.437	20,56	69,9

OPĆINA FARKAŠEVAC					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Bolč	460	457	18,86	24,2
2	Brezine	240	193	3,51	55,0
3	Donji Markovac	52	41	14,39	2,8
4	Farkaševac	342	303	7,42	40,9
5	Ivančani	204	195	5,51	35,4
6	Kabal	172	162	9,24	17,5
7	Mački	105	84	2,21	38,1
8	Majur	112	112	2,96	37,9
9	Prašćevac	132	120	3,23	37,2
10	Zvonik	93	87	2,18	39,9
11	Žabnica	190	183	4,28	42,8
Ukupno:		2.102	1.937	73,77	26,3

OPĆINA GRADEC					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Buzadovac	134	109	4,20	25,9
2	Cugovec	390	391	6,27	62,4
3	Festinec	70	65	4,68	13,9
4	Fuka	120	99	6,35	15,6
5	Grabrić	85	89	1,50	59,1
6	Gradec	490	461	6,30	73,2
7	Gradečki Pavlovec	506	473	4,82	98,1
8	Haganj	534	504	11,81	42,7
9	Lubena	123	124	2,37	52,4
10	Mali Brezovec	90	77	1,55	49,8
11	Podjales	190	202	1,60	126,1
12	Pokasin	54	66	1,57	42,0
13	Potočec	104	88	6,82	12,9
14	Remetinec	74	67	6,43	10,4
15	Repinec	255	240	2,94	81,6
16	Salajci	88	72	2,45	29,4
17	Stari Glog	115	104	2,41	43,1
18	Tučenik	122	103	4,97	20,7
19	Veliki Brezovec	188	189	4,59	41,2
20	Zabrđe	188	158	5,36	29,5
Ukupno:		3.920	3.681	88,98	41,4

OPĆINA JAKOVLJE					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Igrišće	669	731	9,07	80,6
2	Jakovlje	2.622	2.572	18,58	138,4
3	Kraljev Vrh	661	627	7,93	79,0
Ukupno:		3.952	3.930	35,58	110,4

OPĆINA KLINČA SELA					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Beter	217	207	1,63	127,1
2	Donja Purgarija	124	123	0,96	128,7
3	Donja Zdenčina	966	1.009	29,06	34,7
4	Goli Vrh	274	278	1,50	184,8
5	Gonjeva	52	49	0,41	118,2
6	Gornja Purgarija	89	82	1,75	46,8
7	Gornja Zdenčina	171	161	2,55	63,3
8	Klinča Sela	1.422	1.726	5,60	308,1
9	Kozlikovo	119	127	2,10	60,5
10	Kupinec	872	881	23,49	37,5
11	Novo Selo Okičko	121	110	2,41	45,7
12	Poljanica Okička	12	4	2,17	1,8
13	Repišće	354	359	2,44	147,0
14	Tržić	134	115	0,95	121,1
Ukupno:		4.927	5.231	77,02	67,9

OPĆINA KLOŠTAR IVANIĆ					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Bešlinec	378	390	3,76	103,8
2	Čemernica Lonjska	279	261	14,02	18,6
3	Donja Obreška	138	130	6,46	20,1
4	Gornja Obreška	106	119	3,32	35,9
5	Kloštar Ivanić	3.597	3.583	14,00	255,9
6	Krišci	210	211	7,45	28,3
7	Lipovec Lonjski	336	375	5,77	64,9
8	Predavec	240	258	1,35	190,5
9	Sobočani	419	460	5,24	87,8
10	Stara Marča	151	138	15,03	9,2
11	Šćapovec	184	166	1,08	153,1
Ukupno:		6.038	6.091	77,49	78,6

OPĆINA KRAŠIĆ					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Barovka	18	18	0,70	25,6
2	Begovo Brdo Žumberačko	22	13	1,01	12,9
3	Brezarić	306	270	3,81	70,9
4	Brlenić	213	195	2,83	68,9
5	Bukovica Prekriška	41	33	1,56	21,2
6	Careva Draga	6	5	0,66	7,6
7	Čučići	2	-	2,10	0,0
8	Čunkova Draga	33	24	1,34	17,9
9	Dol	216	174	3,02	57,7
10	Donje Prekrižje	63	48	0,92	52,3
11	Gornje Prekrižje	49	50	2,21	22,6
12	Hrženik	135	106	1,74	60,9
13	Hutin	129	102	2,02	50,6
14	Jezerine	53	32	0,90	35,5
15	Konjarić Vrh	31	18	0,76	23,6
16	Kostel Pribički	54	50	0,77	64,7
17	Krašić	699	616	2,72	226,2
18	Krnežići	56	34	0,70	48,5
19	Krupače	71	54	1,05	51,6
20	Kučer	49	32	1,41	22,7
21	Kurpezova Gorica	9	9	1,38	6,5
22	Medven Draga	46	31	0,68	45,6
23	Mirkopolje	96	93	7,16	13,0
24	Pećno	23	10	4,72	2,1
25	Pribić	319	262	7,75	33,8
26	Pribić Crkveni	184	173	1,01	171,5
27	Prvinci	17	8	1,59	5,0
28	Radina Gorica	25	17	0,29	58,3
29	Rude Pribičke	39	19	4,88	3,9
30	Staničići Žumberački	13	2	3,11	0,6
31	Strmac Pribički	132	111	1,92	57,9
32	Svrževo	45	28	0,94	29,8
33	Vranjak Žumberački	5	3	3,85	0,8

Ukupno:	3.199	2.640	71,50	36,9
---------	-------	-------	-------	------

OPĆINA KRAVARSKO					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Barbarići Kravarski	181	202	4,78	42,2
2	Čakanec	83	68	3,82	17,8
3	Donji Hruševac	350	332	13,65	24,3
4	Gladovec Kravarski	212	199	9,31	21,4
5	Gornji Hruševac	251	240	8,46	28,4
6	Kravarsko	512	557	5,84	95,4
7	Novo Brdo	98	77	2,74	28,1
8	Podvornica	87	115	2,17	52,9
9	Pustike	168	158	5,91	26,7
10	Žitkovčica	41	39	1,74	22,4
Ukupno:		1.983	1.987	58,42	34,0

OPĆINA KRIŽ					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Bunjani	672	636	7,15	89,0
2	Donji Prnjarovec	66	71	2,92	24,3
3	Gornji Prnjarovec	343	369	2,01	183,5
4	Johovec	141	144	4,71	30,6
5	Konščani	202	166	3,37	49,2
6	Križ	1.905	1.821	7,40	245,9
7	Mala Hrastilnica	93	91	1,58	57,7
8	Novoselec	1.520	1.362	4,48	303,8
9	Obedišće	684	580	2,86	202,9
10	Okešinec	430	422	5,94	71,1
11	Razljev	139	131	6,42	20,4
12	Rečica Kriška	344	346	20,83	16,6
13	Širinec	263	256	2,86	89,7
14	Šušnjari	140	133	5,51	24,2
15	Velika Hrastilnica	184	166	28,15	5,9
16	Vezišće	280	269	11,58	23,2
Ukupno:		7.406	6.963	117,76	59,1

OPĆINA LUKA					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Krajska Ves	138	144	1,68	85,9
2	Luka	411	416	4,16	100,0
3	Pluska	218	207	4,22	49,1
4	Vadina	240	185	4,53	40,8
5	Žejinci	412	399	2,77	144,1
Ukupno:		1.419	1.351	17,36	77,8

OPĆINA MARIJA GORICA*					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Bijela Gorica	161	157	1,23	127,3
2	Celine Goričke	106	118	1,42	82,9
3	Hrastina	157	178	1,77	100,7
4	Kraj Donji	497	493	2,41	204,4
5	Kraj Gornji	157	146	2,80	52,2
6	Marija Gorica	387	213	1,29	164,6
7	Oplaznik	184	77	0,88	87,7
8	Sveti Križ	53	434	2,67	162,6
9	Trstenik	311	350	0,40	885,9
10	Žlebec Gorički	76	67	2,28	29,4
Ukupno:		2.089	2.233	17,15	130,2

* Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj iz 2006. godine mijenjaju se nazivi sljedećih naselja u Općini Marija Gorica: Bela Gorica u Bijela Gorica, Celine Pušćanske u Celine Goričke, Hrastina Brdovečka u Hrastina, Trstenik Pušćanski u Trstenik.

OPĆINA ORLE					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Bukevje	418	425	9,17	46,3
2	Čret Posavski	105	91	2,94	31,0
3	Drnek	335	308	7,45	41,4
4	Obed	58	51	3,22	15,9
5	Orle	70	107	2,91	36,8
6	Ruča	274	223	6,34	35,1
7	Stružec Posavski	63	75	3,05	24,6
8	Suša	162	113	4,79	23,6
9	Veleševac	506	430	14,19	30,3
10	Vrbovo Posavsko	154	152	4,51	33,7
Ukupno:		2.145	1.975	58,57	33,7

OPĆINA PISAROVINA					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Bratina	691	704	33,46	21,0
2	Bregana Pisarovinska	209	243	5,49	44,2
3	Donja Kupčina	1.087	974	38,18	25,5
4	Dvoranci	177	178	9,27	19,2
5	Gorica Jamnička	126	116	8,40	13,8
6	Gradec Pokupski	119	111	3,69	30,1
7	Jamnica Pisarovinska	55	54	1,69	31,9
8	Lijevo Sredičko	174	196	5,27	37,2
9	Lučelnica	332	298	15,63	19,1
10	Pisarovina	418	440	12,12	36,3
11	Podgorje Jamničko	10	12	0,48	25,1
12	Selsko Brdo	119	107	3,74	28,6
13	Topolovec Pisarovinski	30	61	1,62	37,7
14	Velika Jamnička	150	195	6,35	30,7
Ukupno:		3.697	3.689	145,38	25,4

OPĆINA POKUPSKO					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Augušanovec	170	125	6,35	19,7
2	Cerje Pokupsko	99	84	6,96	12,1
3	Cvetnić Brdo	36	37	1,22	30,4
4	Gladovec Pokupski	182	152	10,75	14,1
5	Hotnja	252	236	11,14	21,2
6	Lijevi Degoj	67	69	2,19	31,5
7	Lijevi Štefanki	254	218	8,87	24,6
8	Lukinić Brdo	388	343	19,80	17,3
9	Opatija	166	144	5,95	24,2
10	Pokupsko	259	235	6,53	36,0
11	Roženica	314	305	9,71	31,4
12	Strezojevo	158	154	9,96	15,5
13	Šestak Brdo	89	76	2,94	25,8
14	Zgurić Brdo	58	46	3,35	13,7
Ukupno:		2.492	2.224	105,73	21,0

OPĆINA PRESEKA*					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Donja Velika	68	68	2,34	29,1
2	Gornja Velika	82	62	1,74	35,7
3	Gornjaki	57	49	3,70	13,3
4	Hruškovica	53	-	-	0,0
5	Kamenica	61	64	3,72	17,2
6	Kraljev Vrh	112	99	2,65	37,4
7	Krušljevec	87	104	2,77	37,6
8	Ledina	204	198	5,98	33,1
9	Pogančec	137	125	2,80	44,6
10	Preseka	126	104	2,63	39,6
11	Slatina	121	117	4,15	28,2
12	Srednja Velika	76	58	1,29	45,0
13	Strmec	28	25	0,74	34,0
14	Šelovec	178	161	3,70	43,6
15	Vinkovec	187	136	4,85	28,1
16	Žabnjak	93	78	3,09	25,3
Ukupno:		1.670	1.448	46,12	31,4

* Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj iz 2006. godine mijenja se obuhvat Općine Preseka (naselje Hruškovica prelazi iz Općine Preseka u Grad Vrbovec). U ovoj tablici navedeno naselje se prikazuje za obje godine, s naglaskom da je broj stanovnika 2011. izostavljen u ovoj tablici, te dodan u tablici Grada Vrbovca, kako bi ukupan broj stanovnika za općinu Preseka odgovarao službenim rezultatima obaju popisa.

OPĆINA PUŠČA					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Bregovljana	84	122	1,03	117,9
2	Donja Pušća	763	794	3,14	253,0
3	Dubrava Pušćanska	167	186	3,32	56,1
4	Gornja Pušća	549	605	2,91	207,9
5	Hrebine	321	380	2,17	174,9
6	Hruševac Pušćanski	260	241	1,89	127,7
7	Marija Magdalena	244	263	1,70	154,5
8	Žlebec Pušćanski	96	109	0,86	126,5
Ukupno:		2.484	2.700	17,02	158,6

OPĆINA RAKOVEC					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Baničevac	209	197	3,23	61,0
2	Brezani	135	136	2,04	66,8
3	Dropčevac	89	84	2,04	41,1
4	Dvorišće	179	164	4,33	37,9
5	Goli Vrh	54	47	3,96	11,9
6	Hruškovac	71	80	1,86	43,0
7	Hudovo	90	90	2,02	44,6
8	Kolenica	23	16	1,47	10,9
9	Lipnica	76	61	3,19	19,1
10	Mlaka	124	99	2,61	38,0
11	Rakovac	245	236	5,11	46,2
12	Valetić	55	42	3,00	14,0
Ukupno:		1.350	1.252	34,85	35,9

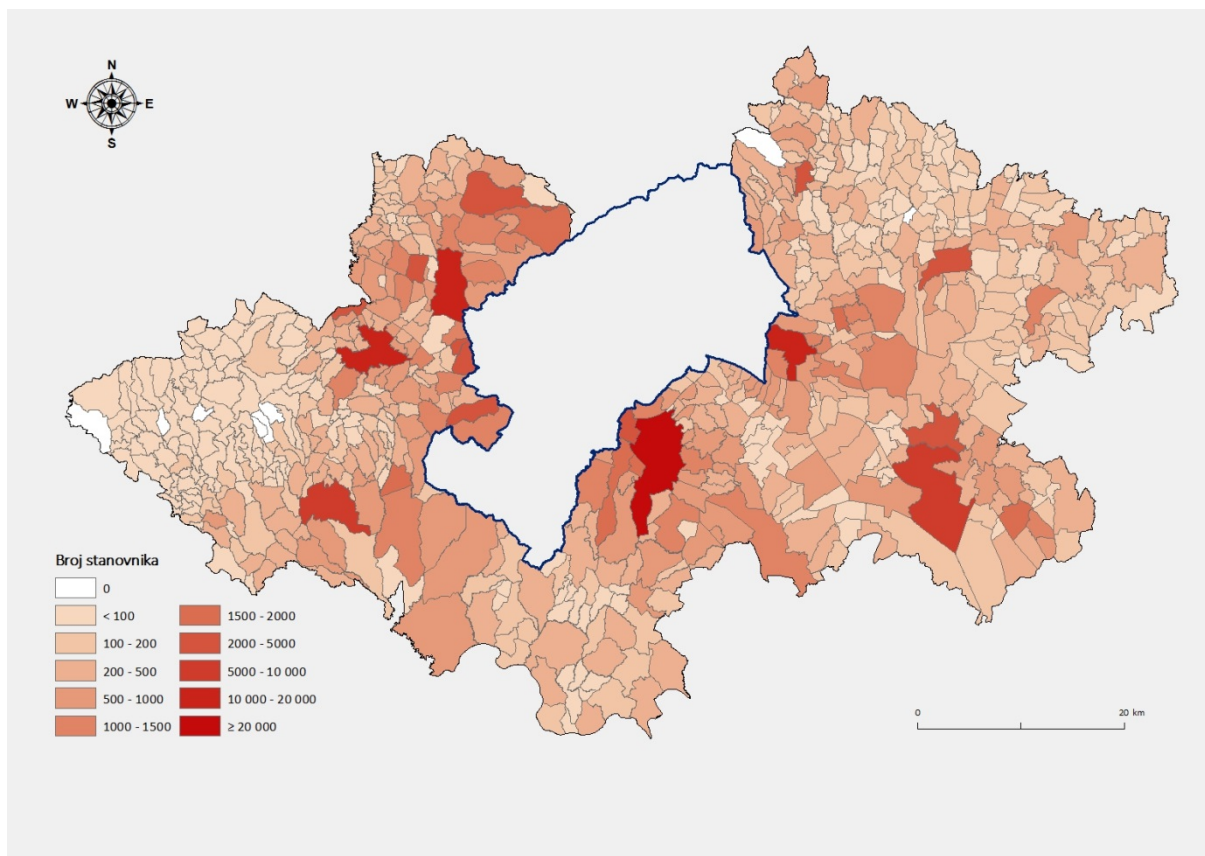
OPĆINA RUGVICA					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Čista Mlaka	488	582	1,60	364,4
2	Črnc Dugoselski	193	191	4,41	43,3
3	Črnc Rugvički	77	96	0,60	160,4
4	Donja Greda	118	117	4,27	27,4
5	Dragošićka	409	387	2,11	183,8
6	Hruščica	168	176	3,52	50,1
7	Jalševac Nartski	558	524	2,80	187,0
8	Ježevo	453	428	12,29	34,8
9	Nart Savski	213	239	1,47	162,5
10	Novaki Nartski	71	68	2,39	28,5
11	Novaki Oborovski	261	305	5,26	58,0
12	Obedišće Ježevsko	131	119	5,26	22,6
13	Oborovo	722	662	14,69	45,1
14	Okunščak	442	521	1,08	482,0
15	Otok Nartski	210	199	1,55	128,4

16	Otok Svibovski	233	270	1,74	154,8
17	Preseka Oborovska	162	154	4,19	36,7
18	Prevlaka	95	98	4,74	20,7
19	Rugvica	758	722	12,04	60,0
20	Sop	446	404	1,46	275,9
21	Struga Nartska	451	551	2,34	235,7
22	Svibje	443	498	2,48	200,8
23	Trstenik Nartski	506	560	1,40	401,3
Ukupno:		7.608	7.871	93,67	84,0

OPĆINA STUPNIK					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Donji Stupnik	1.184	1.375	13,10	105,0
2	Gornji Stupnik	1.821	2.003	8,04	249,2
3	Stupnički Obrež	246	357	3,71	96,1
Ukupno:		3.251	3.735	24,85	150,3

OPĆINA ŽUMBERAK					
R.br.	Naziv naselja	Broj stanovnika - Popis 2001.	Broj stanovnika - Popis 2011.	Površina km ² 2011.	Gustoća st/km ² 2011.
1	Cernik	11	11	1,57	7,0
2	Donji Oštrc	101	72	5,39	13,4
3	Drašći Vrh	25	22	3,24	6,8
4	Glušinja	25	22	0,79	28,0
5	Gornji Oštrc	64	57	2,02	28,2
6	Grgetići	-	-	1,99	0,0
7	Grič	19	14	6,02	2,3
8	Hartje	43	34	1,53	22,2
9	Javor	20	10	1,04	9,6
10	Jezernice	-	-	10,27	0,0
11	Jurkovo Selo	119	66	3,37	19,6
12	Kalje	37	17	4,15	4,1
13	Kordići Žumberački	10	5	1,41	3,5
14	Kostanjevac	102	121	2,47	49,0
15	Kupčina Žumberačka	64	39	3,67	10,6
16	Markušići	10	6	1,47	4,1
17	Mrzlo Polje Žumberačko	50	41	2,70	15,2
18	Petričko Selo	28	18	1,22	14,7
19	Plavci	16	5	1,05	4,7
20	Radinovo Brdo	16	9	4,09	2,2
21	Reštovo Žumberačko	15	14	2,72	5,1
22	Sopote	7	3	2,21	1,4
23	Sošice	99	77	14,59	5,3
24	Stari Grad Žumberački	3	2	4,54	0,4
25	Stupe	47	31	1,14	27,1
26	Tomaševci	15	10	6,41	1,6
27	Tupčina	59	49	3,81	12,9
28	Veliki Vrh	22	12	1,77	6,8
29	Visoče	30	24	1,45	16,6
30	Višći Vrh	27	16	1,93	8,3

31	Vlašić Brdo	2	2	0,95	2,1
32	Vukovo Brdo	14	12	1,42	8,5
33	Žamarija	37	22	0,29	74,8
34	Željezno Žumberačko	40	34	3,50	9,7
35	Žumberak	8	6	3,93	1,5
Ukupno:		1.185	883	110,09	8,0

Slika 8. Razmještaj stanovništva na području Zagrebačke županije, prema veličini naselja, 2011.

Prema intenzitetu demografskog rasta na razini naselja u razdoblju 2001.-2011, kao i do 2015. prednjače naselja: Dugo Selo (indeks 117,7), Ivanić-Grad (pretežito zbog administrativnih promjena naselja) te Zaprešić (indeks 112,0). Zanimljivo je da naselje Velika Gorica u posljednjem međupopisnom razdoblju bilježi pad stanovništva za -1786 ili 5,4 %, iako ostala pripadajuća naselja grada Velika Gorica pokazuju porast stanovništva od 5,9 %, ali stanovništvo cijeline grada Velika Gorica stagnira.

Također istaknutiji porast stanovništva u novijem razdoblju pokazuje naselje Sveti Ivan Zelina (indeks 106,4), u nešto manjoj mjeri naselje Vrbovec, dokle ostala naselja grada Vrbovca stagniraju.

1.1.4. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE I GOSPODARSKE PODATKE, TE PROSTORNE POKAZATELJE

1.1.4.1. OCJENA STANJA, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA RAZVOJA U ODNOSU NA DEMOGRAFSKE PODATKE

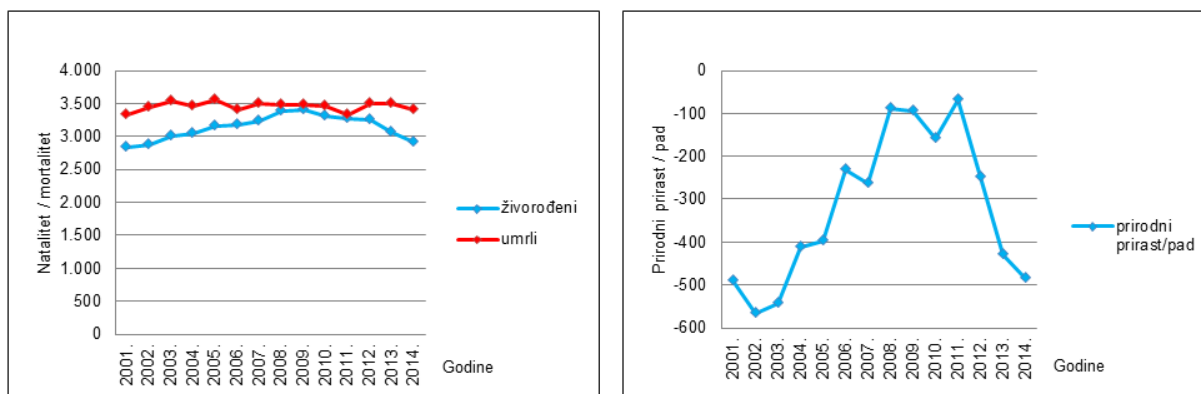
Razvoj stanovništva bitan je čimbenik prostornog, gospodarskog i društvenog razvitka nekog područja. Međusobna uvjetovanost demografskog i gospodarskog razvitka posebno dolazi do izražaja na prostoru velikih gradova i njihovih gravitacijskih područja. Ovo treba posebno imati u vidu za područje Zagrebačke županije čiji je demografski i drugi razvoj u značajnoj mjeri uvjetovan blizinom Zagreba.

Nagli razvoj Zagreba u proteklom dužem razdoblju, nakon Drugog svjetskog rata, posebnmo od 60-ih god 20. stoljeća, utjecao je na demografsko “pražnjenje” okolnog zagrebačkog područja, odseljavanjem njihovog stanovništva u Zagreb. Stoga do 80-ih godina Zagreb je imao najveći udio doseljenih iz Zagrebačke, zatim Krapinsko-zagorske županije i šireg regionalnog područja. Županija je dotada imala iznadprosječan udio stanovništva u inozemstvu (6,5%).

U razdoblju od 1981.-2015. dolazi do sve većeg demografskog razvoja Zagrebačke županije u odnosu na središte Zagreba (naselje Zagreb) što se posebno odnosi na gradska te jače urbanizirana naselja Županije.

Umeđupopisnom razdoblju 2001.-2011. g. prema službenim podacima popisa, na području Zagrebačke županije ostvarena je pozitivna migracijska bilanca (veći broj doseljenih nego odseljenih) od 11.141 prema usporedivoj metodologiji (preko 20.000) uz prirodni pad stanovnika za ukupno -3.231.

Prirodna demografska depopulacija je fenomen koji je zahvatio mnoge županije, gradove i općine Hrvatske zbog niskog fertiliteta, nepovoljne dobne structure i iseljavanja mladih u reproduktivnoj dobi što rezultira manjim brojem živorođenih od broja umrlih i time prirodnim padom stanovništva. To se na području Županije događa gotovo neprekidno još od 70-ih godina prošlog stoljeća. Proces prirodne depopulacije na djelu je u većim županijama Hrvatske, ali je Zagrebačka županija među rijetkima u kojoj je zbroj salda prirodnog priraštaja i neto migracije (ukupni saldo) za cijelo to vrijeme uključujući i zadnje međupopisno razdoblje pozitivan je i to u zemlji za oko 10% ukupne populacije u razdoblju 2001.-2011.. Radi se o županiji koja je uz Zadarsku, gledano relativno, imala najveći prirast ukupnog broja stanovnika.

Slika a) : Kretanje broja živorođenih i umrlih u Županiji u razdoblju 2001.-2014.

Slika b): Prirodno kretanje u Županiji od 2001.-2014.

Izvor: Priopćenja o prirodnom kretanju stanovništva u razdoblju 2001.-2014. DZS, Zagreb

Na regionalnoj i lokalnoj razini, za razliku od nacionalne, na kretanje stanovništva značajnije utječu migracije, nego prirodno kretanje. Tako i Zagrebačka županija, očekivani pad stanovništva pod utjecajem same prirodne komponente, zbog obujma imigracije (pozitivnog neto salda), preokreće u porast ukupne populacije.

Prirodni pad stanovništva i u zadnjem međupopisnom razdoblju nadoknađen je pozitivnom neto migracijom koja je višestruko većim obujmom utjecala na pokriće gubitka stanovništva prirodnim padom, što je rezultiralo prirastom ukupne populacije. Pozitivno prirodno kretanje na području Županije bilježe jedino gradovi: Dugo Selo, Sveta Nedelja, Zaprešić i Velika Gorica, a od općina Stupnik, Rugvica i Brckovljani (Tab.15.), ali je migracijska bilanca kako na ovom tako i širem prostoru Županije pozitivna i prema obujmu znatno veća te u cjenini utjecala na tip općeg kretanja stanovništva koji je pretežito imigracijski (I_2) što znači da populacija ima obilježje regeneracije imigracijom pri čemu je međupopisna promjena pozitivna i znatno veća od stope prirodnog kretanja.

Ukupnu depopulaciju (emigracijski tip općeg kretanja) imaju od gradova samo Jastrebarsko, od općina rubne, kao što su Bedenica, Dubravica, Krašić, Križ, Luka, Pokupsko, Preseka i Žumberak. Zanimljivo je da grad Velika Gorica demografski stagnira u ovom razdoblju, iako bilježi prirodni rast stanovništva, po čemu se može zaključiti da se na njenom području ostvaruje jači proces odseljavanja nego doseljavanja u tom razdoblju odnosno da im je migracijska bilanca negativna.

Tab.16. Prirodno kretanje, saldo migracija i tip općeg kretanja stanovništva Zagrebačke županije, 2011.-2011.

Naselje	Broj stanovnika			Prirodno kretanje			Migracijska bilanca	Tip općeg kretanja stanovništva
	2001.	2011.	Međupopisna promjena	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast/pad		
Zagrebačka županija	309.696	317.606	7.910	31.543	34.774	-3.231	11.141	I2
Gradovi	214.992	223.068	8.076	22.630	22.201	429	7.647	I1
Dugo Selo	14.300	17.466	3.166	2.106	1.305	801	2.365	I1
Ivanič-Grad	14.723	14.548	-175	1.364	1.719	-355	180	I4
Jastrebarsko	16.689	15.866	-823	1.488	2.267	-779	-44	E4
Samobor	36.206	37.633	1.427	3.462	3.982	-520	1.947	I2
Sveta Nedelja	15.506	18.059	2.553	1.793	1.418	375	2.178	I1
Sveti Ivan Zelina	16.268	15.959	-309	1.693	2.207	-514	205	I4
Velika Gorica	63.517	63.517	0	6.874	5.501	1.373	-1.373	E1
Vrbovec	14.658	14.797	139	1.474	1.838	-364	503	I3
Zaprešić	23.125	25.223	2.098	2.376	1.964	412	1.686	I1
Općine	94.704	94.538	-166	8.913	12.573	-3.660	3.494	I4
Bedenica	1.522	1.432	-90	157	234	-77	-13	E4
Bistra	6.098	6.632	534	594	712	-118	652	I2
Brckovljani	6.816	6.837	21	678	672	6	15	I1
Brdovec	10.287	11.134	847	992	1.061	-69	916	I2
Dubrava	5.478	5.245	-233	432	866	-434	201	I4
Dubravica	1.586	1.437	-149	119	229	-110	-39	E4
Farkaševac	2.102	1.937	-165	169	352	-183	18	I4
Gradec	3.920	3.681	-239	348	662	-314	75	I4
Jakovlje	3.952	3.930	-22	361	530	-169	147	I4
Klinča Sela	4.927	5.231	304	490	620	-130	434	I2
Kloštar Ivanič	6.038	6.091	53	642	658	-16	69	I2
Krašić	3.199	2.640	-559	224	578	-354	-205	E4
Krvarsko	1.983	1.987	4	216	262	-46	50	I3
Križ	7.406	6.963	-443	659	996	-337	-106	E4
Luka	1.419	1.351	-68	141	209	-68	0	E4
Marija Gorica	2.089	2.233	144	199	229	-30	174	I2
Orle	2.145	1.975	-170	172	364	-192	22	I4
Pisarovina	3.697	3.689	-8	398	674	-276	268	I4
Pokupsko	2.492	2.224	-268	221	425	-204	-64	E4
Preseka	1.670	1.448	-222	154	307	-153	-69	E4
Pušća	2.484	2.700	216	292	317	-25	241	I2
Rakovec	1.350	1.252	-98	127	261	-134	36	I4
Rugvica	7.608	7.871	263	741	732	9	254	I1
Stupnik	3.251	3.735	484	337	313	24	460	I1
Žumberak	1.185	883	-302	50	310	-260	-42	E4

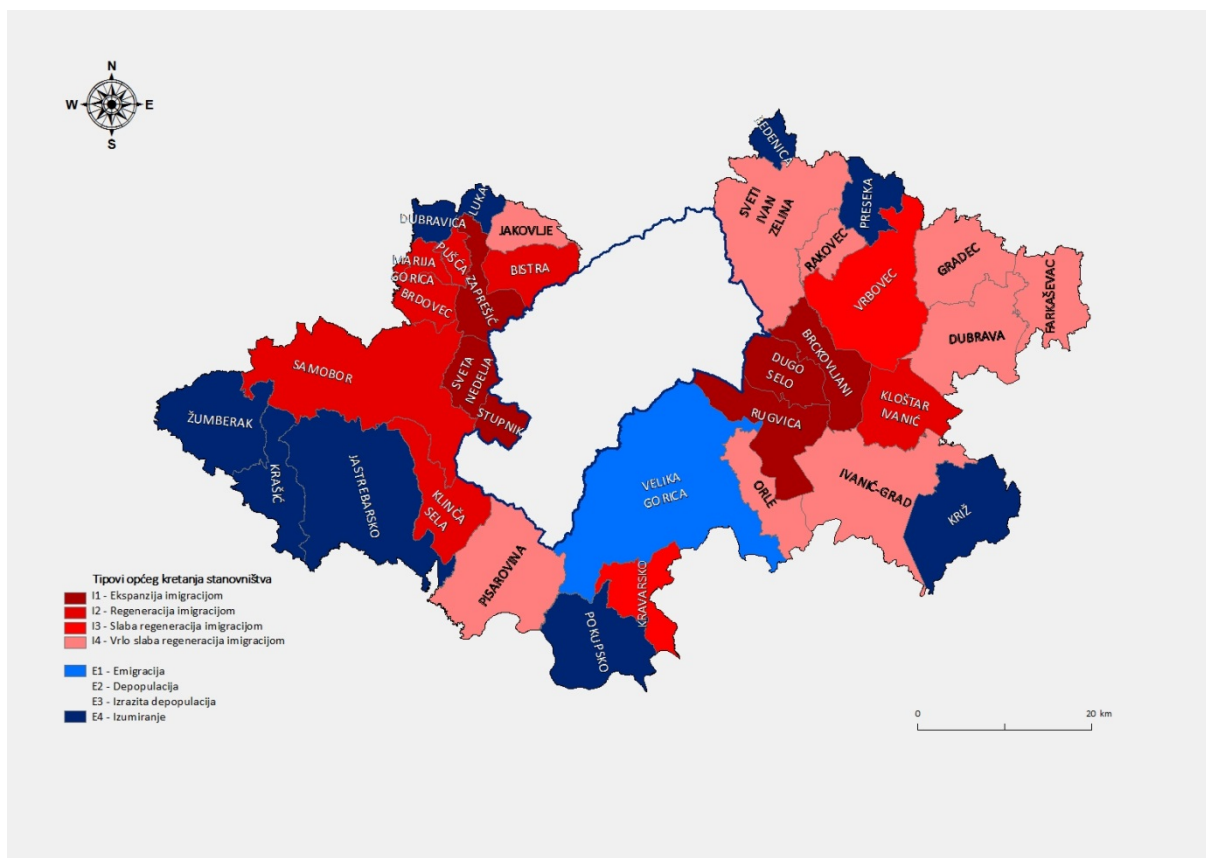
Izvor: www.dzs.hr, Priopćenje - Prirodno kretanje stanovništva u RH po županijama, Godišnja priopćenja, DZS. .

Područja koja demografski rastu obično se povezuju sa stupnjem razvijenosti, privlačnosti za doseljavanje i investitore, dokle se područja sa depopulacijom povezuju s ekonomskom stagnacijom. Međutim pri tome ipak treba imati u vidu da promjene u kretanju stanovništva, kroz promjene u dobnim strukturama, posebno migracijama, djeluju dugoročno odnosno ostavljaju posljedice na ukupnu demografsku sliku nekog područja u znatno dužem roku, za razliku od promjena u gospodarstvu i drugim područjima razvoja, a koje su, posebno u 21. stoljeću, vrlo dinamične. Stoga tek godinama nakon realnog stvaranja boljih uvjeta života i rada na određenom području, tj. poboljšanja privlačnosti dotičnog prostora, može doći do povratnih migracijskih tijekova odnosno povećanog naseljavanja nekog područja (npr. Grad Jastrebarsko i drugo šire područje Županije). Nakon ranijeg, poslijeratnog, vrlo dinamičnog procesa odseljavanja stanovništva s tog područja, kako u Zagreb, tako i u inozemstvo, teže je postići prirodni prirast i povratne tijekove ili novu imigraciju stanovništva odnosno demografsku obnovu tog područja. Ovo je moguće postići kombinacijom različitih mjera razvoje i demografske politike, ali u jednom dugoročnijem razdoblju. Isto je s teškoćama demografske obnove mnogih drugih područja Hrvatske koja imaju depopulaciju zbog ranijeg iseljavanja, potaknutog ekonomskim i ratnim posljedicama.

Stoga sintetički demografski pokazatelj-tip općeg kretanja stanovništva po gradovima i općinama Županije (Tab.16., Sl.9.) upućuje na odraz ranijih dugoročnih demografskih procesa što se odražavaju na obilježja općeg stanja i kretanja stanovništva na ovom području i u posljednjem međupopisnom razdoblju.

Tipovi ukupnog kretanja stanovništva po različitim prostornim jedinicama mogu biti različitog stupnja imigracije (I_1 do I_4), kao i emigracije (E_1 do E_4) ⁶. Njihova obilježja svakako upućuju na to da i prostorno planiranje treba voditi računa o tome da na onim područjima koja imaju imigracijske tipove stanovništva, naročito one jačeg stupnja imigracije, na kojem postoje imigracijski pritisci, što se odražavaju na ukupan rast broja stanovnika, treba osigurati veće mogućnosti za budući razvoj, uključujući i veća građevinska područja, kako za razvoj naselja tako i za gospodarske i druge namjene. To ne znači da ne treba voditi računa o stvaranju uvjeta, pa i prostornih, za razvoj i dosada depopulacijskih prostora, samo polazeći od manjih gustoća, vezano za postojeća područja izgrađenosti naselja, upravo u cilju doprinosa demografskoj obnovi i daljnjem naseljavanju.

⁶ I_1 - ekspanzija imigracijom, I_2 - regeneracija imigracijom, I_3 - slaba regeneracija imigracijom, I_4 - vrlo slaba regeneracija imigracijom; E_1 - emigracija, E_2 - depopulacija, E_3 - izrazita depopulacija, E_4 - izumiranje

Stoga se demografski razvoj na regionalnoj/županijskoj razini ogleda kroz utjecaj na povećanu potražnju za građevinskim zemljištem s ciljem zadovoljavanja potreba različitih namjena za stanovanjem, infrastrukturnom, poslovnom, obrazovnom, prometnom i drugom. Kada je na području nekog grada ili općine prisutna depopulacija to može utjecati na manju atraktivnost područja, niže cijene stambenog i poslovnog prostora, ali i smanjenu poreznu bazu lokalnih proračuna kao i manje potrebe za socijalnom infrastrukturom poput vrtića, škola, poštanskih ureda, dućana. Na tim područjima smanjene mogućnosti zapošljavanja potiču daljnju selidbu stanovništva i smanjuju kvalitetu života. Obrnuti se procesi zbivaju na imigracijskim područjima ili područjima demografskog rasta.

U tom smislu potrebno je postojećoj demografskoj slici područja Županije i njenih JLS prilagoditi mjere i aktivnosti prostornog, komunalnog i ekonomskog razvoja u narednom razdoblju. Ljudski faktor prvorazredni je gospodarski resurs. Odliv radne snage može imati višestruke negativne posljedice, ali s druge strane ekonomski problemi poput nezaposlenosti glavni su poticajni faktor za iseljavanje mlade radne snage koja ne može pronaći posao u zemlji, odnosno na području svog stanovanja, što negativno utječe na ekonomski i ukupni razvoj i gospodarski oporavak te provedbu tranzicijskih reformi.

Demografske strukture, dobne, ekonomske i obrazovne utječu na glavne demografske procese, na razinu nataliteta i mortaliteta, a migracije utječu kako na prirodno kretanje, tako i na strukturni sastav stanovništva. Strukturni demografski pokazatelji bitna su pretpostavka budućih populacijskih kretanja nekog područja.

Starenje stanovništva općenito podrazumijeva proces povećanja udjela kontingenta stanovništva starijeg od 60 godina u ukupnom stanovništvu. Kada udjel osoba starijih od 60 godina prijeđe više od 12% smatra se da je stanovništvo počelo stariti. O tome govori indeks starosti koji je 2011. g. prosječno na razini Županije iznosio 100,1 (Tab.16.), što će reći da je gotovo izjednačen broj i udjel mladih 0-19 g. sa starijim stanovništvom (60+).

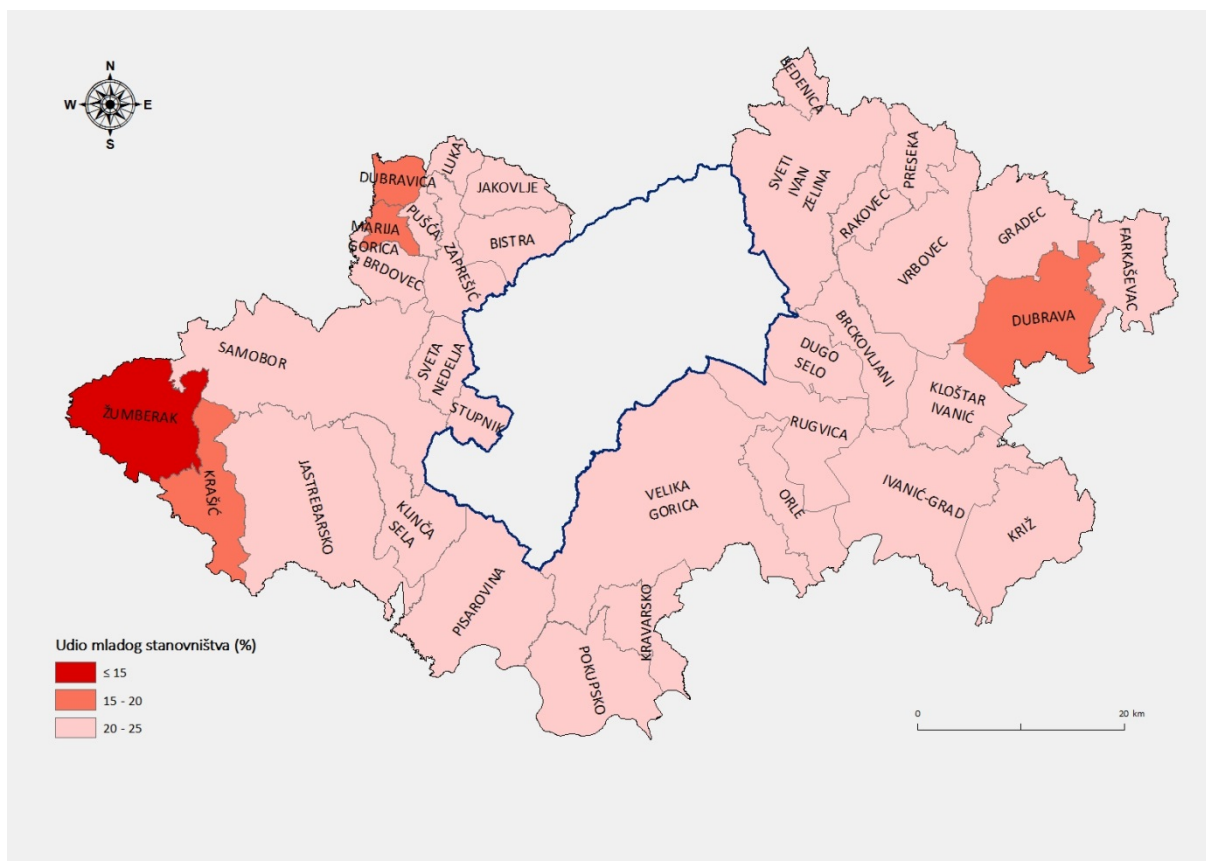
Kada je indeks starosti iznad 100, stanovništvo je starije, a ispod 100, mlađe. Iz Tab.16. vidljivo je mlađe stanovništvo gradova i to Dugog Sela, Svete Nedelje, Velike Gorice, Vrbovca i Zaprešića, ali starije većine općina, najstarije Žumberak, a od općina najmlađe stanovništvo imaju Brckovljani (indeks starosti 72,0).

Novije stanje dobne strukture iz 2011. potvrđuje da je udio mladih (0-19) smanjen 24,3% na 22,1%, dok je udio starih (60+) porastao sa 19,4% na 22,1%. Tome je razlog ne samo opadanje prirodnog prirasta već i produžavanje prirodne dobi stanovništva.

Tab.17. Dobna struktura stanovništva Zagrebačke županije, prema popisu stanovništva iz 2011. godine

Ime grada/općine	Broj stanovnika 2011.	Glavne dobne skupine						Indeks starosti
		0-19		20-59		60 i više		
		Broj	%	Broj	%	Broj	%	
Zagrebačka županija	317.606	70.086	22,1	177.389	55,9	70.131	22,1	100,1
Gradovi	223.068	49.306	22,1	125.426	56,2	48.336	21,7	98,0
Dugo Selo	17.466	4.473	25,6	9.960	57,0	3.033	17,4	67,8
Ivanić-Grad	14.548	3.094	21,3	8.258	56,8	3.196	22,0	103,3
Jastrebarsko	15.866	3.232	20,4	8.627	54,4	4.007	25,3	124,0
Samobor	37.633	7.943	21,1	21.062	56,0	8.628	22,9	108,6
Sveta Nedelja	18.059	4.106	22,7	10.236	56,7	3.717	20,6	90,5
Sveti Ivan Zelina	15.959	3.477	21,8	8.596	53,9	3.886	24,3	111,8
Velika Gorica	63.517	14.207	22,4	35.742	56,3	13.568	21,4	95,5
Vrbovec	14.797	3.395	22,9	8.124	54,9	3.278	22,2	96,6
Zaprešić	25.223	5.379	21,3	14.821	58,8	5.023	19,9	93,4
Općine	94.538	20.780	22,0	51.963	55,0	21.795	23,1	104,9
Bedenica	1.432	340	23,7	734	51,3	358	25,0	105,3
Bistra	6.632	1.498	22,6	3.743	56,4	1.391	21,0	92,9
Brckovljani	6.837	1.722	25,2	3.872	56,6	1.243	18,2	72,2
Brdovec	11.134	2.387	21,4	6.318	56,7	2.429	21,8	101,8
Dubrava	5.245	1.040	19,8	2.846	54,3	1.359	25,9	130,7
Dubravica	1.437	269	18,7	799	55,6	369	25,7	137,2
Farkaševac	1.937	450	23,2	1.024	52,9	463	23,9	102,9
Gradec	3.681	854	23,2	2.024	55,0	803	21,8	94,0
Jakovlje	3.930	787	20,0	2.253	57,3	890	22,6	113,1
Klinča Sela	5.231	1.168	22,3	2.780	53,1	1.283	24,5	109,8
Kloštar Ivanić	6.091	1.449	23,8	3.386	55,6	1.256	20,6	86,7
Krašić	2.640	488	18,5	1.327	50,3	825	31,3	169,1
Krvarsko	1.987	485	24,4	1.066	53,6	436	21,9	89,9
Križ	6.963	1.402	20,1	3.837	55,1	1.724	24,8	123,0
Luka	1.351	276	20,4	748	55,4	327	24,2	118,5
Marija Gorica	2.233	423	18,9	1.235	55,3	575	25,8	135,9
Orle	1.975	400	20,3	1.054	53,4	521	26,4	130,3
Pisarovina	3.689	786	21,3	1.892	51,3	1.011	27,4	128,6
Pokupsko	2.224	519	23,3	1.097	49,3	608	27,3	117,1
Preseka	1.448	321	22,2	717	49,5	410	28,3	127,7
Pušća	2.700	596	22,1	1.466	54,3	638	23,6	107,0
Rakovec	1.252	287	22,9	634	50,6	331	26,4	115,3
Rugvica	7.871	1.918	24,4	4.527	57,5	1.426	18,1	74,3
Stupnik	3.735	816	21,8	2.203	59,0	716	19,2	87,7
Žumberak	883	99	11,2	381	43,1	403	45,6	407,1
Republika Hrvatska	4.284.889	896.605	20,9	2.356.911	55,0	1.031.373	24,1	115,0

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, Zagreb, 2015.

Slika 10. Udio mladog stanovništva (0-19 g.) na području Županije, 2011.

Za planiranje gospodarstva, zdravstva, prosvjete, socijalnih i drugih sadržaja važno je imati u vidu ekonomsku i obrazovnu strukturu stanovništva Županije.

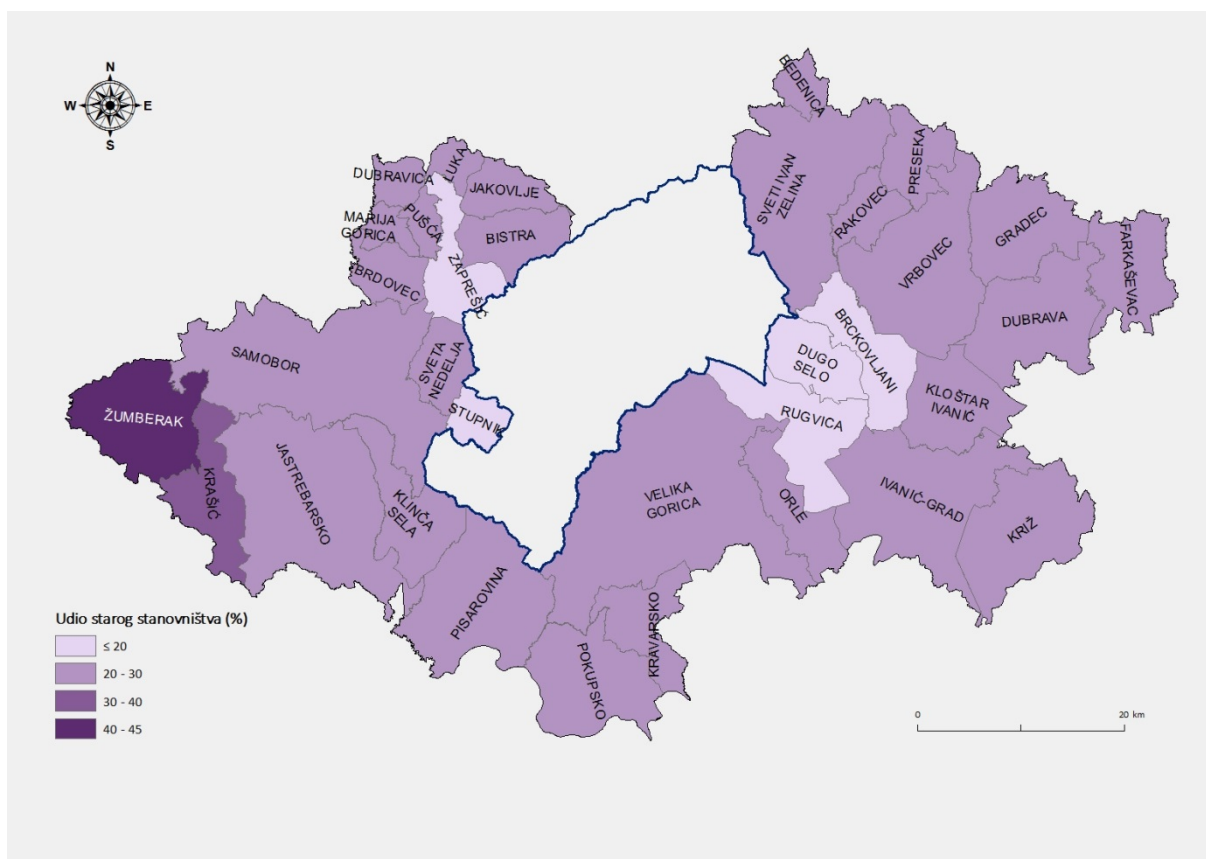
Tab.18. Kontingenti stanovništva Zagrebačke županije 2001. i 2011. godine, usporedba sa RH

Godina	Mlado stanovništvo (0-19 g.)	Fertilno stanovništvo (15-49 g.)	Radno sposobno stanovništvo (M=15-64, Ž=15-59 g.)	Postradno stanovništvo (Ž 60+; M 65+)	Staro stanovništvo (60 i više g.)
2001.	24,3	25,0	65,2	16,7	19,4
2011.	22,1	23,1	67,8	15,9	22,1
RH 2011.	20,9	22,7	67,1	21,1	24,1

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, Zagreb, 2015.

Broj i udjel radno sposobnog stanovništva kontingent je iz kojeg proizlazi radna snaga ili zaposleno stanovništvo koje je uvjet održivosti razvoja svake teritorijalne cjeline. Popis iz 2011. g. pokazuje da je na razini Županije od 67,8% radno sposobnog stanovništva koje je u porastu, samo 45,8% bilo zaposleno. Radi se o stopi zaposlenosti koja je u Hrvatskoj iznosila 41,4%, a Gradu Zagrebu 47,8% po čemu Zagrebačka županija uz GZ i Istarsku u prednosti. Ukoliko je po jedinicama lokalne samouprave zaposleno ispod 1/3 populacije to dovodi u pitanje njihovu opstojnost i samostalnost. Prema Strategiji Europa 2020. među prioritete ciljeve EU

ubraja se porast stope zaposlenosti između populacije u dobi između 20-64 godine na 75%.

Slika 11. Udio starog stanovništva (60+) na području Županije, 2011.

Obrazovna razina stanovništva jedan je od glavnih pokretača razvoja svakog područja, na samo na nacionalnoj već i na regionalnoj i lokalnoj razini. Područja koja zaostaju u razvoju ljudskih resursa zaostajat će i u gospodarskom i ukupnom društvenom razvoju. Hrvatska za sada zaostaje za prosjekom EU prema udjelu visoko obrazovne populacije u dobi 25-64 g. (prosjeak EU=27%, a RH=20%) ili tzv. terciarnom obrazovanju,⁷ prema popisu iz 2011.godine.

⁷ noviji europski izraz za ovaj pokazatelj

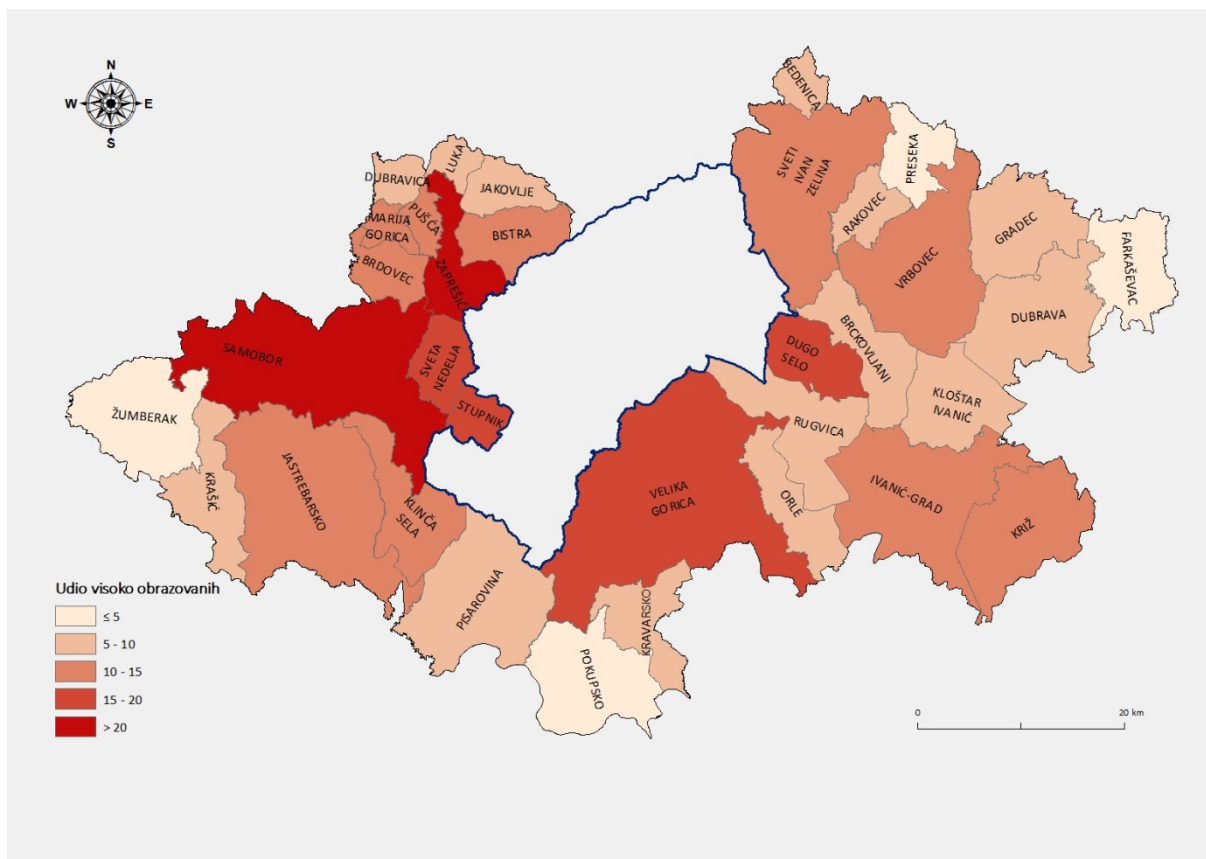
Tab.19. Udio stanovništva 25-64 godine sa završenim visokim (tercijarnim) obrazovanjem, 2011.

Grad ili općina	Broj visoko obrazovanog stanovništva (25-64 god.)	Ukupno stanovništvo (25-64 god.)	Udio visokoobrazovanog u ukupnom stanovništvu (%)
Zagrebačka županija	28.005	178.105	15,7
Gradovi - ukupno	23.128	126.243	18,3
Dugo Selo	1.499	9.773	15,3
Ivanić-Grad	1.236	8.258	15,0
Jastrebarsko	1.280	8.618	14,9
Samobor	4.547	21.353	21,3
Sveta Nedelja	1.931	10.353	18,7
Sveti Ivan Zelina	997	8.638	11,5
Velika Gorica	7.003	36.263	19,3
Vrbovec	1.057	8.040	13,1
Zaprešić	3.578	14.947	23,9
Općine - ukupno	4.877	51.862	9,4
Bedenica	42	706	5,9
Bistra	411	3.705	11,1
Brckovljani	250	3.745	6,7
Brdovec	867	6.379	13,6
Dubrava	205	2.900	7,1
Dubravica	77	808	9,5
Farkaševac	34	998	3,4
Gradec	130	1.981	6,6
Jakovlje	178	2.244	7,9
Klinča Sela	318	2.839	11,2
Kloštar Ivanić	307	3.361	9,1
Krašić	97	1.319	7,4
Kravarско	85	1.053	8,1
Križ	433	3.859	11,2
Luka	50	729	6,9
Marija Gorica	164	1.292	12,7
Orle	62	1.041	6,0
Pisarovina	179	1.958	9,1
Pokupsko	50	1.115	4,5
Preseka	27	754	3,6
Pušća	196	1.523	12,9
Rakovec	44	635	6,9
Rugvica	307	4.348	7,1
Stupnik	346	2.170	15,9
Žumberak	18	400	4,5
Republika Hrvatska	483.669	2.367.993	20,4

Izvor: Popis stanovništva, kućanstva i stanova, DZS, 2011.

U Hrvatskoj od svih županija jedino Grad Zagreb prelazi ovaj europski prosjek sa 35% visokoobrazovane radne snage. Zagrebačka županija spada u skupinu županija sa ispodprosječnim udjelom visokoobrazovane populacije u dobi 25-64 godine

(15,7%). Po općinama i gradovima je stanje nešto drugačije (Tab.19.), te jedino gradovi Samobor i Zaprešić na području Županije prelaze nacionalni prosjek (20,4%) udjela stanovništva sa terciarnim obrazovanjem. Evidentno je da je udjel visokoobrazovanog stanovništva nekog prostora povezan sa stupnjem njihovog ekonomskog razvoja, što bi trebao prije ili kasnije dati razvojne rezultate. To upućuje da bi se ulaganje u ljudske resurse kroz obrazovanje na području Županije, kao i u Hrvatskoj, u budućnosti trebalo povećati, što je jedan od važnih faktora poticanja gospodarskog i ukupnog razvoja u ovom planskom razdoblju i narednim desetljećima.

Slika 12. Udio terciarnog obrazovanja na području Županije, 2011.

2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

2.2. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA ŽUPANIJSKOG ZNAČAJA

2.2.1. DEMOGRAFSKI RAZVOJ

Zagrebačka županija zbog prednosti svog prometno-geografskog položaja, blizine nacionalne metropole, Zagreba, te očuvanih resursa prostora, krajolika, prirode i kulturno-povijesne baštine, ima relativno dobre mogućnosti daljnjeg razvoja.

Rast stanovništva Županije u narednom razdoblju ovisit će o demografskim i ukupnim društvenim i gospodarskim kretanjima u okruženju (na području Grada Zagreba, Hrvatske i šireg prostora Srednje Europe), ali i o gospodarskom, prostornom i opće društvenom razvoju ovog prostora, temeljeno na Strategiji razvoja Zagrebačke županije do 2020. g., mjerama, aktivnostima i razvojnim projektima na različitim područjima razvoja, što će se provoditi na županijskoj i lokalnim razinama.

Zbog novijih tendencija smanjivanja pozitivnog migracijskog salda na području Županije, uvjetovano sve većim brojem odseljenih u inozemstvo (u razdoblju 2011.-2015.) i povećanog općeg trenda iseljavanja mladih iz Hrvatske, demografske projekcije za naredno razdoblje postaju otežane. No takve demografske promjene, uvjetovane ekonomskim razlozima, trebale bi biti izazov svim dionicima razvoja, pa i prostornim planerima, za proaktivan prostorni i ukupni razvoj.

Već od ranije započeto opadanje stanovništva većeg broja općina koje su suočene s procesom demografskog starenja, prirodnom i ukupnom depopulacijom, pametnom politikom prostornog planiranja, poboljšanjem opće i lokalne poduzetničke klime, daljnjim prometnim i infrastrukturnim razvojem, moguće je populaciju u pojedinim općinama održati konstantnom, ali ju i povećati, zamjenom odseljenih i umrlih doseljeničkom populacijom, posebno kada je riječ o općinama s manjim brojem stanovnika. Također povoljnijim uvjetima za ostanak autohtonog stanovništva i privlačenjem novog te novih investitora (planiranje gospodarskih zona, izletišta, sportsko-rekreacionih centara, izgradnjom i održavanjem vrtića, škola, domova umirovljenika, stvaranjem uvjeta za izgradnju stambenih i vikend naselja, razvojem poljoprivrede), moguće je osigurati bolje životne uvjete i kvalitetu života stanovništva.

Prioritetni ciljevi demografskog razvoja Županije do 2030. godine, u kombinaciji s prostornim, ekonomskim i socijalnim politikama, jesu:

- ❑ nastavak pozitivnih demografskih trendova kroz daljnji rast gradova i gradskih naselja, uz zaustavljanje negativnog prirodnog prirasta mjerama obiteljske i

infrastrukturne politike, što će jamčiti svakom roditelju pravo na povoljan smještaj djeteta nakon navršene prve godine života u adekvatne ustanove skrbi o djeci;

- ❑ odgovornost je regionalne i lokalne samouprave za provedbu pojedinih mjera nacionalne obiteljske politike na svom području, u smislu osiguranja uvjeta da ustanove i servisi za djecu, parkovi za djecu, zabavišta, igraonice i slični sadržaji budu dostupni u svim prostornim jedinicama;
- ❑ u prostornom planiranju to znači da bi budući detaljniji urbanistički planovi trebali planirati naselja na način da budu povoljno okruženje za mlade obitelji („family friendly“ naselja) i mlade, što ne znači da ne treba voditi računa i o planiranju nedostajućih sadržaja za stariju populaciju, ali prioritet bi ipak trebala imati djeca i potrebe za servisima zaposlenim roditeljima;
- ❑ daljnji ravnomjerniji razmještaj stanovništva na širem području Županije, prvenstveno paralelnim planiranjem i razmještajem novih radnih mjesta na cjelokupnom prostoru, uključujući potpore za zapošljavanje i samozapošljavanje;
- ❑ skladniji razvoj i uređenje naselja u pogledu stambene, komunalne i društvene infrastrukturne, sporta i rekreacije, kulturnih sadržaja;
- ❑ korištenje svih prostornih, prirodnih i radnih resursa u funkciji ravnomjernijeg policentričnog urbanog, ali i ruralnog razvoja;
- ❑ razvoj ruralnih naselja trebalo bi potaknuti ulaganjem u poljoprivredna gospodarstva, pa prostorni planovi moraju sačuvati vrijedne površine poljoprivrednog zemljišta;
- ❑ daljnja ekonomska diversifikacija i razvoj ruralnih gospodarskih djelatnosti kroz uvažavanje lokalnih specifičnosti i valorizaciju lokalnih resursa;
- ❑ podrška malim i srednjim poduzetnicima u urbanim, prijelaznim i ruralnim naseljima;
- ❑ podrška eko-poljoprivrednoj proizvodnji i razvoju kvalitetnih lokalnih proizvoda, stočarstva i šumarstva;
- ❑ ulaganja u razvoj seoskog turizma i rekreacije, uz zaštitu bioraznolikosti i okoliša;
- ❑ poboljšanje i razvoj ruralne infrastrukture;
- ❑ zaštita ruralnog okoliša od pritiska za prenamjenom zemljišta i zagađanja;
- ❑ uvođenje integralnog regionalnog planiranja i u ruralna područja;
- ❑ potpore mladim poljoprivrednicima te mikro poduzetnicima i obrtnicima s 1-3 zaposlena u gradskim i ruralnim naseljima;
- ❑ obnova sela u ruralnim područjima;
- ❑ ulaganja u izgradnju nedostajućih središnjih sadržaja u slabije urbanizirana i ruralna naselja, za korištenje slobodnog vremena mlađe i starije populacije, kulturnih aktivnosti te povezane infrastrukture;
- ❑ zaštita prirodne i kulturne baštine ruralnih područja;
- ❑ posebnu pozornost posvetiti provedbi gornjih mjera i aktivnosti s ciljem zaustavljanje opadanja stanovništva i moguće preokretanja demografskih trendova u brojnim općinama Županije što su u proteklom međupopisnom razdoblju zabilježile ukupnu depopulaciju;

- ❑ neiskorišteno zemljište u vlasništvu države, Županije ili lokalne samouprave, staviti u funkciju (prodati uz povoljnu cijenu ili dati u najam) poljoprivrednom ili novodoseljenom stanovništvu odnosno poslovnim subjektima;
- ❑ udružiti županijske, gradske i lokalne inicijative, kroz zajedničko strateško planiranje, izradu i financiranje regionalnih i lokalnih projekata razvoja, uz povećano korištenje državnih poticaja i EU fondova, koji se u svakom slučaju provode na lokalnoj razini;

Provedba navedenih ciljeva i mjera u narednom razdoblju, utjecala bi na pozitivno opće kretanje stanovništva od najmanje 1,5% do 2020., a do 2030. godine na još dinamičniji (1,8%) porast ukupne populacije. Takvom razvoju u najvećoj bi mjeri doprinio daljnji demografski rast gradova, a do 2030. godine postigao bi se i demografski oporavak većeg broja općina odnosno njihovih prijelaznih (jače i slabije urbaniziranih) te ruralnih naselja.

Ocjenjuje se da će stanovništvo prostornog obuhvata Županije u okviru Urbane aglomeracije Zagreb rasti znatno dinamičnije od planiranog prosjeka, što uključuje kako većinu županijskih gradova tako i dio općina uključenih u ovo urbano područje. Tako bi na području Županije do 2020. živjelo 322.370, a do 2030. godine oko 328.000 trajno prisutnog stanovništva.

Uz planirani demografski rast na području Grada Zagreba u 2020. godini od 809.680, na Zagrebačkom bi prostoru živjelo ukupno 1.132.053 stanovnika ili 27,0% državne populacije, a do 2030. godine 1.142.878 ili 28,0% stanovništva Hrvatske. Pri tome bi udjel stanovništva Županije u državnoj populaciji porastao od 7,4 % iz 2011. na 7,7 % u 2020. odnosno na 8,0 % u 2030. godini. .

Dakle, u daljnjem procesu preraszmještaju stanovništva na zagrebačkom prostoru, između Županije i Grada Zagreba, doći će do blagog usporavanja preraszmještaja na području Županije do 2020. (sa 28,7 % na 28,5%), dok bi se do 2030. godine ponovno povećao udjel stanovništva Županije (28,8%) na ovom demografski uvelike međusobno povezanom prostoru.

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.4. SUSTAV SREDIŠNJIH NASELJA I RAZVOJNIH SREDIŠTA

3.4.1. PROJEKCIJE STANOVNIŠTVA ŽUPANIJE DO 2030. GODINE

Projekcije stanovništva polazne su osnove za planiranje budućeg prostornog, ekonomskog i društvenog razvoja svake prostorne jedinice. To je zbog toga što je demografski sastav stanovništva jedan od čimbenika planiranja korištenja prostora za različite namjene odnosno za razvoj gospodarskih, obrazovnih, zdravstvenih i drugih sadržaja nekog prostora.

Projekcije stanovništva Zagrebačke županije za slijedećih 16 godina, do 2030. godine, izrađuju se polazeći od:

- prethodnih dugoročnih demografskih istraživanja na zagrebačkom području, uključujući i područje Zagrebačke županije;
- procjene stanovništva prema dobi i spolu za početnu godinu projekcije (2014., 318.953);
- prirodnog kretanja i neto migracija prema dobi i spolu u međupopisnom razdoblju 2001.-2014., posebno u početnoj godini projekcije;
- dobno – spolne strukture migranta u posljednjem međupopisnom razdoblju;
- mortalitetnih tablica aproksimiranih za razdoblje oko početne godine projekcije.

Hipoteze koje su korištene pri izradi projekcija na razini Zagrebačke županije:

- stopa totalnog fertiliteta ostaje nepromijenjena tijekom cijelog razdoblja (1,48);
- očekivano trajanje života umjereno raste, u skladu s dosadašnjim trendovima;
- obujam ukupne neto migracije će imati opadajući trend kretanja, kako do 2020 tako i do 2030. godine (ukoliko se u Hrvatskoj ne poduzmu efikasnije mjere populacijske politike).

Zagrebačka županija prema statistici od 2011., posebno od 2013., bilježi smanjenje ukupnog salda migracije, prvenstveno zbog negativnog salda migracije s inozemstvom, iako je saldo unutarnje migracije s drugim županijama pozitivan i iznosio je prosječno godišnje oko 700 (više doseljenih nego odseljenih u međužupanijskim migracijama) osoba (u razdoblju 20011.- 2014.).

Za komparaciju budućih kretanja u okruženju, ovdje su uzete u obzir projekcije EUROSTAT-a o smanjenju stanovništva Republike Hrvatske do 2020. za 2%, a do 2030. godine za daljnjih 2,7 %⁸, dokle su prognoze u zemlji da će stanovništvo Grada Zagreba do 2020. u odnosu na 2011. porasti za 2,5 %, a nakon toga do 2030. za 0,6

⁸ www.eurostat.eu

%, o čemu se pri projekcijama stanovništva Zagrebačke županije također vodilo računa.⁹

Treba imati u vidu da je nemoguće napraviti precizne demografske projekcije. Ipak, dinamika dosadašnjih demografskih procesa i polazni dobni sastav stanovništva, usporedba s kretanjima u prostornom okruženju i raspoložive demografske metode (kohortno-komponentna metoda), omogućuje demografima relativno visoku kvalitetu demografskih projekcija, na razini županija, iako je teže projicirati buduće kretanje stanovništva na razini nižih prostornih jedinica, gdje svaka i manja promjena kroz poduzimanje razvojnih mjera može u promijeniti očekivane demografske trendove. Najveći problem predstavljaju teškoće u prognoziranju budućih migracijskih kretanja koja u najvećoj mjeri ovise o društveno – gospodarskim kretanjima u zemlji, upitnom poduzimanju mjera populacijske i ekonomske politike, posebno politike zapošljavanja, kao i o privlačnim uvjetima za odseljenike s ovog područja u drugim zemljama, prvenstveno u razvijenijim zemljama Europske Unije.

Demografske projekcije, barem do 2020., nisu predviđanja što će se zasigurno desiti, već projekcije što bi se moglo dogoditi ukoliko se dosadašnji prirodni i migracijski trendovi nastave. Trenutno u Hrvatskoj nema pouzdanih podataka o obujmu odseljavanja u međupopisnom razdoblju, nakon 2011., zbog nepostojanja registra kretanja stanovništva, niti obaveze odjave prebivališta, radi iseljavanja, čak niti nakon godinu dana od odlaska vani, što je prema međunarodnim preporukama za popise vremenska granica nakon koje se osoba ubraja u trajno stanovništvo u mjestu odnosno državi doseljenja.

Ove projekcije za Zagrebačku županiju u razdoblju nakon 2020. ipak računaju na provedbu mjera u Hrvatskoj i na području Županije u cilju zaustavljanja iseljavanja mladih jer bi u suprotnom bio ugrožen razvoj gospodarstva, a time i ukupni razvoj u zemlji.

U svakom slučaju, radi ublažavanja nepovoljnih posljedica iseljavanja na ukupno stanovništvo u zemlji, u ovako dugom razdoblju projekcije, postoji mogućnost državne intervencije kroz mjere za zaustavljanje iseljavanja mlađe radne snage, ali uz male izgleda da se one u Hrvatskoj provedu do 2020. godine.

⁹ Demografski scenariji i migracije, stručna podloga za izradu Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, Zagreb. 2014.

Tab.20. Prognoza stanovništva Zagrebačke županije za 2020. i 2030. godina, usporedni podaci za Grad Zagreb i Hrvatsku

Područje županije	Ukupan broj stanovnika naselja			Indeksi 2020./2011.		Prosječna godišnja stopa rasta	
	2011.	2020.	2030.	020./011	030./020.	020./011	030./020.
Zagrebačka županija - ukupno	317.606	322.373	328.172	101,5	101,8	0,15	0,20
Gradovi	223.068	228.885	236.284	102,6	103,2	0,25	0,30
Općine	94.538	93.488	91.888	98,9	98,3	-0,10	-0,20
Grad Zagreb	790.017	809.680	814.706	102,5	100,6	0,25	0,05
Republika Hrvatska	4.284.889	4.198.876	4.087.043	98,0	97,3	-0,20	-0,30

Izvor: Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine, DZS, Zagreb, 2015., Procjena stanovništva Hrvatske za 2014. Priopćenje DZS, br. 7.1.4. , 2015, www.eurostat.eu ; Godišnja statistička priopćenja o prirodnom kretanju stanovništva i migracijama, DZS

Do 2020. ukupan broj stanovnika na području Županije planira se da će dostići 322.373 osoba, tj. kretat će se nešto umjerenijim stopama rasta od ostvarenih u razdoblju 2001.-2011. godine. Pri tome će gradovi i dalje rasti dinamičnije od prosjeka Županije (indeks 102,6, odnosno po prosječnoj god. stopi od 0,25). Broj i udio stanovništva općina nastaviti će opadati, naročito onih rubnog i južnog i sjevero-istočnog područja Županije te Žumberka. Za razdoblje do 2030. planira se nešto dinamičniji rast stanovništva Županije, na ukupno oko 328.000 ili za 1,8% u razdoblju 2020.-2030. što bi bio dinamičniji rast u odnosu za Zagreb i RH. U tom razdoblju gradovi bi imali još dinamičniji porast i to oko 3,2 % u odnosu na 2020. godinu dokle bi općine i dalje padale za oko 1,7 % ili po prosječnoj godišnjoj stopi od – 0,20.

Također se očekuje da će nova regionalna politika u Hrvatskoj kroz naglasak na razvoju urbanih područja, posebno područja urbanih aglomeracija velikih gradova, uključujući i područja UA Zagreb u koje će biti uključeno znatnije područje Županije u razdoblju do 2020., kao i do 2030. godine, dati pozitivan poticaj ukupnom, a time i demografskom razvoju Županije.

Ocjenjuje se da će najveći demografski rast i ukupnu pozitivnu preobrazbu, doživjeti gradska, prijelazna i mješovita (jače i slabije urbanizirana) naselja. Prostor Županije uz sve mjere i projekte prostornog, gospodarskog, društvenog, komunalnog i drugog razvoja, postati će atraktivniji za investitore, pa i za naseljavanje novog stanovništva. Stoga se i ovim Planom stvaraju preduvjeti za bolji policentrični i uravnoteženi prostorni razvoj, otvaranje većeg broja radnih mjesta u malom i srednjem poduzetništvu, odnosno rast zapošljavanja, smanjivanje dnevnih migracija za izgradnju ustanova za skrb o djeci, te urbanističkih uvjeta za izgradnju „family friendly“ naselja u gradovima i općinama. Time bi područje Županije postalo kompetitivnije, smanjila bi se razlika u životnom standardu i razini dohotka između Zagreba i Županije, potaknula obrnuta migracijska kretanja i veća kružna migracijska

Tab.21. Projekcije stanovništva Zagrebačke županije, po gradovima i općinama, za 2020. i 2030. godinu, usporedba sa Hrvatskom i Gradom Zagrebom

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA Gradovi /Općine	Broj stanovnika			Indeks promjene		Prosječna god. stopa rasta	
	2011.	2020.	2030.	2020./011	2030./20	2020./11	2030./20
Zagrebačka županija - ukupno	317.606	322.373	328.172	101,5	101,8	0,15	0,20
Gradovi - ukupno	223.068	228.885	236.284	102,6	103,2	0,25	0,30
Dugo Selo	17.466	19.212	20.749	110,0	108,0	0,96	0,77
Ivanić-Grad	14.548	14.646	14.792	100,7	101,0	0,05	0,10
Jastrebarsko	15.866	15.335	15.181	96,7	99,0	-0,36	-0,10
Samobor	37.633	38.910	40.077	103,4	103,0	0,30	0,30
Sveta Nedelja	18.059	19.913	20.908	110,3	105,0	0,96	0,49
Sveti Ivan Zelina	15.959	15.793	15.803	99,0	100,1	-0,10	0,00
Velika Gorica	63.517	64.200	65.163	101,1	101,5	0,10	0,15
Vrbovec	14.797	14.648	14.807	99,0	101,1	-0,10	0,10
Zaprešić	25.223	26.228	28.804	104,0	109,8	0,39	0,96
Općine - ukupno	94.538	93.488	91.888	98,9	98,3	-0,10	-0,20
Bedenica	1.432	1.332	1.237	93,0	92,9	-0,71	-0,71
Bistra	6.632	6.739	6.774	101,6	100,5	0,15	0,05
Brckovljani	6.837	6.800	6.808	99,5	100,1	-0,05	0,00
Brdovec	11.134	11.641	11.700	104,6	100,5	0,44	0,05
Dubrava	5.245	5.005	4.905	95,4	98,0	-0,51	-0,20
Dubravica	1.437	1.277	1.175	88,9	92,0	-1,16	-0,83
Farkaševac	1.937	1.762	1.656	91,0	94,0	-0,94	-0,62
Gradec	3.681	3.431	3.190	93,2	93,0	-0,71	-0,71
Jakovlje	3.930	3.900	3.910	99,2	100,3	-0,10	0,05
Klinča Sela	5.231	5.364	5.400	102,5	100,7	0,25	0,05
Kloštar Ivanić	6.091	6.100	6.105	100,1	100,1	0,00	0,00
Krašić	2.640	2.140	1.610	81,1	75,2	-2,09	-2,84
Krvarsko	1.987	1.900	1.843	95,6	97,0	-0,46	-0,30
Križ	6.963	6.513	6.187	93,5	95,0	-0,67	-0,51
Luka	1.351	1.301	1.249	96,3	96,0	-0,41	-0,41
Marija Gorica	2.233	2.322	2.368	104,0	102,0	0,39	0,20
Orle	1.975	1.800	1.674	91,1	93,0	-0,94	-0,71
Pisarovina	3.689	3.680	3.683	99,8	100,1	-0,05	0,00
Pokupsko	2.224	2.200	2.095	98,9	95,2	-0,10	-0,51
Preseka	1.448	1.208	976	83,4	80,8	-1,85	-2,09
Pušća	2.700	2.812	2.882	104,1	102,5	0,39	0,25
Rakovec	1.252	1.142	1.062	91,2	93,0	-0,94	-0,71
Rugvica	7.871	8.217	8.353	104,4	101,7	0,39	0,15
Stupnik	3.735	4.277	4.640	114,5	108,5	1,37	0,82
Žumberak	883	625	406	70,8	65,0	-3,37	-4,22
Grad Zagreb	790.017	809.680	814.706	102,5	100,6	0,25	0,05
Republika Hrvatska	4.284.889	4.198.876	4.087.043	98,0	97,3	-0,20	-0,30

kretanja na području Županije te ublažio proces depopulacije i starenja na području općina.

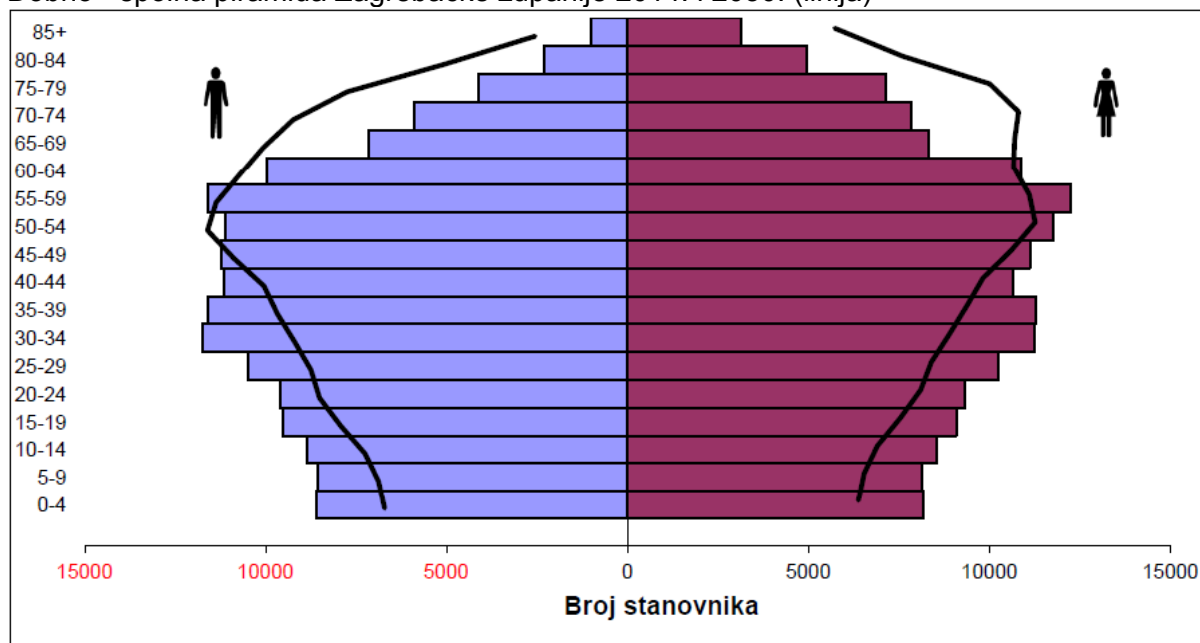
Sastav ili struktura stanovništva čini populacijski okvir budućih kretanja razvoja gospodarstva, djelatnosti predškolskog odgoja, osnovnog školstva, srednjih i visokih škola, zdravstva i socijalne skrbi, umirovljeničkih kapaciteta i ukupne društvene brige o pojedinim dijelovima stanovništva odnosno zadovoljavanju njihovih potreba.

Do 2030. godine planira se sljedeći sastav stanovništva Županije:

mladež predškolske dobi (0-6 g.)	6,2 %
osnovnoškolske dobi (7-14 g.)	7,3 %
srednjoškolske dobi (15-19 g.)	6,0 %
visokoškolske dobi (20-24 g.)	5,3 %
radno sposobno stanovništvo (15 ⁺)	69,5 %
postradni dio stanovništva (Ž 60 ⁺ ; M 65 ⁺)	15,8 %
staro stanovništvo (65+ g.)	23,3 %
staro stanovništvo (80+ g.)	5,3 %
indeks starenja	175,2

Uz nastavak dosadašnjih trendova, doći će do pada udjela djece (0-14) u ukupnom stanovništvu na razini oko 13,5 %, a istovremeno će porasti udjel starih (65+) na 23,3 %. Indeks starenja u Županiji će u 2030. godini premašiti vrijednost od 175, što bi značilo da će za 1,75 puta biti brojnije starije stanovništvo od mlađeg. Prema planiranim strukturnim demografskim indikatorima (udjelu mladih, udjelu starih (0-14, 65+, 80 + i indeksu starenja) Zagrebačka županija biti će u skupini županija sa relativno mlađim stanovništvom u odnosu na prosjek Hrvatske (na 7. mjestu u rangui županija).

Dobno - spolna piramida Zagrebačke županije 2014. i 2030. (linija)

Županija će i dalje imati rezerve radno - sposobnog stanovništva koje bi se mjerama za privlačenje i rast gospodarstva, trebala znatno više radno angažirati, povećavajući zapošljavanje i razmještaj radnih mjesta na vlastitom prostoru.

Kako je jedan od osnovnih ciljeva regionalnog razvoja ravnomjerniji i održivi urbani razvoj, te se u daljnjem razvoju u EU i Hrvatskoj ponajviše očekuje od gradova kao nositelja razvoja, na području Županije treba težiti daljnjoj izgradnji i dogradnji komunalne infrastrukture, porastu malog i srednjeg poduzetništva i provedbi programa za mlade, uz ostalo i kroz uključivanje sa Zagrebom u izradu i provedbu Strategije razvoja Urbane aglomeracije Zagreb. Donošenje ove strategije i projekata koji će iz nje proizići uvjet je za mogućnost povlačenja financijske potpore iz EU fondova, putem inicijative integriranih teritorijalnih ulaganja.

3.4.2. SUSTAV PLANIRANJA NASELJA

Razvitak središnjih naselja i njihova hijerarhijska diferencijacija nisu statički već izrazito dinamički proces podložan stalnim promjenama pod utjecajem društvenog, gospodarskog, političkog, demografskog, prometnog i prostornog razvitka. Iako se u životu relativno sporo odvija proces promjena središnje - funkcionalnih odnosa unutar mreže središnjih naselja, ipak se pod utjecajem društvenih promjena, razvitka ili nazadovanja središnjih funkcija, jačanja ili slabljenja gospodarske snage središnjih naselja i njihovog demografskog rasta ili pada, kao i zbog promjena zakonske regulative, stalno nadopunjuje, razvija i mijenja njihov sustav, stvarajući povezanu mrežu središta na određenom prostoru.

Na temelju postojeće političko-teritorijalne podjele u Republici Hrvatskoj, demografskih obilježja u prostoru zemlje, gospodarske razvijenosti i mogućnosti, socijalne razvijenosti, potreba za višim standardom i kvalitetom života, uspostavljenih gravitacijskih odnosa u prostoru te analize razvijenosti i razmještaja brojnih uslužnih djelatnosti svrstanih u 14 svojstvenih temeljnih skupina središnjih uslužnih funkcija, dolazi se do planiranog optimalnog sustava središnjih naselja i uspostavljanja sljedećih hijerarhijskih odnosa između pojedinih stupnjeva (kategorija) središnjih naselja:

- I. Središte države (glavni grad i srednjoeuropsko središte),
- II. Središte makroregije (veliko razvojno i manje europsko središte),
- III. Središte županije (veće ili srednje regionalno razvojno međuopćinsko i više nadlokalno središte),
- IV. Središte grada (konurbacijsko razvojno središte, manje regionalno razvojno međuopćinsko i nadlokalno središte),
- V. Središte općine (područno važnije i veće lokalno - malo razvojno središte),
- VI. Manje lokalno poticajno razvojno središte (pomoćno središnje naselje),
- VII. Naselje s pojedinačnim središnjim funkcijama.

Prostorni plan Zagrebačke županije zadržat će se na klasifikaciji središnjih uslužnih funkcija i kategorizaciji središnjih naselja od županijske (regionalne) do lokalne razine, jer se u ovom prostoru ne nalaze i ne razvijaju drugi viši stupnjevi središnjih uslužnih funkcija i kategorija središta (osim Zagreba, koji nije predmet detaljnog istraživanja), dok utvrđivanje središnjih naselja ispod razine manje lokalno poticajno razvojnih središta (pomoćnih središnjih naselja) treba biti predmet istraživanja i planiranja kod izrade prostornih planova uređenja općina i gradova.

Na području Zagrebačke županije nalazi se 694 samostalnih naselja (686 naseljenih), među kojima se treba isticati oko 120 važnijih ili manje važnih naselja

(20-tak više nego do sada). Unutar tih naselja razmještene su i dalje će se razviti pojedine djelatnosti, a među njima i one koje pripadaju skupini središnjih uslužnih funkcija.

Među njima se svojom veličinom i funkcijama, u prvom krugu središta gradova oko Zagreba i dalje ističu Samobor, Sveta Nedelja, Zaprešić, Velika Gorica i Dugo Selo, kao gradska središta unutar Zagrebačkog metropolitanskog područja. Za njima svojom veličinom, značenjem i utjecajem, u drugom krugu središta gradova oko Zagreba, također kao i do sada slijede Jastrebarsko, Ivanić Grad, Vrbovec i Sveti Ivan Zelina, svi zajedno kao bivša općinska i zatim međuopćinska i nadlokalna manja regionalno razvojna središta unutar Urbane aglomeracije Zagreb.

Unutar prostora Zagrebačke županije, u određenom odnosu i udaljenosti prema najbližem središtu grada, a raspoređena unutar svojih manjih gravitacijskih jedinica, nalazi se sljedećih 50-tak područnih važnijih odnosno većih lokalnih - malih razvojnih središta, od kojih su polovica i središta općina.

Slijedi 60-tak drugih manjih lokalnih poticajno razvojnih središta (pomoćnih središnjih naselja), koja trebaju nadomjestiti ona veća i važnija središta u slabije naseljenim i slabije pristupačnim područjima, dakle koja se sasvim približuju ostalom stanovništvu Županije s nekoliko najpotrebnijih usluga stanovništvu u svakodnevnom životu.

U više slučajeva, zbog ekonomičnosti mreže, dolazi, i ubuduće će dolaziti, do podjele središnjih uslužnih funkcija, a time i uloge središnjeg naselja između dva ili više naselja, koja će na taj način biti znatno ojačana kao središnje naselje u odgovarajućem prostoru.

Ostalo su manja naselja s pojedinačnim središnjim ili uslužnim funkcijama nižeg reda, koje uglavnom služe stanovnicima tih naselja. Ostalih nekoliko stotina samostalnih naselja, pretežno s malim brojem stanovnika (od kojih je čak 226 s manje od 100 stanovnika, bez ikakvih radnih i uslužnih funkcija, kao i bez utjecaja u prostoru. Prema popisu iz 2011. na području Županije evidentirano je 8 naselja bez ijednog stanovnika, tj. izumrlih naselja i to: Grabarak, Lanišće, Špigleski Breg, Kladešćica, Graberanec, Grgetići, Jezernice Čučići (Slika 8). Ova naselja pripadaju području : Žumberka (2), Krašića (1), Jastrebarskog (3), Svetog Ivana Zelina (1) i Vrbovca.

Velikih i izrazito velikih naselja (veličine iznad 1500 stanovnika) 2011. na području Županije bilo je svega 25 ili 3,6 % od ukupnog broja naselja.

Tab.22. Broj naselja i naselja po veličini na području Županije, 2011. godine

Veličina naselja	Broj naselja	Broj stanovnika	Udio, %	
			Naselja	Stanovnika
UKUPNO	694	317.606	100,0	100,0
Bez stanovnika	8	-	1,2	-
do 100 stanovnika	226	11.741	32,6	3,7
101 - 200	163	24.069	23,5	7,6
201 - 500	162	51.893	23,3	16,3
501 - 1000	83	57.125	12,0	18,0
1001 - 1500	27	33.132	3,9	10,4
1501 - 2000	7	12.023	1,0	3,8
2001 - 5000	12	35.145	1,7	11,1
5001 - 10.000	2	14.872	0,3	4,7
10.001 - 20.000	3	46.053	0,4	14,5
30.000 i više stanovnika	1	31.553	0,1	9,9

Izvor: Popis stanovnika 2011., DZS, www.dzs.hr

Budući razvitak središnjih naselja trebat će temeljiti na novoj politici regionalnog razvoja odnosno eventualnoj reformi regionalne i lokalne samouprave, ciljevima prostornog i demografskog razvoja te težnji za boljom disperzijom stanovništva u prostoru, odnosno sprječavanja negativnih demografskih trendova, ravnomjernijeg regionalnog razvitka i razvitka policentričnog urbanog sustava, na osiguranju bolje međusobne prometne povezanosti, ali i sa svojim središtem Zagrebom, te na težnji za približavanjem središnjih uslužnih funkcija svih razina stanovnicima tog kraja i za podizanjem kvalitete života lokalnog stanovništva.

Poslovi državne uprave i pravo na lokalnu samoupravu u Republici Hrvatskoj znatno su približeni građanima u proteklom razdoblju, čime je osigurano njihovo pravo odlučivanja o potrebama i interesima lokalnog značenja. Središta gradova i općina čine temeljni dio nove hijerarhijske mreže središnjih naselja u Zagrebačkoj županiji, ispunjavaju potrebne i zadane kriterije za optimalno djelovanje i to brojem svojih stanovnika i veličinom teritorija jedinica lokalne samouprave, gospodarskom razvijenošću i izvorima prihoda, dobrom prometnom povezanošću i udaljenošću od susjednih središta nižeg, istog ili višeg ranga. To se ustrojstvo i u buduće po potrebi može i treba nadopunjavati i usavršavati.

Kao što je u demografskim ciljevima i projekcijama navedeno očekuje se nastavak određenog porast broja stanovnika u pojedinim središnjim gradskim naseljima, dok će neka druga naselja, posebno ona bez određenih funkcija, nastaviti stagnirati ili opadati. I dalje treba računati s doseljavanjem novog stanovništva iz drugih područja koje bi trebalo biti usmjeravano prema demografski deficitarnim područjima, a kontrolirano u sada već relativno gusto naseljenim područjima.

Zato treba prihvatiti činjenicu da je razvitak središnjih uslužnih funkcija i središnjih naselja podložan stalnim promjenama, a stoga i potrebi dopunjavanja sadržaja središnjih funkcija. To traži od prostornih planera da stalno prate promjene u prostoru glede društvenih, gospodarskih, demografskih i prostornoplanskih procesa, da provjeravaju ranije postavljene ciljeve, da predlažu odgovarajuća nova rješenja i mjere, stalno vodeći računa o potrebama i mogućnostima zemlje, o stupnju društveno-gospodarske razvijenosti i o prihvaćenim standardima i kvaliteti života stanovništva, domaćinstava i naselja kako u njezinim manjih teritorijalnim cjelinama, tako i u Republici Hrvatskoj u cjelini.

Prema tome, izvjesne prostorno - planske tendencije i pretpostavke (demografske prognoze, nastavak procesa suburbanizacije, razvitak nekih gospodarskih djelatnosti, suvremenije planirana prometna mreža, ekonomičnija mreža središnjih uslužnih funkcija, rast središnjih naselja) utječu na koncipiranje takvog sustava središnjih naselja koji će najviše odgovarati potrebama stanovništva i drugim korisnicima u Zagrebačkoj županiji i pojedinim njezinim dijelovima te će se tako na najbolji mogući način uklopiti u cjelokupnu koncepciju prostornog razvitka i uređenja novih općina, gradova i cjelokupne Zagrebačke županije.

U skladu s tako planiranim razmještajem stanovništva, njihovim potrebama, gospodarskim mogućnostima i prethodno postavljenim kriterijima predviđa se do 2030. godine na sljedeći način razvijanje novog planiranog optimalnog sustava središnjih naselja u Zagrebačkoj županiji:

Središte države i županije (državno i srednjoeuropsko, makroregionalno i županijsko središte)	Središte grada (konurbacijsko razvojno središte i manje regionalno razvojno međuopćinsko i nadlokalno središte)	Središte općine (područno važnije i veće lokalno - malo razvojno središte)	Manje lokalno poticajno razvojno središte (pomoćno središnje naselje)
---	---	--	---

3. kategorija	4. kategorija	5. kategorija	6. kategorija
---------------	---------------	---------------	---------------

ZAGREB

SAMOBOR		Celine Samoborske Farkaševac Samob. Velika Rakovica
	Bregana	Grdanjci Stojdraga Smerovišće Noršić selo Novo selo Žumber.
	Rude	
	Sveti Martin pod Okićem - Galgovo	Rakov potok Pavučnjak

SVETA NEDELJA

Kerestinec
Kalinovica

Strmec Samoborski-
Bestovje -
Rakitje

Orešje
Novaki Samobor.

Donji Stupnik -
Gornji Stupnik.

3.kategorija	4. kategorija	5. kategorija	6. kategorija
--------------	---------------	---------------	---------------

ZAPREŠIĆ	Kupljenovo Pojatno	Hruševac Kupljen. Jablanovac
	Donja Bistra - Poljanica Bistranska.	Gornja Bistra
	Brdovec - Prigorje Brdovečko	Šenkovec Donji Laduč
	Marija Gorica	
	Dubravica	
	Donja Pušća	
	Luka	
	Jakovlje	Kraljev Vrh

VELIKA GORICA	Buševac	Turopolje
	Mraclin	
	Donja Lomnica	Gradići
	Lukavec	Dubranec
	Vukovina	
	Novo Čiče	
	Velika Mlaka	
	Mičevac	
	Ščitarjevo	
	Orle - Veleševac	
	Krvarsko	
	Pokupsko	

DUGO SELO

Velika Ostrna

BrckovljaniBožjakovina
Lupoglav**Rugvica**Jalševac
Nartski
Ježevo
Oborovo

3.kategorija

4. kategorija

5. kategorija

6. kategorija

JASTREBARSKODonji Desinec -
Gornji Desinec

Cvetković

Plešivica

Gorica Svetojanska

Petrovina

Novaki Petrovinski

Vukšin Šipak

Klinča SelaDonja Zdenčina
Kupinec
Repišće**Krašić**Donje Prekrižje-
Gornje Prekrižje
Pribić -
Pribić Crkveni**Pisarovina**Bratina
Donja Kupčina
Lučelnica**Kostanjevac**Kalje
Sošice**IVANIĆ GRAD**

Graberje Ivaničko

Posavski Bregi

Lijevi Dubrovčak

Kloštar Ivanić

Donja Obreška

Križ

Novoselec

VRBOVEC

Lonjica

Gaj
Poljana

Lovrečka Varoš

Dubrava

Nova Kapela

Farkaševac

Bolč

Gradec

Cugovec

Preseka**Rakovec**

SVETI IVAN ZELINA	Donje Psarjevo
Donja Zelina	Blaškovec
Komin	Prepolno Radoišće
Bedenica	

* **NASELJE** - današnje središte Grada

Naselje - današnje središte Općine

Naselje -
naselje - dvojno središnje naselje (podjela funkcija)

Ovako ustrojeni sustav središnjih naselja na teritoriju Zagrebačke županije zahtijevat će bolju prometnu povezanost između pojedinih samostalnih naselja i njihovih manje lokalno poticajno razvojnih središta, bitno poboljšanje veza prema područnim važnijim i većim lokalnim malo razvojnim i općinskim središtima, a naročito prema gradskim manje regionalno razvojnim i međuopćinskim nadlokalnim središtima. Sasvim je razumljivo da su potrebne optimalne prometne veze sa Zagrebom, središtem središnjih uslužnih funkcija županijske razine za područje Zagrebačke županije.

Razmještaj i razvitak središnjih uslužnih funkcija treba biti u pojedinim središtima prema izvršenoj klasifikaciji središnjih funkcija za pojedine kategorije središnjih naselja. Sve funkcije u gradovima i u drugim središnjim naseljima, treba razvijati i dimenzionirati u skladu s razvitkom ovog kraja povezano s njegovim brojem stanovnika, koji gravitira i koristi te usluge. Ovakav sustav središnjih naselja na ovom prostoru na racionalan način približava središnje uslužne i druge funkcije stanovništvu i drugim korisnicima, osobito one koje su im potrebne češće ili u svakodnevnom životu, pružajući im približno jednake uvjete života, pa tako doprinosi porastu kvalitete i standarda njihova življenja.

Sa svrhom ostvarenja optimalnog razvitka i učinkovitog zaustavljanja negativnih procesa na razini Zagrebačke županije, prioritet u razvoju funkcija treba dati gradskim i općinskim središtima, odnosno manjim regionalno razvojnim međuopćinskim i nadlokalnim središtima, kao i planiranim područnim važnijim i većim lokalnim - malim razvojnim središtima, koje treba razvijati tako da budu nositelji razvitka i usmjeravatelji demografske stabilnosti svojih gradskih i općinskih područja. Samo u nekima od njih treba težiti odgovarajućoj većoj demografskoj koncentraciji.

Decentralizacijom stanovništva i nekih funkcija iz većih gradova prema većem broju gradskih i lokalnih središta u tom prostoru poticati će se njihov razvitak, a pod

njihovim utjecajem i pokretačkim djelovanjem trebaju se najprije ublažiti ili zaustaviti negativni demografski i gospodarski procesi u okolnom području, a postupno, uz preobražaj pojedinih samostalnih naselja, trebaju se zajednički razvijati pojedini gradovi i njihove okolice, odnosno sva ostala urbana središta i njihova gravitacijska područja. U tom kontekstu razvijat će se Zagrebačka županija i nastaviti postupno preobražavati pojedini njezini dijelovi. Posebnu pažnju treba posvetiti zaustavljanju daljnjeg nazadovanja, depopulacije i propadanja područja Žumberka, Vukomeričkih gorica, Marijagoričnog pobrđa, nekih prigorskih područja, posavskog i pokupskog i još po nekog nizinskog i ravničarskog kraja, gdje treba razvijati odgovarajuća veća i manja lokalna središta, ali i bolje prometno i funkcionalno ih povezati s glavnim gradskim središtima u toj županiji. Ne smije se zanemariti ni njihov gospodarski razvitak.

U okviru razmatranja budućeg društvenog, gospodarskog, demografskog i prostornog razvitka Republike Hrvatske i njezinih pojedinih područja smatra se da treba predvidjeti daljnje širenje procesa suburbanizacije u prostoru ove županije. Treba se nastaviti preobrazba tog prostora i njegovih naselja pod utjecajem gospodarskog razvitka, ali i razvitka drugih tercijarnih i kvartarnih djelatnosti.

Pored definiranja prijedloga mreže sadržaja i utjecaja središnjih uslužnih funkcija i prijedloga središnjih naselja nužno je odrediti utjecajna i gravitacijska područja određenih kategorija središnjih naselja i središnjih uslužnih funkcija.

U ustrojstvu prostora Zagrebačke županije, koje uključuje regionalnu pripadnost, geografske specifičnosti pojedinih područja, administrativno-teritorijalnu podjelu, demografska i prostorno - fizička obilježja i ograničenja te mogućnosti prometne povezanosti, a posebno prostorni i razvojni odnos i preobrazbu u odnosu na Zagreb, razlikuju se sljedeće planirane optimalne temeljne ustrojstvene i prostorno-planerske cjeline (subregije) sa svojim pripadajućim utjecajnim i gravitacijskim područjima s brojem stanovnika prema popisu iz 2011. godine s projekcijom ukupnog broja stanovnika po gradovima i općinama subregionalnih područja za 2020. i 2030. godinu:

„SUBREGIONALNO PODRUČJE SAMOBORA

čije utjecajno i gravitacijsko područje čine sljedeće jedinice lokalne samouprave:

Grad/Općina	Površina (km ²)	Broj stanovnika		Prognoza	
		2001.	2011.	2020.	2030.
Grad Samobor	251,5	36.206	37.633	38.910	40.077
Grad Sv.Nedelja*	39,7	15.506	18.059	19.913	20.908
Općina Stupnik	24,8	3.251	3.735	4.277	4.640
UKUPNO	316,0	54.963	59.427	63.100	65.625

* 2006. godine općina Sveta Nedelja dobila je status grada (NN 86/2006.)

SUBREGIONALNO PODRUČJE ZAPREŠIĆA**čije utjecajno i gravitacijsko područje čine sljedeće jedinice lokalne samouprave:**

Grad/Općina	Površina (km ²)	Broj stanovnika		Prognoza	
		2001.	2011.	2020.	2030.
Grad Zaprešić	53,9	23.125	25.223	26.228	28.804
Općina Bistra	52,9	6.098	6.632	6.739	6.774
Općina Brdovec	37,2	10.287	11.134	11.641	11.700
Općina Dubravica	20,6	1.586	1.437	1.277	1.175
Općina Jakovlje	35,6	3.952	3.930	3.900	3.910
Općina Luka	17,4	1.419	1.351	1.301	1.249
Općina Marija Gorica	17,1	2.089	2.233	2.322	2.368
Općina Pušća	17,0	2.484	2.700	2.812	2.882
UKUPNO	251,7	51.040	54.640	56.220	58.862

SUBREGIONALNO PODRUČJE VELIKE GORICE**čije utjecajno i gravitacijsko područje čine sljedeće jedinice lokalne samouprave:**

Grad/Općina	Površina (km ²)	Broj stanovnika		Prognoza	
		2001.	2011.	2020.	2030.
Grad Velika Gorica	326,7	63.517	63.517	64.200	65.163
Općina Kravarsko	58,4	1.983	1.987	1.900	1.843
Općina Orle	58,6	2.145	1.975	1.800	1.674
Općina Pokupsko	105,7	2.492	2.224	2.200	2.095
UKUPNO	549,4	70.137	69.703	70.100	70.775

SUBREGIONALNO PODRUČJE DUGOG SELA**čije utjecajno i gravitacijsko područje čine sljedeće jedinice lokalne samouprave:**

Grad/Općina	Površina (km ²)	Broj stanovnika		Prognoza	
		2001.	2011.	2020.	2030.
Grad Dugo Selo	54,3	14300	17466	19.212	20.749
Općina Brckovljani	69,8	6816	6837	6.800	6.808
Općina Rugvica	93,7	7608	7871	8.217	8.353
UKUPNO	217,8	28.724	32.174	34.229	35.910

Grad/Općina	Površina (km ²)	Broj stanovnika		Prognoza	
		2001.	2011.	2020.	2030.
UKUPNO - BLIŽA OKOLICA ZAGREBA	1334,9	204.864	215.944	223.649	231.172

SUBREGIONALNO PODRUČJE JASTREBARSKOG

čije utjecajno i gravitacijsko područje čine sljedeće jedinice lokalne samouprave:

Grad/Općina	Površina (km ²)	Broj stanovnika		Prognoza	
		2001.	2011.	2020.	2030.
Grad Jastrebarsko	226,4	16.689	15.866	15.335	15.181
Općina Klinča Sela	77,0	4.927	5.231	5.364	5.400
Općina Krašić	71,5	3.199	2.640	2.140	1.610
Općina Pisarovina	145,4	3.697	3.689	3.680	3.683
Općina Žumberak	110,1	1.185	883	625	406
UKUPNO	630,4	29.697	28.309	27.144	26.280

SUBREGIONALNO PODRUČJE IVANIĆ-GRADA

čije utjecajno i gravitacijsko područje čine sljedeće jedinice lokalne samouprave:

Grad/Općina	Površina (km ²)	Broj stanovnika		Prognoza	
		2001.	2011.	2020.	2030.
Grad Ivanić-Grad	173,5	14.723	14.548	14.646	14.792
Općina Kloštar Ivanić	77,5	6.038	6.091	6.100	6.105
Općina Križ	117,8	7.406	6.963	6.513	6.187
UKUPNO	368,8	28.167	27.602	27.259	27.084

SUBREGIONALNO PODRUČJE VRBOVCA

čije utjecajno i gravitacijsko područje čine sljedeće jedinice lokalne samouprave:

Grad/Općina	Površina (km ²)	Broj stanovnika		Prognoza	
		2001.	2011.	2020.	2030.
Grad Vrbovec	160,8	14.658	14.797	14.648	14.807
Općina Dubrava	115,7	5.478	5.245	5.005	4.905
Općina Farkaševac	73,8	2.102	1.937	1.762	1.656
Općina Gradec	89,0	3.920	3.681	3.431	3.190
Općina Preseka	46,1	1.670	1.448	1.208	976
Općina Rakovec	34,9	1.350	1.252	1.142	1.062
UKUPNO	520,3	29.178	28.360	27.196	26.596

SUBREGIONALNO PODRUČJE SVETOG IVANA ZELINE**čije utjecajno i gravitacijsko područje čine sljedeće jedinice lokalne samouprave:**

Grad/Općina	Površina (km ²)	Broj stanovnika		Prognoza	
		2001.	2011.	2020.	2030.
Grad Sveti Ivan Zelina	185,9	16.268	15.959	15.793	15.803
Općina Bedenica	21,5	1.522	1.432	1.332	1.237
UKUPNO	207,4	17.790	17.391	17.125	17.040

Grad/Općina	Površina (km ²)	Broj stanovnika		Prognoza	
		2001.	2011.	2020.	2030.
UKUPNO - DALJA OKOLICA ZAGREBA	1726,9	104.832	101.662	98.724	97.000

Grad/Općina	Površina (km ²)	Broj stanovnika		Prognoza	
		2001.	2011.	2020.	2030.
ZAGREBAČKA ŽUPANIJA - UKUPNO	3061,7	309.696	317.606	322.373	328.172

Izvor: Popis stanovništva, domaćinstava, stanova i poljoprivrednih gospodarstava 2001.,
 Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., DZS, Zagreb, 2015.,
 Središnji registar prostornih jedinica, DGU 2015.,
 Projekcije stanovništva za 2020. i 2030. po općinama i gradovima uzete se prema točki 3.4.1. ovog Plana.

S ciljem da se zaustavi depopulacija i emigracija domicilnog stanovništva, stvore mogućnosti privlačenja novog stanovništva iz drugih područja te osigura viši standard i kvaliteta života stanovništva i kućanstava unutar Zagrebačke županije, dakle s ciljem da se osiguraju optimalni uvjeti za daljnji razvitak, utvrđen je i ustrojen veći broj planiranih temeljnih prostorno-planerskih cjelina (subregija), kao utjecajnih i gravitacijskih područja glavnih središta u ovoj županiji. S obzirom na relativno veliko područje Županije, vodilo se računa da je dovoljan broj subregionalnih područja koji pokrivaju područje Županije da su vodeća gradska središta na odgovarajućoj i potrebnoj udaljenosti od Zagreba, nositelji većine županijskih središnje uslužnih funkcija, da pojedini dijelovi utjecajnog i gravitacijskog područja nisu predaleko od glavnog središta odnosno da se iz svakog njegovog dijela može doći do glavnog središta kroz prihvatljivo kraće vrijeme, da se na taj način središnje funkcije bitno približe svojim korisnicima, što sve zajedno treba utjecati na porast standarda i kvalitete življenja u pojedinim područjima i naseljima Zagrebačke županije.

U ovom slučaju, kada je u pitanju Zagrebačka županija, smatra se da subregionalna međuopćinska i nadlokalna središta, mogu obavljati svoju funkciju i na prostorno

nešto manjem području (od 200 do 650 km²), ako na njemu živi i gravitira mu znatno više stanovnika (od 17.000 do 80.000). Isto vrijedi i za središta općina i druga središta, koja obavljaju funkciju važnijih područnih i većih lokalnih - malih razvojnih središta, ako površina njihovog utjecajnog područja iznosi od 20 do 100 km², ali da imaju najmanje 1.000 stanovnika. U nekim središtima može se prihvatiti i manji broj stanovnika za koje treba osigurati potrební standard i kvalitetu življenja. To je jedan od načina da se zadrži postojeće i privuče novo stanovništvo, odnosno da se znatno približe ove usluge njihovim korisnicima u prostoru.

II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE

5. UVJETI ODREĐIVANJA GRAĐEVINSKIH PODRUČJA I KORIŠTENJA

IZGRAĐENA I NEIZGRAĐENA DIJELA PODRUČJA

5.2. KRITERIJI ZA DIMENZIONIRANJE GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA

Temelj za dimenzioniranje građevinskih područja naselja je projekcija stanovništva Županije za razdoblje do 2020. i 2030. godine. Projekcija je dana na temelju Stručne podloge za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije iz područja demografije (N.Rajić, 2015.), rezultata Popisa stanovništva iz 2011., procjene stanja stanovništva u 2014., kao početnoj godini projekcija, ali i raspoloživih projekcija stanovništva za Hrvatsku i Grad Zagreb do 2030. godine.

Prostorni raspored naselja određuje se sukladno sustavu središnjih naselja iz ovog Plana.

Najveća dopuštena površina građevinskih područja naselja gradova i općina, iskazana u hektarima dobiva se iz omjera broja stanovnika projiciranog za naredno razdoblje i određene najmanje prosječne gustoće građevinskih područja naselja na području gradova i općina (Tablica 5).

Kod određivanja gustoće stanovnika za potrebe dimenzioniranja građevinskih područja naselja u kojima postoje kuće za povremeni boravak moguće je povećati "obračunski" broj stanovnika (stalni + povremeni) na način da se za svaku takvu kuću dodaju 2 povremena stanovnika.

Iznimno, prognozirani broj stanovnika iz tablice 5. ovog članka može se povećati na temelju od strane predstavničkih tijela jedinica lokalne samouprave prihvaćenih planova gradnje prema posebnim uvjetima gradnje iz članka 87., stavak 3. i 4.

U kartografskom prikazu br. 1. "Korištenje i namjena prostora" shematski su naznačena naselja s planiranim ukupnim građevinskim prostorom veličine do 25 ha (krug) i naselja s planiranim ukupnim građevinskim područjima veličine preko 25 ha (ploha). Ovi znakovi nisu obvezujući svojom veličinom, oblikom i pozicijom.

Naselja koja se sastoje od više samostalnih izgrađenih dijelova mogu imati više građevinskih područja formiranih oko tih dijelova.

Ne mogu se formirati nova izdvojena građevinska područja na prostorima na kojima nema izgrađenih građevina.

Građevinska područja naselja ne mogu se širiti (povećavati) uz državne i županijske ceste.

Iznimno, mogu se planirati interpolacije u pretežito izgrađenim dijelovima naselja.

Tablica 5.: Kriteriji za dimenzioniranje građevinskih područja, 2020. i 2030.

ZAGREBAČKA ŽUPANIJA Gradovi /Općine	Projekcija broja stanovnika po gradovima i općinama		Projekcija broja stanovnika po središnjim naseljima		Površina grada/općine (ha) *	Najmanja gustoća građevinskih područja	
	2020.	2030.	2020.	2030.		središta gradova i općina (stan/ha)	sva naselja u prosjeku (stan/ha)
Zagrebačka županija - ukupno	322.373	328.172	129.722	133.608	306.169		
Gradovi - ukupno	228.885	236.284	104.176	108.245	147.275		
Dugo Selo	19.212	20.749	11.489	12.408	5.429		
Ivanić-Grad	14.646	14.792	9.447	9.541	17.348		
Jastrebarsko	15.335	15.181	5.306	5.253	22.644		
Samobor	38.910	40.077	16.498	16.993	25.146		
Sveta Nedelja	19.913	20.908	1.474	1.547	3.974		
Sveti Ivan Zelina	15.793	15.803	2.732	2.734	18.594		
Velika Gorica	64.200	65.163	31.907	32.386	32.667		
Vrbovec	14.648	14.807	4.892	4.946	16.080		
Zaprešić	26.228	28.804	20.432	22.438	5.394		
Općine - ukupno	93.488	91.888	25.546	25.363	158.894		
Bedenica	1.332	1.237	517	480	2.148		
Bistra	6.739	6.774	1.280	1.287	5.289		
Brckovljani	6.800	6.808	1.537	1.539	6.983		
Brdovec	11.641	11.700	2.934	2.948	3.723		
Dubrava	5.005	4.905	1.236	1.212	11.565		
Dubravica	1.277	1.175	110	101	2.056		
Farkaševac	1.762	1.656	275	258	7.377		
Gradec	3.431	3.190	429	399	8.898		
Jakovlje	3.900	3.910	2.551	2.557	3.558		
Klinča Sela	5.364	5.400	1.770	1.782	7.702		
Kloštar Ivanić	6.100	6.105	3.587	3.590	7.749		
Krašić	2.140	1.610	499	375	7.150		
Krvarsko	1.900	1.843	532	516	5.842		
Križ	6.513	6.187	1.706	1.621	11.776		
Luka	1.301	1.249	401	385	1.736		
Marija Gorica	2.322	2.368	221	225	1.715		
Orle	1.800	1.674	974	906	5.857		
Pisarovina	3.680	3.683	438	438	14.538		
Pokupsko	2.200	2.095	233	222	10.573		
Preseka	1.208	976	87	70	4.612		
Pušća	2.812	2.882	827	847	1.702		
Rakovec	1.142	1.062	215	200	3.485		
Rugvica	8.217	8.353	756	768	9.367		
Stupnik	4.277	4.640	2.292	2.487	2.485		
Žumberak	625	406	141	150	11.009		

Izvor: Stručna podloga za izradu novog Prostornog plana Zagrebačke županije iz područja demografije, Dr.sc. Nada Rajić, Zagreb, 2015.

* Površine za središnja naselja, prema Tablici 14. Osnovni podaci Zagrebačke županije po gradovima, općinama i naseljima, 2001. i 2011. iz I. dijela ovog Plana, 1. Polazišta